

POWIATOWA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
„BIBLIOTEKA POD ATLANTAMI”
58-300 Wałbrzych, Rynek 9
tel. 6649622, 6649621, 6649665
fax 6648705

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEJ I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ

„BIBLIOTEKI POD ATLANTAMI”

W WAŁBRZYCHU

W 2014 R.

SPIS TREŚCI	
WSTĘP	3
SPRAWY KADROWE, SOCJALNE I ORGANIZACYJNO-ADMINISTRACYJNE	5
GROMADZENIE I OPRACOWANIE ZBIORÓW	8
KONTROLA KSIĘGOZBIORU	14
UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW	14
DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-BIBLIOGRAFICZNA	19
DZIAŁALNOŚĆ INSTRUKCYJNO-METODYCZNA	20
POPULARYZACJA KSIĄŻKI, BIBLIOTEKI I CZYTELNICTWA	24
WAŻNIEJSZE IMPREZY DLA DZIECI	25
KLUB CZYTAJĄCYCH RODZIN	27
FERIE W BIBLIOTECE	28
WAKACJE W BIBLIOTECE	29
INNE IMPREZY DLA DZIECI	30
OFERTA DLA MŁODZIEŻY	31
EDUKACJA REGIONALNA	33
SENIOR W BIBLIOTECE	35
POZOSTAŁE IMPREZY	36
DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI „CHMURDALIA”	36
ROZMOWY Z MISTRZEM, CZYLI SPOTKANIA Z JÓZEFEM WIŁKOMIRSKIM	39
SPOTKANIA AUTORSKIE I INNE IMPREZY BIBLIOTECZNE	39
OFERTA DLA SPECJALNYCH GRUP UŻYTKOWNIKÓW	42
DZIAŁALNOŚĆ WYSTAWIENNICZA I WYDAWNICZA	43
GALERIA KSIĄŻKI	44
GALERIA POD ATLANTAMI	46
INNE EKSPOZYCJE	49
POSDUMOWANIE	50

WSTĘP

W 2014 r. w Bibliotece pod Atlantami można odnotować wiele pozytywnych zmian, choć nie brakowało także problemów, szczególnie organizacyjnych, które miały miejsce w I półroczu. W związku z długotrwałym zwolnieniem lekarskim dyrektora placówki, powołano na stanowisko zastępcy dyrektora Elżbietę Kwiatkowską-Wyrwisz, która pełniła tę funkcję od 21 stycznia do 16 maja br., a od 1 sierpnia br. powołano na stanowisko zastępcy dyrektora długoletnią kierowniczkę Filii nr 7 z oddziałem dziecięcym - Mariolę Kowalską. Wcześniej etat ten nie był obsadzony ze względów ekonomicznych, ale jak pokazało życie w sytuacjach losowych trudno jest zapewnić normalne funkcjonowanie tak dużej instytucji, jaką jest wałbrzyska ksiąźnica.

Mimo różnych trudności Biblioteka pod Atlantami może zaliczyć ten rok do szczególnie owocnych pod względem inwestycji. W poprzednich latach nie działo się tak wiele dobrego w tym zakresie, jak właśnie w samym 2014 r. Zgodnie z planem uruchomiono nowoczesną Multimedialną Filię Biblioteczną w dzielnicy Podzamcze, która powstała z trzech filii bibliotecznych, funkcjonujących przez lata w obrębie lub sąsiedztwie największego osiedla mieszkaniowego w Wałbrzychu. Natomiast budynek główny Biblioteki (Rynek 9) poddany został termomodernizacji. Remont rozpoczęto w sierpniu br., a potrwa najprawdopodobniej do końca lutego 2015 r.

O ile nowa placówka sprawnie buduje swój potencjał czytelniczy, zarówno na bazie trzech połączonych filii bibliotecznych, a także dzięki wysokim standardom funkcjonowania i dobrej ofercie edukacyjno-kulturalnej, to w przypadku budynku głównego toczący się remont znacząco odbił się na danych statystycznych. Wpłynęła na to nie tylko konieczność ograniczenia udostępniania w różnych działach bibliotecznych ze względu na prace remontowe, ale także postawa czytelników, którzy widząc rusztowania wokół budynku wychodzili z założenia, że biblioteka jest nieczynna.

W br. placówka, mimo złożenia w listopadzie 2013 r. 5 wniosków do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego niestety nie otrzymała dofinansowania żadnego projektu. W ramach tegorocznego naboru także złożono 5 wniosków do MKiDN, a mianowicie:

- program: Rozwój infrastruktury kultury. priorytet: Infrastruktura kultury – projekty „Modernizacja infrastruktury informatycznej i multimedialnej w PiMBP "Bibliotece pod Atlantami" w Wałbrzychu” oraz „Remont i modernizacja budynku głównego PiMBP "Biblioteki pod Atlantami" w Wałbrzychu”;
- program: Promocja literatury i czytelnictwa. priorytet: Promocja czytelnictwa – projekty pt. „Magia czytania” i „Wokół literatury”;
- program: Dziedzictwo kulturowe. priorytet: Kultura ludowa i tradycyjna – projekt „W spadku po dziadku skarbow szukajcie”.

Szczególnie ważne jest pozyskanie dofinansowania na zakup i modernizację sprzętu informatycznego, bo jak pokazał tegoroczny ciąg awarii i poważnych usterek technicznych, w tym także serwerów, takie środki są w tej chwili niezbędne. Wymiana sprzętu jest konieczna nie tylko w zakresie podniesienia jakości i poprawy obsługi czytelnika, ale także do sprawnego funkcjonowania wielu działów bibliotecznych, w tym Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. W I półroczu ze względu na zagrożenie w funkcjonowaniu programu kadrowo-płacowego Gmina Wałbrzych przekazała Bibliotece dotację celową w kwocie 20 775,00 na zakup sprzętu i oprogramowania do Działu Księgowości i Kadr. Nadal czynione będą starania o pozyskanie środków na modernizację sprzętu do kolejnych komórek bibliotecznych. Niezbędnym staje się ponadto zakup nowego programu bibliotecznego, np. Alepha lub tańszego „Mateusza”. Większość bibliotek w naszym województwie korzysta z programu Aleph, dzięki któremu są członkami

Dolnośląskiego Zasobu Bibliotecznego. Są tu placówki porównywalne wielkością z wałbrzyską księżnicą (tj. biblioteki publiczne w Legnicy i Jeleniej Górze), ale też placówki dużo mniejsze. Niestety wałbrzyska biblioteka, wskutek podjętych w latach ubiegłych przez poprzednie dyrekcje decyzji, nie włączyła się do wspólnego zakupu i wdrożenia Alepha. Wadą programu jest jego wysoka cena, jednak przy grupowym zakupie, jaki proponowała w tamtym okresie Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu, cena byłaby zdecydowanie niższa. Obecnie trudno jest znaleźć tak duże środki na konieczną wymianę i utrzymanie programu bibliotecznego, zwłaszcza w sytuacji, gdy potrzeba ok. 30 licencji, aby włączyć w program wszystkie działy i filie Biblioteki pod Atlantami. Dlatego też rozważa się zakup tańszego programu, np. „Mateusza”. Nie daje on jednak tyle korzyści, co wspólne użytkowanie przez dolnośląskie biblioteki wspomnianego Alepha. Bez względu jednak na wysokość koniecznych do poniesienia środków wymiana programu bibliotecznego jest w tej chwili niezbędna.

W okresie sprawozdawczym pozyskano jednak dotacje z innych źródeł, w tym:

1. **Biblioteki Narodowej** z programu „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek w 2014 r.” (priorytet a) na kwotę – **60 200,00**. Podobnie jak w roku ubiegłym, w związku z brakiem środków na zakup zbiorów w budżecie biblioteki Gmina Wałbrzych, przyznała dodatkowo 50 000 zł na wkład własny do zadania.
b) oraz z ogłoszonego po raz pierwszy w tym roku priorytetu 2: „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych zgodnie z potrzebami bibliotek szkolnych w roku 2014, na kwotę **3920,00**. Wkład własny Biblioteki wyniósł 1 400,00 zł, a szkołą partnerską w tym zadaniu była Publiczna Szkoła Podstawowa nr 28 w Wałbrzychu.
2. **Fundacji Orange** - program – „Edukacja i zwiększenie wykorzystania Internetu przez pracowników i użytkowników biblioteki” - dotacja: **11 860,78** zł (za okres 1.01 – 31.12.2014 r.)
3. **Funduszu Regionu Wałbrzyskiego** na organizację wystaw w galeriach bibliotecznym – **2 000,00** zł.

Pod koniec ubiegłego roku udało się podpisać kolejną **umowę sponsoringową** z Bankiem Zachodnim WBK S.A. (Oddział Wałbrzych), który sfinansował w kwocie 2 500,00 zł realizację Wielkiego Wałbrzyskiego Konkursu Fotograficznego, którego poszczególne edycje rozpoczęto już w listopadzie 2013 r. Do końca czerwca br. przeprowadzono całe przedsięwzięcie.

Od kilku lat znacznym wsparciem dla Biblioteki pod Atlantami są również wpłaty naszych czytelników (członków) na konto Stowarzyszenia Przyjaciół Biblioteki pod Atlantami w Wałbrzychu, przeznaczone głównie na zakup nowości wydawniczych. Wystąpiło ono również o środki do Gminy Wałbrzych w ramach konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Dzięki temu udało się otrzymać dotację w wysokości 3 000,00 zł na projekt ph. „**Książka – fascynacja, inspiracja, radość**”, który realizowany jest od 01.04 do 20.12.2014 r. Jest on skierowany do dzieci, młodzieży i dorosłych. Główne cele programu to rozwijanie zainteresowań literackich i kulturowych oraz popularyzowanie historii naszego regionu. Działania w ramach projektu, które były realizowane przede wszystkim przez filie na Piaskowej Górze oraz Pracownię Regionalną, miały na celu poszerzenie oferty kulturalnej miasta Wałbrzycha. Ponadto pomagają w integracji środowiska lokalnego, w budowaniu więzi międzypokoleniowej, a przede wszystkim zacieśnianiu relacji pomiędzy czytelnikiem a biblioteką. Szczegółowa realizacja projektu została opisana w dalszej części sprawozdania.

W roku 2014 Biblioteka pod Atlantami realizowała zadania powiatowej biblioteki dla Powiatu Wałbrzyskiego w ramach dostępnych środków finansowych i merytorycznych, oferując użytkownikom powiatu profesjonalny księgozbiór, obszerny zestaw prenumerowanej prasy, ciekawą ofertę kulturalną i edukacyjną, a bibliotekom powiatowym udzielając pomocy instrukcyjno-metodycznej, szkoleniowej i merytorycznej. Należy również zaznaczyć, iż mimo niewielkiej dotacji na w/w zadania, Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu, na prośbę PiMBP „Biblioteki pod Atlantami”, wsparło rzeczowo zakup zbiorów

specjalnych do Oddziału Zbiorów Audiowizualnych na ogólną kwotę 4 997,59 zł – ogółem 131 egz., w tym 61 płyt z muzyką oraz 70 płyt z filmem.

Wałbrzyska biblioteka od lat utrzymuje dobre kontakty z wieloma instytucjami i placówkami, nie tylko ze środowiska lokalnego. Rozwija się ciekawa współpraca z członkami Koła Przewodników Sudeckich i Terenowych przy Oddziale PTTK "Ziemi Wałbrzyskiej" w Wałbrzychu, szczególnie w zakresie wspólnego promowania regionu, czy organizowania wystaw. Bibliotekarze nadal aktywnie współpracują z innymi instytucjami kultury, placówkami oświatowymi oraz instytucjami w ramach partnerstwa lokalnego, szczególnie „Epicentrum” w Śródmieściu. Wpisują się z różnorodną ofertą nie tylko w projekt ożywiania wałbrzyskiego Rynku, ale także podejmują wiele działań lokalnych.

Instytucja oferowała pomoc, przede wszystkim organizacyjną, w kilku ważnych imprezach miejskich, których przybywa szczególnie w ramach programu ożywiania Śródmieścia. Są to m.in.: wałbrzyskie Juwenalia (org. PWSZ), Dzień Dziecka na wałbrzyskim Rynku (org. Rada Wspólnoty „Śródmieście”), Festiwal Podwórek (org. CAL), zbiórka krwi (Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa), Mikołaj na Rynku, miejska Wigilia. Najczęściej w takich sytuacjach nie odmawia się pomocy i współpracy, ale z każdym rokiem ilość osób i instytucji zwracających się do nas o wsparcie (np. bezpłatne użyczenie energii elektrycznej, wypożyczenie sprzętu typu stoły, krzesła, czy też bezpłatne udostępnienie pomieszczeń) jest coraz wyższa. To nie pozostaje bez wpływu nie tylko na koszty, ale również na stan sprzętu bibliotecznego, a nierzadko także na dodatkowe obciążanie pracą pracowników Biblioteki i organizację pracy instytucji.

SPRAWY KADROWE, SOCJALNE I ORGANIZACYJNO-ADMINISTRACYJNE

W dniu 31 grudnia 2014 roku w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej „Bibliotece pod Atlantami” było zatrudnionych 66 osób. Na tę liczbę składało się: 60 pełnych etatów i 6 niepełnych. Jedna osoba była zatrudniona na zastępstwo za pracownika przebywającego na długotrwałym chorobowym. Oprócz tego z jednym pracownikiem była zawarta umowa dodatkowa na 0,12 etatu. Przeciętna liczba zatrudnionych pracowników w przeliczeniu na pełne etaty wyniosła za cały rok 64,75.

Spośród zatrudnionych osób 5 ma orzeczenia o niepełnosprawności w tym: 2 osoby stopień niepełnosprawności lekki, a 3 osoby umiarkowany stopień niepełnosprawności. W związku z dużą ilością zatrudnionych osób z orzeczeniem o niepełnosprawności Biblioteka jest zwolniona z miesięcznej, obowiązkowej wpłaty na PFRON.

W okresie sprawozdawczym wypłacono nagrody jubileuszowe dla 9 pracowników, w tym 5 nagród dla pracowników merytorycznych, 3 dla obsługi, 1 dla pracownika administracji. Były to 2 nagrody 20%, 1 nagroda 25%, 2 – 30%, 1-35% i 3 – 40%. Jedna osoba (pracownik merytoryczny) nabyła prawo do naliczania 5% dodatku stażowego.

Od wielu lat sytuacja płacowa pracowników Biblioteki jest niezadowolająca mimo, iż na postulat związków zawodowych instytucja w I półroczu br. otrzymała zwiększoną dotację podmiotową na podniesienie płac najniższej zarabiających bibliotekarzy (o 38 000,00 zł). Z regulacji skorzystało ogółem 35 osób. Przyznanie podwyżek jedynie wybranej grupie pracowników wywołało sporo frustracji wśród pozostałych. Niewielkie regulacje płacowe miały miejsce e także w II półroczu i były związane głównie z przesunięciami pracowników na inne stanowiska (m.in. zmiany na stanowiskach kierowników filii i obsady Multimedialnej Filii Bibliotecznej).

Została zawarta 1 umowa zlecenie (zabezpieczenie obowiązku wykonania usług w zakresie bhp i ppoż). Pracownik Działu Organizacyjno-Administracyjnego systematycznie współpracował z inspektorem ds. bhp i ppoż. Zlecono wykonanie pomiarów oświetlenia awaryjnego, wymianę akumulatorów

do oświetlenia awaryjnego, naprawę centrali ppoż (klapa dymna w budynku administracji). W lutym br. został przeprowadzony przegląd sprzętu przeciwpożarowego. W br. zabrakło niestety środków finansowych na wymianę sieci hydrantowej (zalecenie pokontrolne Straży Pożarnej). Ponieważ Organizator nie znalazł dodatkowych środków na w/w prace zwrócono się do Komendanta Straży Pożarnej o przesunięcie terminu wykonania zaleceń. W związku z prowadzonymi pracami termomodernizacyjnymi w II półroczu zlecono m.in. zabezpieczenie wejścia do atrium bibliotecznego, a także oznakowanie innego, bezpiecznego przejścia dla czytelników i użytkowników. W trakcie prac remontowych Biblioteka pozytywnie przeszła kontrolę PIP (nie wykazano większych naruszeń w zakresie przepisów BHP).

Skierowano 14 osób na okresowe badania lekarskie, a 4 osoby na badania kontrolne. 40 pracowników korzystało ze zwolnień lekarskich, którym wystawiono 106 sztuk zwolnień na łączną liczbę 820 dni, w tym 628 dni roboczych. Średnio na jednego zatrudnionego pracownika przypada 12,43 dni chorobowych w ciągu całego roku sprawozdawczego. Absencja pracowników w tym zakresie wciąż jest problemem wpływającym w znacznym stopniu na funkcjonowanie instytucji.

W zakresie spraw socjalnych w okresie sprawozdawczym przyznano z funduszu świadczeń socjalnych 9 pożyczek mieszkaniowych po 2.000,- zł każda, z rozłożeniem spłaty na 2 lata. Wypłacono 4 bezwrotne zapomogi po 500,- zł każda, dwie dla pracowników merytorycznych i dwie dla pracowników obsługi. W listopadzie br. 63 uprawnionych pracowników otrzymało wypłaty z funduszu świadczeń socjalnych ekwiwalentów pieniężnych za świadczenia rzeczowe na łączną kwotę 29 700,- zł. Dofinansowanie z funduszu świadczeń socjalnych do wypoczynku urlopowego otrzymało 71 osób, w tym 7 emerytowanych pracowników. W grudniu rozdano, uprawnionym dzieciom pracowników, 17 paczek mikołajowych na łączną kwotę 758,52 zł.

W ramach usług introligatorskich zleconych od osób prywatnych, szkół oraz zakładów pracy wykonywano odpłatnie oprawy introligatorskie (na kwotę 724,52 zł brutto). W ramach współpracy ze szkołami, pracownik introligatori prowadził warsztaty edukacyjne dla najmłodszych. Oprawa introligatorska zbiorów bibliecznych była realizowana zgodnie z przyjętym planem.

W styczniu br. zostały zakończone prace związane z inwentaryzacją środków trwałych i pozostałych środków.

W okresie sprawozdawczym zostały zawarte umowy najmu z:

- Fundacją Merkury na korzystanie z pomieszczeń znajdujących się w Filii nr 13 na prowadzenie działalności świetlicowej (Fundacja partycypuje w kosztach eksploatacji),
- Fundacją Aktywności Regionalnej Wałbrzych na najem pomieszczenia biurowego. Wynajmowano także sale szkoleniowe różnym instytucjom .

W bieżącym roku pracownicy administracji brali czynny udział w kolejnych etapach prac związanych z realizacją zadania na *Wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej dla zadania polegającego na termomodernizacji budynku głównego Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteki pod Atlantami” w Wałbrzychu wraz z robotami towarzyszącymi*. Biblioteka na w/w dokumentację otrzymała dotację celową przyznaną przez Organizatora w kwocie 57 810,00 zł. W sierpniu br. rozpoczęły się prace termomodernizacyjne budynku Biblioteki. Instytucja przez cały okres remontu była dostępna dla użytkowników, tylko w koniecznych sytuacjach zamykano niektóre działy (m.in. podczas kucia bruzd pod instalację grzewczą). Najdłużej nieczynnym działem była Akademia Młodych znajdująca się na parterze biblioteki (wejście przez atrium). Prace związane z remontem tej części budynku oraz brak możliwości innego dostępu do w/w pomieszczenia uniemożliwiły korzystanie z niego przez czytelników.

Natomiast we wrześniu br. uruchomiono Multimediałną Filię Biblioteczną w dzielnicy Podzamcze. Dyrektor Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej im. T. Mikulskiego we Wrocławiu pozytywnie zaopiniował kwestie połączenia trzech filii i przygotowania nowej placówki na Podzamczu. Podczas sesji Rady Miejskiej

z dn. 20 lutego 2014 r. podjęto uchwałę w sprawie ogłoszenia zamiaru połączenia filii bibliotecznych PiMBP „Biblioteki pod Atlantami” oraz ogłoszenia zamiaru dokonania zmian w statucie. W I półroczu br. przeprowadzono wszystkie niezbędne kontrole księgozbiorów łączonych filii (tj. nr 11, 11 dziec. i 14). W okresie wakacji systematycznie przygotowywano filie do przeniesienia (m.in. pakowanie księgozbiorów). Punkt Biblioteczny nr 1 przy ul. Wrocławskiej doposażono w 2 zamykane szafy, w których znalazł się dodatkowy księgozbiór dla czytelników ze Szczawienka.

Przy stałej współpracy z Biurem Inwestycji Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu oraz architekturą wewnątrz ustalono zakres niezbędnego wyposażenia w zakresie mebli oraz sprzętu multimedialnego. Pracownicy Biblioteki systematycznie uczestniczyli w naradach zespołu roboczego ds. wyżej wymienionej inwestycji. Należy zaznaczyć, że przeprowadzka wszystkich trzech placówek i uruchomienie nowej filii przebiegły nad wyraz sprawnie, przede wszystkim dzięki wielkiemu zaangażowaniu pracowników Biblioteki.

W związku z powołaniem nowego zespołu kadrowego w podzamczańskiej placówce, konieczne były niezbędne przesunięcia na poszczególnych stanowiskach. Wszyscy pracownicy łączonych filii pozostali na stanowiskach bibliotekarskich. Kierowniczkom Filii nr 11 dziec. i Filii nr 14 zaproponowano zarządzanie innymi komórkami biblioteki. I tak kierowniczka filii dziecięcej na Podzamczu objęła od września stanowisko szefa Oddziału Dziecięco-Młodzieżowego (zastąpiła obecnego kierownika, pełniącego tę funkcję na czas określony, który mimo wkładanych wysiłków nie był w stanie w pełni wywiązywać się ze wszystkich prac). Natomiast kierowniczka Filii nr 14 objęła stanowisko kierownika Filii nr 5 z oddziałem dziec. na Sobocińcu (po złożeniu wypowiedzenia z pracy - na własną prośbę - przez dotychczasową szefową filii). Dotychczasowa kierowniczka Filii nr 11 pozostała szefową nowej placówki na Podzamczu. W skład jej zespołu weszli także inni pracownicy Biblioteki pod Atlantami, w tym osoby z doświadczeniem w pracy z dziećmi oraz z przygotowaniem informatycznym.

Szkolenia dla pracowników

Jak pokazała zeszłoroczna ankieta samooceny pracowników i kierowników PiMBP „Biblioteki pod Atlantami”, przeprowadzona w ramach kontroli zarządczej, nadal brakuje w wystarczającym stopniu szkoleń i warsztatów, zarówno dla kadry merytorycznej, jak też dla pracowników administracji. W roku sprawozdawczym, ze względu na skromne środki finansowe z ogólnej oferty 21 szkoleń skorzystało kilkunastu pracowników Biblioteki (merytorycznych i administracyjnych). Z ważniejszych szkoleń i konferencji warto wymienić: szkolenia dotyczące prawa zamówień publicznych, kontrola zarządcza w jednostce administracyjnej, zasady prawidłowego przeprowadzania oraz rozliczania inwentaryzacji w sektorze finansów publicznych (pracownicy administracji), szkolenia dla pracowników księgowości (dotyczące m.in. e-Podatków, nowego programu Płatnik, podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku VAT, szkolenie z zakresu sprawozdawczości JST i ich jednostek organizacyjnych w 2014 r. z uwzględnieniem zmian w przepisach, „Akcja bilans w instytucjach kultury”), konsultacje/szkolenie w Archiwum Państwowym we Wrocławiu dla pracownika odpowiedzialnego za archiwum biblioteczne, a także „Audyt wewnętrzny bezpieczeństwa informacji zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji na podstawie wymagań rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności” (informatyk).

Pracownicy merytoryczni wzięli udział m.in. w „Spotkaniu informacyjnym dot. analizy tabel statystycznych GUS MKiDN oraz prezentacji formularza funkcjonalności” (instruktor, org. Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu), konferencji „Kornel Makuszyński i jego następcy” (pracownik Oddziału Dziecięco-Młodzieżowego, org. Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu), konferencji podsumowującej projekt: „Wirtualna biblioteka e – Pogranicze” , (org. Książnica Karkonoska w Jeleniej Górze), IV Forum Bibliotekarzy Dolnośląskich w Oleśnicy, a także kolejne w Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej we Wrocławiu. Pracownicy odpowiedzialni za wprowadzenie zabezpieczenia zbiorów w Multimedialnej Filii Bibliotecznej uczestniczyli w konferencji bibliotecznej nt. zarządzania i ochrony zbiorów bibliotecznych z wykorzystaniem technologii EM i RFID.

Systematycznie doszkalają się także osoby opracowujące bibliografię regionalną oraz zespół ds. digitalizacji zbiorów (org. Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu), natomiast bibliotekarz systemowy uczestniczył w konferencji organizowanej przez Bibliotekę Narodową - „Wprowadzenie do MARC 21”. Nietypowym szkoleniem dla pracownicy Oddziału Zbiorów dla Niewidomych było uczestnictwo w premierze „Dziadów” - spektaklu z audiodeskrypcją, który odbył się w Teatrze Polskim we Wrocławiu – organizatorem przedsięwzięcia była Fundacja na Rzecz Rozwoju Audiodeskrypcji „Katarynka” we Wrocławiu.

Szkolenia wewnętrzne przygotowanie przez pracowników PiMBP „Biblioteki pod Atlantami” obejmowały w tym roku takie zagadnienia, jak:

- omówienie przez instruktora wskaźników efektywności pracy za 2013 r., przygotowywanej nowelizacji ustawy o zbiorach publicznych i prawa zamówień publicznych oraz prezentację nowego podręcznika wydanego przez SBP pt. „Bibliotekarstwo”;
- warsztaty pt. „Google to nie wszystko”. Poprowadziła je Marlena Paszkiewicz z Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej we Wrocławiu Filii w Wałbrzychu. Dokonała ona prezentacji bibliotek cyfrowych i przeglądu niektórych internetowych zasobów edukacyjnych w celu popularyzacji i wykorzystania w codziennej pracy cyfrowych źródeł informacji;
- webinarium (warsztat on-line) „Jak sporządzać notatkę prasową”,
- szkolenia pracowników w zakresie obsługi baz danych w programie MAK prowadzone przez bibliotekarza systemowego.

Członkowie Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich mieli okazję uczestniczenia w szkoleniu przygotowanym przez instruktorkę z Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu na temat nowych programów komputerowych wykorzystywanych w pracy bibliotekarzy.

GROMADZENIE I OPRACOWYWANIE ZBIORÓW

Biblioteka pod Atlantami, podobnie jak w latach ubiegłych, otrzymała od Organizatora środki finansowe w kwocie 50 000 zł na zapewnienie wkładu własnego do programu Biblioteki Narodowej na „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych w 2014 r.” W tegorocznym podziale środków finansowych na ten cel wałbrzyska ksiąźnica otrzymała dotację w wysokości 60 200,00 (w 2013 r. dotacja wynosiła 67 000,00). W ramach każdego z województw przy podziale dotacji na poszczególne biblioteki uwzględnia się przede wszystkim kryterium demograficzne (wg liczby ludności) oraz kryterium czytelnicze określone przez wskaźnik: liczba czytelników na 100 mieszkańców. Wzorem ubiegłego roku 1/3 dotacji ma zostać przeznaczona na zakup książek dla dzieci.

Wciąż jest to podstawowe wsparcie finansowe przy realizacji zakupu nowości, ponieważ przy dotacji podmiotowej w obecnej wysokości (w tym również bardzo niskiej dotacji ze Starostwa Powiatowego) bardzo trudno jest znaleźć wystarczające fundusze na zakup zbiorów. Najtrudniejszą sprawą jest zabezpieczenie środków na zakup zbiorów specjalnych, które nie są objęte programem Biblioteki Narodowej. Zważywszy na tę sytuację cieszy fakt, że Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu wsparło Bibliotekę pomocą rzeczową w tym zakresie i przeznaczyło kwotę niemal 5 000,00 na zakup płyt CD, DVD i wydawnictw multimedialnych dla Oddziału Zbiorów Audiowizualnych, który realizuje swoje usługi także na rzecz mieszkańców powiatu wałbrzyskiego. Niestety, nie można było z tej puli przekazać żadnego tytułu dla Multimedialnej Filii Bibliotecznej na Podzamczu, która z definicji musi zaproponować swoim użytkownikom coś więcej niż „tylko” książki. Jest to dla tego miejsca trudny moment budowania nowej kolekcji multimedialnych, co przy braku funduszy jest bardzo trudnym i powolnym procesem. W tych warunkach, pomimo skromnych środków finansowych, Biblioteka, wydała z budżetu prawie 2,5 tys. zł na zakup 67 egz. muzyki i filmu, z których zdecydowana większość (tj. 51 egz.) została przeznaczona dla MFB.

Dodatkowo Biblioteka pod Atlantami wystartowała w br. do nowego priorytetu ogłoszonego przez Bibliotekę Narodową – „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych zgodnie z potrzebami partnerskimi bibliotek szkolnych”. Wysokość dofinansowania wynosiła 3 920,00 zł. Idea programu polegała na zbudowaniu kolekcji książek, która służyłaby zarówno bibliotece publicznej jak i szkolnej (w tym przypadku PSP 28 w Wałbrzychu) w realizacji wspólnego programu pracy z czytelnikiem. Część książek (134 egz. na kwotę 1 665,23 zł.) przekazano bibliotece szkolnej PSP 28 w czasowy depozyt do końca roku szkolnego 2014/2015.

W marcu ogłoszono zapytanie o cenę na zakup i dostawę nowości książkowych. Był to ostatni zakup przeprowadzony na starych zasadach, ponieważ w związku z uchwaleniem przez Sejm nowelizacji prawa zamówień publicznych w zakresie podwyższenia progu stosowania ustawy oraz wprowadzenia zmian uwzględniających specyfikę działalności naukowo-badawczej i kulturalnej, Dział Organizacyjno-Administracyjny PiMBP przygotował nowy regulamin zakupu materiałów bibliotecznych. Jest on maksymalnie uproszczony i dostosowany do realiów zakupu wszelkiego rodzaju zbiorów, co ma ułatwić, a przede wszystkim znacznie przyspieszyć cały ten proces. Od czerwca do listopada przeprowadzono 5 zapytań ofertowych na zakup i dostawę nowości książkowych (z tego tylko jedno w czerwcu, kolejne cztery w drugim półroczu). Regularnie odbywał się zakup audiobooków – przeprowadzono 4 zapytania ofertowe (marzec, czerwiec, październik, listopad). Taka częstotliwość wystarczy w stosunku do ilości tytułów ukazujących się na rynku wydawniczym. Swoją ofertę audiobooków dla dorosłych i dzieci zaczęła też budować Multimedialna Filia Biblioteczna – zakupiono dla niej 137 nowych tytułów.

Podsumowując zakup zbiorów w 2014 roku - zakupiono książki w sumie na 105 146,99 zł (o 3% mniej niż w roku 2013). Zakupy zbiorów specjalnych – głównie książki mówionej dla Oddziału Zbiorów dla Niewidomych oraz MFB, w niewielkim stopniu muzyki i filmów DVD dla Oddziału Zbiorów Audiowizualnych i MFB zamknęły się w kwocie 13 000,46 zł (o 12% więcej niż rok wcześniej).

Porównując ceny zakupionych jednostek z rokiem ubiegłym, kształtują się one następująco:

- książki – 18,41 zł (2014) : 19,06 zł (2013)
- zbiory specjalne – 23,43 zł (2014) : 26,62 zł (2013).

Cena jednostkowa książki spadła o 3%. Porównując ceny woluminów kupionych w trybie zapytań ofertowych z cenami detalicznymi, obowiązującymi w sklepie, różnica wynosi często 40% na korzyść tych pierwszych, na co bez wątpienia mają wpływ procedury kupna - konkurencja zmusza hurtowników do schodzenia z marży. Cena jednostkowa zbiorów specjalnych spadła o 12%, co wynika z profilu zakupionych zbiorów - audiobooki są tańsze od muzyki i filmu.

Jeżeli chodzi o strukturę zakupu w 2014 roku to przeważała literatura młodzieżowa (44%) i beletrystyczna (40%). Zgodne z wymogami nowoczesnej biblioteki skupiono się głównie na zakupie tego, co jest najbardziej poszukiwane przez czytelników, czyli nowościach dla wszystkich grup wiekowych. Wielkość oferty wydawniczej znajdującej się w sprzedaży wymusza selekcję, dzięki której zostaje zachowana równowaga pomiędzy najchętniej czytanyymi powieściami obyczajowo-sensacyjnymi, a literaturą dla bardziej wymagającego czytelnika. Uzupełniono ofertę dla najmłodszych – przepięknie ilustrowane opowieści, z których wiele otrzymało prestiżowe nagrody, zachwycające książki – zabawki z pacynkami, klockami lego i innymi dodatkami zachęcającymi dzieci do czytania z rodzicami. Książki popularnonaukowe (stanowiące 16% zakupu) wzbogacono o nowości dla Działu Informacji Naukowej i Czytelń z najbardziej popularnych wśród uczniów i studentów dziedzin, zakupiono też sporo biografii i reportaży cieszących się wielką popularnością we wszystkich placówkach bibliotecznych. Zbiory specjalne uzupełniono o nowe tytuły audiobooków, których oferta była bardzo różnorodna. Zakupiono bestsellerowe powieści obyczajowe, kryminalne, sensacyjne, większy niż w zeszłym roku nacisk położono na literaturę dla dzieci i młodzieży – opowiadania, wierszyki, bajeczki najpopularniejszych współczesnych pisarzy dziecięcych. Symbolicznego zakupu multimedii dokonano dla Oddziału Zbiorów Audiowizualnych i Multimedialnej Filii Bibliotecznej – oprócz dobrej, wyselekcjonowanej pod kątem czytelników muzyki,

zakupiono filmy – ekranizacje głośnych powieści bądź obrazy nagrodzone na międzynarodowych festiwalach.

Reasumując, ogółem Biblioteka dokonała zakupu na sumę **118 272,45 zł**, czyli o niecałe 2% mniej niż w roku ubiegłym (w roku 2013 - 120 538,63 zł). Większość pochodziła z pozyskanych dotacji, zaś 4 152,45 zł wyasygnowano z budżetu biblioteki (wkład własny do Priorytetu 2 Biblioteki Narodowej oraz zakup zbiorów specjalnych).

Tabela 1. Zbiory zakupione

Rok	Książki		Zbiory specjalne ¹		Wydawnictwa ciągłe ²	
	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość
2014	5 714	105 146,99 zł	555	13 000,46 zł	2	125,00 zł
2013	5 706	108 779,00 zł	436	11 604,62 zł	3	155,01 zł
różnica	+8	-3 632,01 zł	+119	+1 395,84 zł	-1	-30,01 zł
	+0,14%	-3,34%	+27,30%	+12,03%	-33,34%	-19,36%

Jeżeli chodzi o zbiory pozyskane poza kupnem (tab. 2 i 3), to o 34% wzrosła ilość zinwentaryzowanych książek. Wpisano więcej darów, mniej było książek przeinwentaryzowanych, czyli „przerzucanych” między filiami. Wpisano 223 jednostki darów zbiorów specjalnych oraz 166 jednostek pochodzących z innych wpływów. Zinwentaryzowano roczniki czasopism z prenumeraty. W ubiegłym roku zakończono wpisywanie przekazanych przez Bibliotekę Narodową Dzienników Urzędowych Województwa Dolnośląskiego – stąd spadek w wartości darów wydawnictw ciągłych. Ogółem wartość zbiorów pozyskanych poza kupnem szacuje się na **94 417, 20 zł** (o około 12% mniej niż w roku ubiegłym) – w tym dary na kwotę 67 840, 79 zł i zbiory z innych wpływów na kwotę 26 576, 41 zł.

Tabela 2. Zbiory pozyskane poza kupnem³

Rok	Książki - dary		Książki-inne wpływy		Zbiory specjalne - dary		Zbiory specjalne - inne wpływy		Wydawnictwa ciągłe - dary		Wydawnictwa ciągłe - inne wpływy	
	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość
2014	2 775	58 784,20 zł	15	477,55 zł	223	7 084,79 zł	166	4 518,98 zł	64	1 971,80 zł	259	21 579,88 zł
2013	2 038	47 598,59 zł	37	724,45 zł	199	4 965,41 zł	239	6 333,64 zł	60	23 761,69 zł	258	23 383,03 zł
różnica	+737	+11 185,61 zł	-22	-246,90 zł	+24	+2 119,38 zł	-73	-1 814,66 zł	+4	-21 789,89 zł	+1	-1 803,15 zł
	+36,17%	+23,50%	-59,46%	-34,09%	+12,06%	+42,69%	-30,55%	-28,66%	+6,67%	-91,71%	+0,39%	-7,72%

Tabela 3. Zbiory pozyskane poza kupnem – łącznie

Rok	Książki		Zbiory specjalne		Wydawnictwa ciągłe	
	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość
2014	2 790	59 261,75 zł	389	11 603,77 zł	323	23 551,68 zł
2013	2 075	48 323,04 zł	438	11 299,05 zł	318	47 144,72 zł
różnica	+715	+10 938,71 zł	-49	+304,72 zł	+5	-23 593,04 zł
	+34,46%	+22,64%	-11,19%	+2,70%	+1,58%	-50,05%

Jeżeli chodzi o ważniejsze źródła pozyskania zbiorów poza budżetem (tab. 4) to 2 326 woluminów na kwotę 47 685,00 zł podarowali Bibliotece czytelnicy. Przeważały zbiory beletrystyczne, często w miarę nowe, które po przeczytaniu odstoją swoje na półce, a potem właściciele postanawiają się ich pozbyć. Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu, jak już wyżej wspomniano, przekazało 131 egz. płyt z muzyką

¹ Przez pojęcie „zbiory specjalne” rozumie się zbiory audiowizualne oraz graficzne.

² Zwrot „wydawnictwa ciągłe” został użyty w odniesieniu do bibliografii, roczników statystycznych bądź roczników czasopism. Istnieje osobny inwentarz dla tego typu zbiorów.

³ W celu bardziej precyzyjnego przedstawienia wpływów pozyskanych poza kupnem, zostały one podzielone na dary przekazane bibliotece przez osoby prywatne i inne wpływy, w skład których wchodzi głównie zbiory przeinwentaryzowane czyli „krążące” niejako w wewnętrznym obiegu bibliotecznym (książki przekazywane z filii na filię) oraz dodatki do prenumeraty. Wszystkie rodzaje zbiorów podnoszą wartość majątku biblioteki, różni je tylko sposób pozyskania.

i filmem dla Oddziału Zbiorów Audiowizualnych. 400 jednostek materiałów bibliotecznych przekazało Bibliotece Stowarzyszenie Przyjaciół „Biblioteki pod Atlantami” w Wałbrzychu. Dzięki dotacji na zakup nowości wydawniczych z Biblioteki Narodowej na kwotę 60 200,00 zł, zakupiono 3 273 wol. książek. W ramach programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek. Priorytet 2” udało się kupić 294 wol. książek. 2 550 egz. książek i audiobooków zakupiono za kwotę 50 000 zł, która stanowiła wkład własny do programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek. Priorytet 1”.

Tabela 4. *Ważniejsze źródła pozyskania zbiorów poza budżetem*

Źródło	Liczba	Wartość (do pełnego złotego)
darowizny od czytelników	2 326	47 685,00 zł
darowizna od Starostwa Powiatowego w Wałbrzychu	131	4 998,00 zł
darowizna od Stowarzyszenia Przyjaciół „Biblioteki pod Atlantami” w Wałbrzychu	400	9 886,00 zł
dotacja MKiDN na zakup nowości – Priorytet 1	3 273	60 200,00 zł
dotacja MKiDN na zakup nowości – Priorytet 2	294	3 920,00 zł
dotacja celowa z Gminy Wałbrzych przeznaczona na wkład własny do programu MKiDN „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”	2 550	50 000,00 zł

Poniższa tabela (tab. 5) zawiera zestawienie wszystkich zbiorów nabytych w 2014 roku. Średnia cena książki kształtuje się na poziomie **19,34 zł** (w roku ubiegłym 20,19 zł). Cena jednostkowa zbiorów specjalnych spadła z 26,21 zł do **26,07 zł** za egzemplarz.

Tabela 5. *Zbiory ogółem*

Rok	Książki		Zbiory specjalne		Wydawnictwa ciągłe	
	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość
2014	8 504	164 408,74 zł	944	24 604,23 zł	325	23 676,68 zł
2013	7 781	157 102,04 zł	874	22 903,67 zł	321	47 299,73 zł
różnica	+723	+7 306,70 zł	+70	+1 700,56 zł	+4	-23 623,05 zł
	+9,30%	+4,65%	+8,01%	+7,43%	+1,25%	-49,95%

Jeżeli chodzi o prenumeratę (tab.6) to dokonano sporego, bo 16%-owego zmniejszenia ilości tytułów. Z przyczyn finansowych zdecydowano o okrojeniu kwoty przeznaczonej na ten cel o 1/4. Na każdej filii dokonano zmian, wycofano się z czasopism najdroższych, oraz takich o które pyta mniej czytelników. Pozostało tylko to, co niezbędne. Największej redukcji dokonano na Filii 14, która w drugiej połowie roku została zamknięta, a jej prenumeratę przejęła Filia 11 – w tej sytuacji zrezygnowano ze wszystkich powtarzających się w obu bibliotekach tytułów.

Tabela 6. *Prenumerata gazet i czasopism*

Rok	Liczba tytułów		Wartość
	polskie	obce	
2014	166	2	36 682,76 zł
2013	198	2	49 897,56 zł
różnica	-32	0	-13 214,80 zł
	-16,17%		-26,49%

Przez cały rok realizowano zakupy książek i zbiorów specjalnych (w tym także przeznaczonych na nagrody w różnego rodzaju konkursach organizowanych przez bibliotekę), wpisywano dary od osób prywatnych i instytucji publicznych. Wszystkie wprowadzone jednostki książkowe otrzymały pełne

opracowanie formalne i rzeczowe. Zaopatrzone je w kody kreskowe i antykradzieżowe paski magnetyczne. Na bieżąco korygowano opisy wydawnictw zwartych sporządzanych przez Dział. Sprawdzano poprawność i ujednolicono dane w bazie wydawnictw zwartych i ciągłych Biblioteki. Łącznie opisy o takich samych danych bibliograficznych. Nadzorowano automatyczną bazę dezyderat.

Zarejestrowano ubytkowanie 16 805 jednostek materiałów bibliotecznych (książek, czasopism oprawnych i zbiorów specjalnych) na sumę 81 508,87 zł. Struktura ubytku przedstawia się następująco:

- zniszczone – 42%
- braki bezwzględne – 21%
- inne przyczyny ubytkowania (np. przekazane innej bibliotece) – 15%
- niezwrócone przez czytelników – 12%
- wycofane w wyniku selekcji (zdezaktualizowane) – 10%

Na bieżąco odnotowywano ubytki w bazach biblioteki.

Wartość wszystkich zbiorów na koniec br. wyniosła łącznie 212 689,65 zł - czyli o ok. 6% mniej niż w roku ubiegłym (227 305,44 zł), a ilość wszelkich nabytków to 9773 egz.

Systematycznie powiększano i uzupełniano bazy danych PiMBP „Biblioteki pod Atlantami”:

1. Dane statystyczne baz danych ogólnie dostępnych – liczba opisów:

Bazy danych	2013		2014				Ogółem ubytkowanych j. inw.
	Rekordy	Numery inw.	Rekordy	Wzrost	Numery inw.	Wzrost	
Książki	110351	210276	113924	3573	220614	10338	43275
Filie	19244	33517	20492	1248	36721	3204	2426
Czasopisma	656	1354	658	2	1837	483	0
Fonoteka	15668	21954	15971	303	22453	499	4385
Książka mówiona	2520	3383	2736	216	3878	495	9
Grafika	315	320	315	0	320	0	0
Razem	148754	270804	154096	5342	285823	15019	50095

Bazy bibliograficzne i faktograficzne	Rekordy		
	2013	2014	Wzrost
Bibliografia regionalna	47995	48657	662
Kalendarium	3249	3275	26
Kartoteka zagadnieniowa	54256	53759	-497
Bibliografia Mariana Jachimowicza	585	585	0
Bibliografia Olgi Tokarczuk	375	375	0
Razem	106460	106651	191

Łącznie w w/w bazach danych PiMBP znajduje się **260747** opisów. Od początku roku przybyło 5533 rekordy (wzrost o 2,4%), z **285823** numerami inwentarzowymi (wzrost o 15019, czyli o 5,2%). Najwięcej opisów utworzono w bazie *Książki i Filie*. Dane statystyczne baz danych BN dostępnych w PiMBP wynosi 1751207 rekordów i nie zmienił się ponieważ od 2013 r., Biblioteka Narodowa zaprzestała rozsyłania opisów.

2. Dane statystyczne baz roboczych – liczba opisów:

- *Bibliografia regionalna* (Pracownia Regionalna – baza robocza AHei) = 1061 opisów,
- *Bibliografia regionalna* (Pracownia Regionalna – baza robocza EFur) = 1135 opisów,
- *Bibliografia regionalna* (Pracownia Regionalna – baza robocza tzw. opóźnione) = 68 op.,
- *Książki* (Oddział Dziecięco-Młodzieżowy – baza robocza) = 1662 opisów z 1948. nr inw.
- *Darczyńcy* = 116 rekordów,
- *DŹS* (Pracownia Regionalna) = 394 opisów – wzrost o 199,
- *SJHP* (Informacja Naukowa) = 10424 rekordy,
- *Bibliografia „Biblioteki pod Atlantami”* (Informacja Naukowa) = 651 opisów – wzrost o 24,
- *Bibliografia wydawnictw PiMBP* (Informacja Naukowa) = 142 opisy,
- *Dezyderaty* (Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów) = 580 opisów – spadek o –499, baza zamknięta od początku października 2014 r.
- *UKD* (Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów) = 488 rekordów – wzrost o 1.

W sprawozdaniu za 2014 r., z uwagi na bardzo dużą liczbę opisów, wykazane są również bazy robocze *Bibliografii Regionalnej*. Ilość ogółem w/w bazach wynosi 16526 rekordów.

3. Dane statystyczne baz roboczych filii:

Filia	Ilość opisów			Ilość numerów inw.			
	2013	2014	Wzrost	2013	2014	Wzrost	Ubytki
F1	6358	6374	16	6670	6688	18	752
F2	348	348	0	380	380	0	0
F3	1738	2047	309	1805	2128	323	1
F5	1422	1926	504	1444	2010	566	20
F6	283	375	92	284	378	94	6
F7	6023	6440	417	6487	6951	464	342
F11	6427	6979	<u>552</u>	6909	7491	<u>582</u>	585
F14	8891	8891	0	9737	9737	0	713
F11dz	769	898	128	823	958	135	7

Dane statystyczne baz roboczych filii:

- *Filie* (razem) = 20492 opisy – wzrost o 1248 (6%, w ubiegłym roku 9%) ; jednostek inw. = 36721 (wzrost o 3204, tj. 8%, w ubiegłym roku 11%). Jest to dużo mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Zaistniała sytuacja można częściowo wytłumaczyć awarią serwera, która wystąpiła na początku lutego br.,

przez co filie na okres ok. miesiąca zostały wyłączone z prac w bazach oraz z występującymi w drugiej połowie roku problemami z dostępem do baz roboczych.

2.6. Dane statystyczne baz danych – liczba użytkowników:

Baza	Użytkownicy		
	2013	2014	Wzrost
Czytelnicy	29165	29754	589
Użytkownicy	2543	2589	46
Razem	31708	32343	635

Łącznie w w/w bazach danych PiMBP jest zarejestrowanych **32343** użytkowników i w porównaniu z ubiegłym rokiem nastąpił wzrost o 635 (1,9%) osób i instytucji (o 143 mniej niż w ubiegłym roku).

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na fakt, iż w związku z postępującą automatyzacją PiMBP „Biblioteki pod Atlantami” pracy w tym zakresie przybywa. Nie ułatwia tego archaiczny sprzęt, który lawinowo się psuje, czego przykładem była awaria serwera, jaka nastąpiła na początku lutego br. i praktycznie unieruchomiła Bibliotekę na dwa tygodnie. Dodatkowo, po awarii i przywróceniu systemu, okazało się, że trzeba wprowadzić szereg poprawek (m.in. ustawienie uprawnień dla użytkowników sieci, korzystanie z zapisów kopii zapasowych baz). Dodatkowo prace w tym zakresie utrudniały warunki podczas trwających w II półroczu prac remontowych (m.in. częste awarie prądu, konieczność wyłączenia sprzętu podczas prac budowlanych).

Jak już wspomniano we wstępie - zakup sprzętu i zmiana programu bibliotecznego są niezbędne, ale to wiąże się z wysokimi kosztami zakupu. Mając na uwadze konieczność zapewnienia funkcjonowania i poprawy standardu usług dla czytelników, dyrekcja Biblioteki na początku br. zwróciła się z prośbą do Organizatora o przekazanie niezbędnych na ten cel środków finansowych. W związku z brakiem zgody na w/w zakup z budżetu miasta, przygotowano stosowny wniosek do MKiDN., programu; Infrastruktura kultury. Wymiana sprzętu jest konieczna nie tylko ze względu na rozwój automatyzacji procesów bibliecznych, ale na zapewnienie funkcjonowania Biblioteki w tym zakresie.

KONTROLA KSIĘGOZBIORU

W pierwszym półroczu, ze względu na konieczność przygotowania do przeniesienia księgozbiorów łączonych filii, przeprowadzono dwie kontrole zbiorów: Filii nr 11 dziecięco-młodzieżowej oraz Filii nr 11. Należy stwierdzić, że księgozbiory tych agend były bardzo zadbane, na półkach i w kartotece czytelników panował wzorowy porządek. Wykazano też bardzo małą liczbę braków względnych : Filia nr 11 – 54 woluminy, a Filia 11 Dziecięco-Młodzieżowa – 91 woluminów. W trakcie kontroli zbiorów Filii nr 11 użyto arkuszy Excel, co znacznie przyspieszyło prace kontrolne. Taki stan rzeczy pozwolił na szybkie i sprawne przeprowadzenie prac w tym zakresie.

UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

Czytelnictwo nie tylko w Polsce, ale i na świecie od kilku lat przeżywa dynamiczne zmiany. Wciąż słychać głosy o jego drastycznym spadku i odchodzeniu od tradycyjnej książki na rzecz publikacji elektronicznych. Również wałbrzyska księżnica odnotowuje wiele różnorodnych zjawisk w tym zakresie, i to zarówno pozytywne, jak i negatywne. Niezmiennie od kilku lat spada liczba osób korzystających ze zbiorów

na miejscu oraz ilość udostępnianych materiałów bibliotecznych w czytelnich, a ostatnio także wykorzystanie prasy. Za to wciąż sporym zainteresowaniem użytkowników, szczególnie młodych, cieszy się Internet. Jednak wpływ na tegoroczne dane w powyższym zakresie miało kilka znaczących faktów, w tym trwający od II półrocza remont Biblioteki i konieczność czasowego wyłączenia z użytkowania sprzętu komputerowego w Fonotece i czytelnich, a przede wszystkim w sali multimedialnej, tzw. Akademii Młodych. Ponadto brak dostępu do Internetu w związku z łączeniem filii na Podzamczu, a także niestety częste awarie sprzętu w pozostałych placówkach, szczególnie na Filii nr 7 z oddziałem dzieci. W Multimedialnej Filii Bibliotecznej na Podzamczu uruchomienie sprzętu komputerowego dla użytkowników miało miejsce dopiero w grudniu, mimo otwarcia samej placówki we wrześniu br., co wynikało z przedłużającej się procedury przetargowej na zakup sprzętu multimedialnego. Biblioteka w obecnych czasach to nie tylko miejsce wypożyczania zbiorów, ale przede wszystkim miejsce zdobywania szybkiej informacji dzięki nowym technologiom. Czasowy brak dostępu do Internetu pokazał wyraźnie, jak liczna grupa odbiorców korzysta z tej usługi. Nowoczesny sprzęt informatyczny w bibliotece to w dzisiejszych czasach podstawa jej funkcjonowania, stąd tak wyraźnie dały się odczuć wszelkie awarie i przestoje w tym zakresie.

Jeśli chodzi o liczbę odwiedzin i wypożyczeń zbiorów, to podobnie jak w przypadku korzystających z Internetu, trwające w II półroczu w/w działania remontowe nie pozostały bez wpływu także i na te dane statystyczne. Wspomniano już wcześniej o koniecznych ograniczeniach w funkcjonowaniu niektórych działów udostępniania, o których czytelnicy byli informowani na bieżąco poprzez stronę internetową, profil Biblioteki na Facebooku oraz informacje wizualne w budynku głównym Biblioteki. Ponadto wielu użytkowników widząc, że budynek Biblioteki jest zasłonięty rusztowaniami uznali, że placówka jest nieczynna, a dowodem na to było wiele telefonów i uwag ze strony mieszkańców. Fakt przeprowadzki i niezbędnego czasu na uruchomienie nowej filii skrócono do koniecznego minimum, ale i w tym przypadku wpłynęło to znacząco na tegoroczne wskaźniki. Podsumowując należy jednak podkreślić, że mimo remontu budynku głównego i przeprowadzki trzech filii, pozostałe placówki biblioteczne dobrze pełniły swoją rolę w zakresie udostępniania zbiorów. Także otwarta we wrześniu nowoczesna Multimedialna Filia Biblioteczna szybko zaczęła odzyskiwać czytelników z połączonych filii, a także przyciągać nowe osoby. Ze względu na reorganizację sieci bibliotecznej trudno w tej chwili jednoznacznie porównać dane statystyczne wszystkich placówek. Są jednak biblioteki, w których udało się utrzymać wypożyczenia i odwiedziny na ustabilizowanym poziomie, ewentualnie z niewielkimi wahaniami, tj. Filia nr 1 dziecięca, Filia nr 3, Filia nr 6, czy Filia nr 5 (czytelnictwo dorosłych). W tym ostatnim przypadku dane cieszą podwójnie, ponieważ po okresie zmian (połączenia i przeniesienia filii do PSP nr 17) widać „powrót” czytelników dorosłych. Ugruntowała się pozycja większych filii bibliotecznych, tj. działających w obrębie dużych osiedli ((Piaskowa Góra, Podzamcze). Dodatkowo trafiona i systematycznie prowadzona oferta kulturalna przyciąga sporą grupę stałych czytelników.

Biblioteka centralna odczuwa mocno nie tylko wspomniane już wielokrotnie czynniki związane z remontem, ale nie bez wpływu na jej działalność pozostaje fakt wyludniania się Śródmieścia i konieczność jego rewitalizacji. Wszystkie działy biblioteki centralnej dokładają wszelkich starań, by utrzymać lub pozyskać swoich odbiorców. Wypożyczalnia Główna, podobnie jak filie, dba o dobrą ofertę nowości wydawniczych. Oddział Dziecięco-Młodzieżowy próbuje przyciągnąć młodzież nie tylko dobrą książką czy atrakcyjną ofertą zajęć, ale przede wszystkim zajęciami multimedialnymi. Prace remontowe także w działach pracy z dziećmi odbiły się negatywnie na ostatecznych wynikach statystycznych. W porównaniu z rokiem ubiegłym spadkowi uległy dane dotyczące zarówno rejestracji czytelników, odwiedzin jak i wypożyczeń. Wzrost odwiedzin zanotowano jedynie w pierwszym półroczu 2014 dzięki udostępnieniu komputerów w Oddziale Dziecięco-Młodzieżowym i Akademii Młodych. Otwarcie tzw. czytelnicy internetowej dla dzieci i młodzieży przyczyniło się do pozyskania wielu nowych czytelników. W czasie prac remontowych wstrzymane zostały wszelkie zajęcia biblioteczne. Dużym utrudnieniem dla użytkowników był brak możliwości dostępu do multimedialnych i Internetu. Pozostaje mieć nadzieję, iż po zakończeniu prac modernizacyjnych czytelnicy chętnie ruszą po nowości i będą z przyjemnością i wzmożoną częstotliwością korzystać z odnowionego

obiekty. Wiele grup zorganizowanych z niecierpliwością czeka na możliwość skorzystania z zajęć w bibliotece

Czytelnie, w których najtrudniej utrzymać odbiorców, proponują usługę korzystania z IBUKA, ale też mocno włączają się w promocję regionu. Dane wskazują również ciągle zainteresowanie czasopismami zarówno bieżącymi, jak i archiwalnymi, co wyraża się w stałej mniej więcej liczbie wypożyczeń i odwiedzin w Czytelni Czasopism i liczbie wypożyczeń czasopism archiwalnych także w Czytelni Głównej, a przede wszystkim w udostępnianiu dość dużej liczby czasopism regionalnych. Zainteresowanie tematyką regionalną widoczne jest także w zwiększeniu ilości udostępnionych zbiorów specjalnych (gromadzone wyłącznie w Pracowni Regionalnej dokumenty życia społecznego, serwisy fotograficzne oraz mapy regionalne, pocztówki).

Grupą najchętniej korzystającą z oferty Oddziału Zbiorów Audiowizualnych są osoby w wieku od 30-55 lat. Młodzież korzysta zasobów Fonoteki pośrednio, dzięki wychowawcom, którzy niezmiennie wykorzystują zbiory audiowizualne do urozmaicenia zajęć. Osobną kategorią są uczniowie oraz studenci wiążący swoją przyszłość z filmem. Mowa tutaj głównie o obecnych i byłych uczniach II LO, którzy regularnie odwiedzają Oddział, pogłębiając swoje zainteresowania w tym zakresie.

Zbiory Fonoteki są – w miarę możliwości – uzupełniane w oparciu o pojawiające się na rynku tytuły ale przede wszystkim wedle potrzeb użytkowników i przy ich czynnym udziale. Cieszy fakt, iż kolekcja nie ulega „przedawnieniu”. Nadal chętnie wypożyczane są płyty DVD, zarówno z filmami fabularnym, jak i dokumentami o różnorodnej tematyce. Popularnością cieszą się również koncerty i filmy muzyczne.

Płyty analogowe, kasety magnetofonowe i magnetowidowe wypożyczane były sporadycznie (te drugie głównie z kursami językowymi). Aby oferta Fonoteki była nadal atrakcyjna dla użytkowników należy ją systematycznie uzupełniać o nowe i poszukiwane materiały, jednak w tym zakresie, zwłaszcza w ostatnich latach, wciąż brakuje odpowiednich zasobów finansowych. Aby móc rozwijać czytelnictwo w tym zakresie w nowej placówce na Podzamczu, także należy zadbać o dobrą ofertę nowości nie tylko książkowych.

Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszyły się w tym roku audiobooki, na co może mieć wpływ brak kontynuacji programu dotowanego przez MKiDN pt. „Zasłuchaj się...”, który w ostatnich 5 latach z powodzeniem promował tę formę czytelnictwa.

Spadki wypożyczeń odnotowały Czytelnia Naukowa, Pracownia Regionalna i Oddział Zbiorów dla Niewidomych. Największy spadek notuje niestety Oddział Dziecięco-Młodzieżowy. Tu jednak młodzi użytkownicy stawiają bardziej na możliwość korzystania z darmowego dostępu do Internetu, a niekoniecznie z korzystania z tradycyjnych zbiorów. Jednak pracownicy działu wychodząc naprzeciw oczekiwaniom młodzieży proponują czytelnikom dostęp do takich witryn: www.wolnelektury.pl, www.iczytam.pl czy chomikuj.pl, gdzie z powodzeniem znajdują poszukiwane teksty.

Nadal trudno spodziewać się wzrostów w mniejszych i starszych dzielnicach miasta, gdzie pojawia się zjawisko tzw. „starzenia się”, osiedli i trudno pozyskać nowych czytelników. Największy spadek wypożyczeń odnotowała Filia nr 13 na Gliniku Nowym (56,72%). Mimo wciąż spadających danych statystycznych filia ta jest niezbędna w środowisku lokalnym, ponieważ jako jedyna placówka prowadzi działalność kulturalną, choćby w minimalnym zakresie.

Poniższe tabele przedstawiają szczegółowe dane:

Czytelnicy, odwiedziny i wypożyczenia ogółem w bibliotece centralnej

nazwa placówki	czytelnicy				odwiedziny				wypożyczenia			
	2014	2013	2014:2013		2014	2013	2014:2013		2014	2013	2014:2013	
Wypożyczalnia Główna	4263	4671	-408	-8,73%	23184	24730	-1546	-6,25%	78293	83935	-5642	-6,72%
Czytelnie (naukowa i czasopism)	—	—	—	—	7008	7817	-809	-10,35%	16829	19996	-3167	-15,84%
Oddz. Dziecięco-Młodzieżowy	1561	1756	-195	-11,10%	17935	22156	-4221	-19,05%	13051	17727	-4676	-26,38%
Pracownia Regionalna	—	—	—	—	643	786	-143	-18,19%	4752	5808	-1056	-18,18%
Oddz. Zbiorów Audiowizualnych	286	338	-52	-15,38%	8157	8450	-293	-3,47%	17056	19468	-2412	-12,39%
Oddz. Zbiorów dla Niewidomych	248	266	-18	-6,77%	1550	1576	-26	-1,65%	6104	6104	0	0,00%
razem	6358	7031	-673	-9,57%	58477	65515	-7038	-10,74%	136085	153038	-16953	-11,08%

Czytelnicy, odwiedziny i wypożyczenia ogółem w filiach

nazwa placówki	czytelnicy				odwiedziny				wypożyczenia			
	2014	2013	2014:2013		2014	2013	2014:2013		2014	2013	2014:2013	
Filia nr 1	992	1036	-44	-4,25%	11226	10835	391	3,61%	51334	52543	-1209	-2,30%
Filia nr 1 dziec.	407	357	50	14,01%	2179	1315	864	65,70%	4137	3170	967	30,50%
Filia nr 2	738	752	-14	-1,86%	4918	5236	-318	-6,07%	16251	17544	-1293	-7,37%
Filia nr 3	587	587	0	0,00%	5697	5613	84	1,50%	21783	21296	487	2,29%
Filia nr 3 (oddz. dziec)	358	359	-1	-0,28%	2909	2537	372	14,66%	11683	11702	-19	-0,16%
Filia nr 5	327	361	-34	-9,42%	3702	3734	-32	-0,86%	20670	21267	-597	-2,81%
Filia nr 5 (oddz. dziec)	230	286	-56	-19,58%	9953	10925	-972	-8,90%	17084	24623	-7539	-30,62%
Filia nr 6	662	651	11	1,69%	4931	4910	21	0,43%	21346	20695	651	3,15%
Filia nr 6 (oddz. dziec.)	388	415	-27	-6,51%	2653	2026	627	30,95%	5163	5590	-427	-7,64%
Filia nr 7	1994	2047	-53	-2,59%	20587	21066	-479	-2,27%	67024	69888	-2864	-4,10%
Filia nr 7 (oddz. dziec.)	913	906	7	0,77%	6084	7874	-1790	-22,73%	12416	12358	58	0,47%
Filia nr 11	1191	1219	-28	-2,30%	8977	9984	-1007	-10,09%	31439	34305	-2866	-8,35%
Filia nr 11 dziec.-mł	709	739	-30	-4,06%	2935	3679	-744	-20,22%	7331	8989	-1668	-18,56%
MFB	380	0	0	0,00%	5449	0	0	0,00%	16939	0	0	0,00%
MFB dzieci	197	0	0	0,00%	1164	0	0	0,00%	2791	0	0	0,00%
Filia nr 13	90	112	-22	-19,64%	502	757	-255	-33,69%	1231	2844	-1613	-56,72%
Filia nr 14	971	1118	-147	-13,15%	7660	6933	727	10,49%	19760	22402	-2642	-11,79%
razem	11124	10945	-388	1,64%	97093	97424	-2511	-0,34%	327372	329216	-20574	-0,56%

Czytelnicy, odwiedziny i wypożyczenia ogółem w całej PiMBP

nazwa placówki	czytelnicy				odwiedziny				wypożyczenia			
	2014	2013	2014:2013		2014	2013	2014:2013		2014	2013	2014:2013	
Biblioteka centralna	6358	7031	-673	-9,57%	58477	65515	-7038	-10,74%	136085	153038	-16953	-11,08%
Filie biblioteczne	11124	10945	179	1,64%	97093	97424	-331	-0,34%	327372	329216	-1844	-0,56%
razem	17482	17976	-494	-2,75%	155570	162939	-7369	-4,52%	463457	482254	-18797	-3,90%

Udostępnienia prezencyjne to wyraźna i stała tendencja spadkowa notowana od kilku lat. Użytkownik woli szybko i sprawnie znaleźć informację w Internecie, niż w książce. Należy tu jednak zaznaczyć, że duże zainteresowanie darmowym dostępem do Internetu w bibliotekach to nie tylko potrzeba poszukiwania informacji, ale często tzw. rozrywka multimedialna, korzystanie z portali społecznościowych czy poczty. Mniejsza liczba korzystających z Internetu zarówno w bibliotece centralnej, jak i na filiach bibliotecznych ma swoje przyczyny, które wskazano powyżej. Po modernizacji i doposażeniu w nowoczesny sprzęt komputerowy Oddziału Dziecięco-Młodzieżowego w ubiegłym roku, zauważalna jest szybko rosnąca liczba najmłodszych użytkowników Internetu w tym dziale, ale i tu nie bez znaczenia pozostaje wpływ prac remontowych w II połowie roku. Może jednak niepokoić fakt, iż młodzież chce traktować bibliotekę jak kafejkę internetowa, jednak pracownicy czynią wszelkie starania, by oferta multimedialna była urozmaicona, posiadała walor edukacyjny, a nie tylko rozrywkowy i zgodnie z naszym regulaminem korzystania z Internetu – służyła przede wszystkim potrzebom informacyjnym i naukowym użytkowników.

Udostępnienia na miejscu w całej PiMBP

nazwa placówki	udostępnienia															
	książek				czasopism				zbiorów specjalnych			internetu				
	2014	2013	2014:2013		2014	2013	2014:2013		2014	2013	2014:2013		2014	2013	2014:2013	
Biblioteka centralna	4682	7617	-2935	-38,53%	15574	18137	-2563	-14,13%	2470	2578	-108	-4,19%	14765	12742	2023	15,88%
Filie biblioteczne	13150	13776	-626	-4,54%	24962	27878	-2916	-10,46%	—	—	—	—	7704	13069	-5365	-41,05%
razem	17832	21393	-3561	-16,65%	40536	46015	-5479	-11,91%	2470	2578	-108	-4,19%	22469	25811	-3342	-12,95%

Reasumując dane w zakresie najważniejszych wskaźników statystycznych w całej instytucji można stwierdzić, że przede wszystkim ze względu na tegoroczne prace inwestycyjne dotyczące znaczących placówek bibliotecznych (tj. centrali i filii na Podzamczu) odnotowano spore spadki czytelnictwa, a ponadto nadal obserwujemy takie zjawiska, jak w spadająca ilość czytelników, która jest wynikiem m.in. zmniejszającej się liczby mieszkańców, emigracji zarobkowych mieszkańców (długie przerwy w korzystaniu z biblioteki). Korzystający na miejscu to obecnie coraz mniejsza, za to bardzo wyselekcjonowana grupa odbiorców, przede wszystkim osób poszukujących informacji do prac naukowych, artykułów, itp. Mimo pewnych spadków wałbrzyska biblioteka stara się utrzymać dobry poziom czytelnictwa, rozszerzyła ofertę o dostęp do dużej tytułów w formie IBUK-ów, a dodając do tego atrakcyjną ofertę kulturalno-edukacyjną, stara się zaspokajać potrzeby wszystkich grup odbiorców. Stawiamy także na nowe technologie i dobre propozycje działań multimedialnych, aby placówka w tym zakresie była przyjaznym miejscem nie tylko dla seniorów, którzy od kilku lat z powodzeniem rozwijają u nas swoje umiejętności informatyczne. To także ma być ważne miejsce dla młodzieży, która powinna kojarzyć bibliotekę nie tylko z obowiązkiem czytelniczym, ale także z zupełnie inną, dostosowaną do ich potrzeb ofertą.

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-BIBLIOGRAFICZNA

W okresie sprawozdawczym odnotowano we wszystkich placówkach bibliotecznych **58389** informacji (liczba informacji w 2014r. – 59 648), w tym liczba odsłon strony internetowej Biblioteki pod Atlantami w 2014 r. - 107 553. Najczęściej odwiedzano elektroniczny katalog książek.

Systematycznie uzupełniana jest baza Kalendarium (stan na koniec 2014 r. 3272, dodano 26 pozycji) i Bibliografia Regionalna. Oprócz tego baza Bibliografia WBP (651 opisów, dodano w 2014 r. 24) i Kartoteka Zagadnieniowa (na koniec 2014 r. liczyła 53759 rekordy – dodano 64). Przygotowano także materiały dot. Kalendarium ważniejszych rocznic i wydarzeń na 2015 r.

Z ważniejszych zagadnień poszukiwanych przez czytelników w czytelni naukowej warto wymienić: informacje dot. pamiętników górników i ich autorów (dla firmy projektowej NIZIO na potrzeby ekspozycji w "Starej Kopalni"), materiały dot. Huty Karol w jęz. niemieckim oraz dotyczące wyznań i religii w Wałbrzychu na prośbę Jerzego Kosmatego, materiały dot. górnictwa wałbrzyskiego dla studenta z Niemiec. Przygotowano także informacje o Janie Gromadzie na prośbę wałbrzyskiego BWA oraz materiały dot. duchownych wrocławskich i minerałów Dolnego Śl. na potrzeby projektu E-Dolny Śląsk. Ponadto - materiały ikonograficzne „Wałbrzych na starych pocztówkach”, na prośbę A. Żabskiej z UM, serwisy fotograficzne dot. górniczej historii Wałbrzycha, na prośbę wałbrzyskiego Muzeum, materiały dot. wyborów 1989 r. dla Elżbiety Kwiatkowskiej-Wyrwisz oraz na temat mniejszości etnicznych w Wałbrzychu na prośbę prof. Beldzikowskiego.

Systematycznie prowadzono prace nad **bibliografią regionalną**, którą Biblioteka pod Atlantami tworzy nieprzerwanie od ponad dwudziestu lat. Wprowadzane były materiały bieżące za rok 2014 oraz za rok 2000 i 1999 (fiszki). Do bazy regionalnej Biblioteki pod Atlantami w 2014 r. wprowadzono 2878 opisów. Ogółem baza regionalna za lata 1995-2014 liczyła na koniec 2014 roku 50855 rekordów. Do bazy DZB REGION Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu przesłano w ponad 1500 opisów. Pracownicy Działu stale współpracują w tym zakresie pod względem merytorycznym z Dolnośląską Biblioteką Publiczną. Są aktywnymi członkiniami Komisji ds. Bibliografii Regionalnej Województwa Dolnośląskiego we Wrocławiu.

W bieżącym roku pracownicy Działu Informacji Naukowej i Czytelń, Pracowni Regionalnej oraz Wypożyczalni Głównej przygotowali publikacje w formie artykułów: "Regionalizm - obszar do zagospodarowania (do „Książki i Czytelnika”) o współpracy z Kołem Przewodników Sudeckich i Terenowych oraz materiały do wkładki regionalnej w „Poradniku Bibliotekarza” pt. "Oblicza regionalizmu – z doświadczeń Pracowni Regionalnej PiMBP Biblioteki pod Atlantami" i „Wałbrzych wielokulturowy”. Cieszy fakt, że z doświadczeń wałbrzyskiej ksiąźnicy mogą czerpać inni.

Z **wypożyczeń międzybibliotecznych** korzystali szczególnie studenci i osoby uczące się, zarówno z terenu miasta, jak i powiatu. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 95 wypożyczeń dla 44 osób zamawiających. Ponadto przesłano czytelnikowi drogą mailową 4 linki do bibliotek cyfrowych na zamówione przez niego książki. Innym bibliotekom udostępniono 10 pozycji z naszych zbiorów. Popularność tej formy wypożyczeń cieszy się stale zainteresowaniem, a sprzyja temu fakt, że „Biblioteka pod Atlantami” jest dostępna w wyszukiwarce KaRo.

W 2014 r. ogólna liczba odwiedzin w Pracowni wyniosła 643 osoby. Do zbiorów regionalnych przybyło 23 egz. nowości wydawniczych. Wśród nowych nabytków, które pozyskano z darów warto wymienić interesujące publikacje o naszym mieście i okolicach – „Wałbrzyskie powaby” Stanisława Michalika (przekazane przez Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu), Eugeniusz Skarupa „Upośledzone życie... czyli

Pod górkę i pod prąd”, Zofia Hadaj-Cieślińska „Naznaczona przez los”, „Nowa Kronika Wałbrzyska” oraz Dominika Sikorskiego „Proces sukcesji funkcjonalnej na terenach przemysłowych i poprzemysłowych w miastach województwa dolnośląskiego. Studium przypadków”(PWSZ), „Księgi Jakubowe” Olgi Tokarczuk, „Upadek Kriese” Romualda Owczarka, „Losy nieewakuowanych więźniów obozu koncentracyjnego Gross-Rosen” Doroty Suli. Ogółem udostępniono 4752 pozycji zbiorów regionalnych (książki, czasopisma, dżs, sf, zbiory audiowizualne).

W tym roku kontynuowano prace związane z **digitalizacją publikacji regionalnych** zgromadzonych w naszych zbiorach. W ramach digitalizacji dokumentów życia społecznego w br. pracownicy Pracowni Regionalnej wprowadziły do bazy opisy 303 dżs-ów i większość z nich zeskanowano (skaner umożliwia skanowanie tylko dokumentów w formacie max A3, termomodernizacja spowodowała czasowe wyłączenie z użytkowania urządzenia). Do numeru 10473 akcesja dżs była prowadzona w formie tradycyjnej – papierowej, odręcznej, od nr 10474 akcesja prowadzona jest w formie bazy komputerowej. Obecnie baza DZS liczy 394 rekordy. Ogólna liczba zdigitalizowanych materiałów to 1397 jednostek.

Wałbrzyska Biblioteka ramach projektu **IBUK LIBRA** proponowała dostęp do ok. 2000 książek w wersji elektronicznej. Kody niezbędne do korzystania z tej usługi można bezpłatnie pobrać w naszej placówce. Na dzień 31.12. 2014 r. ilość wejść (odwiedzin) wynosiła 925 (w 2013 od maja – 49), ilość otwarć (wypożyczeń) – 5761 (2013 r. – 1059). Z tej oferty skorzystała także spora liczba mieszkańców powiatu.

DZIAŁALNOŚĆ INSTRUKCYJNO-METODYCZNA

W 2014 r. Biblioteka pod Atlantami realizowała zadania powiatowej biblioteki dla Powiatu Wałbrzyskiego w ramach dostępnych środków finansowych i merytorycznych, oferując użytkownikom powiatu profesjonalny księgozbiór, obszerny zestaw prenumerowanej prasy, ciekawą ofertę kulturalną i edukacyjną, a bibliotekom powiatowym udzielając pomocy instrukcyjno-metodycznej, szkoleniowej i merytorycznej.

W ramach udzielania bibliotekom pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej zaproponowano bibliotekarzom i przeprowadzono następujące szkolenia:

- 10 stycznia - odbyły się warsztaty poświęcone obsłudze systemu MAK+ na poziomie średnio-zaawansowanym. Przeprowadził je Paweł Suszczewicz z Instytutu Książki. Prezentowany materiał obejmował operacje w modułach: katalog, magazyn, wypożyczalnia, czytelnia, raporty, aplikacja czytelnika. Wzięło w nich udział 18 bibliotekarek z terenu powiatu i każda otrzymała zaświadczenie uczestnictwa w warsztatach. Przekazano również niezbędne informacje dotyczące sporządzania rocznej statystyki na drukach K-03;
- 24 lutego - miało miejsce wystąpienie instruktorki na zebraniu pracowników Biblioteki pod Atlantami omawiające wskaźniki efektywności pracy za 2013 r., przygotowywaną nowelizację ustawy o zbiorach publicznych i prawa zamówień publicznych oraz prezentację nowego podręcznika wydanego przez SBP pt. „Bibliotekarstwo”;
- 6 marca - odbyła się narada kadry kierowniczej, na której dokonano analizy działalności bibliotek samorządowych na podstawie wybranych danych statystycznych. Ustalono najważniejsze zadania do realizacji: budowanie elektronicznych baz danych, wdrażanie nowości systemu MAK+, organizowanie działań kulturalnych integrujących społeczność lokalną. W naradzie wzięło udział 10 bibliotekarek;
- 17 marca - odbyły się warsztaty dla bibliotekarzy Biblioteki pod Atlantami pt. „Google to nie wszystko”. Poprowadziła je Marlena Paszkiewicz z Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej we Wrocławiu Filii w Wałbrzychu. Dokonała ona prezentacji bibliotek cyfrowych i przeglądu niektórych internetowych zasobów edukacyjnych w celu popularyzacji i wykorzystania w codziennej pracy cyfrowych źródeł informacji. Wzięło w nim udział 17 bibliotekarek. 3 kwietnia - powtórzono warsztaty prowadzone przez panią Marlenę Paszkiewicz dla 25 pracowników bibliotek publicznych z terenu powiatu.;

- 8 maja - instruktorka wraz z dyrektorem Elżbietą Wojtowicz z GBP w Starych Bogaczowicach zorganizowały wycieczkę edukacyjną do pałacu w Strudze. 18 bibliotekarzy miało możliwość lepiej się poznać, wymienić doświadczenia, ale też wysłuchać prelekcji przewodnika sudeckiego Krzysztofa Kułagi o zamkach obronnych i możnych rodach ziemi wałbrzyskiej, zwiedzić pałac w Strudze, poznać historię krewnych J.I. Kraszewskiego;

- 2 czerwca - na zebraniu kierowników i pracowników Biblioteki pod Atlantami zaprezentowano webinarium (warsztat on-line) „Jak sporządzać notatkę prasową” (17 uczestników);

- 11 grudnia – narada kadry kierowniczej, która odbyła się gościnnie w Miejskiej Bibliotece Publicznej - Centrum Kultury im. Władysława Broniewskiego w Boguszowie-Gorcach. Głównym tematem spotkania było podsumowanie działalności bibliotek publicznych z terenu powiatu wałbrzyskiego w roku 2014 oraz przedstawienie ich planów na rok 2015. Zaprezentowano podstawowe dane dotyczące funkcjonowania poszczególnych bibliotek powiatu wałbrzyskiego w br. – realizowane programy, ciekawe imprezy i wydarzenia, ważniejsze zmiany, zakup zbiorów bibliotecznych, stan czytelnictwa oraz plany i propozycje szkoleń dla bibliotekarzy na rok 2015. Ponadto dyrekcja PiMBP podała najistotniejsze komunikaty dotyczące statystyki i sprawozdawczości za rok 2014, a Zarząd wałbrzyskiego koła Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich - informacje i komunikaty dotyczące bieżących spraw Stowarzyszenia. Na zakończenie zaprezentowano przegląd nowości wydawniczych z literatury regionalnej (Arleta Wojciechowska z Pracowni Regionalnej).

Na wyżej wymienione spotkania oraz na konkretne prośby bibliotekarzy zostały przygotowane następujące pomoce metodyczne: tekst analizy; tabele ze wskaźnikami zasobności księgozbiorów i efektywności pracy za 2013 rok; „Organizacja i obsługa punktu bibliotecznego” (oprac. G. Bilskiej); wykaz bibliotek cyfrowych i zasobów edukacyjnych (artykuł z „Biblioteki w szkole” nr 3 z 2013 r.); „Jak gromadzić, opracowywać i przechowywać dżs-y.” (oprac. A. Szczepaniak); „Kalendarium rocznic na 2015 r.”. Ponadto biblioteki samorządowe otrzymały w darze od Fundacji Museion książki wzbogacające kolekcje regionalne: „Nowa Kronika Wałbrzyska”, „15 lat NSZZ Solidarność. w regionie wałbrzyskim. 1980 – 1995 ”.

Instruktorka uczestniczyła także w formach doskonalenia zawodowego proponowanych przez Dolnośląską Bibliotekę Publiczną we Wrocławiu i inne instytucje. Były to:

- szkolenie dotyczące rocznej sprawozdawczości (8.01.2014 r.);

- szkolenie on-line, tzw. webinarium pt. „Jak sporządzać notatkę prasową?” (26.03.2014 r.);

- IV forum dyrektorów i instruktorów bibliotek publicznych w siedzibach powiatów w Oleśnicy, gdzie omówione zostały wyniki badania efektywności pracy dolnośląskich bibliotek; Prawo zamówień publicznych po nowelizacji oraz Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2014 – 20. (17.06.2014 r.).

- Forum Bibliotekarzy Dolnośląskich (org. Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu), na którym omówiono funkcjonowanie bibliotek w Stanach Zjednoczonych, dane w rzecznictwie, czyli statystykę nie tylko biblioteczną, oryginalne działania bibliotek publicznych w Bystrzycy Kłodzkiej i Sobótce. Zapowiedziano także kolejną edycję „Z książka na walizkach”. W spotkaniu wzięła udział dyrekcja Biblioteki.

Działalność kulturalno-edukacyjna i informacyjna na rzecz bibliotek z terenu powiatu

Współpraca instruktorki z bibliotekami powiatu wałbrzyskiego układa się bardzo dobrze. Biblioteka działająca w strukturze Mieroszowskiego Centrum Kultury poprosiła o pomoc przy pisaniu wniosku na modernizację placówki. Instruktorka wspólnie z Wioletą Ryż opracowała program działań edukacyjno-kulturalnych kierowanych do dzieci i młodzieży. Niestety MCK nie dostało dotacji z programu „Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek”, ale wdraża niektóre działania ujęte w programie.

Gminna Biblioteka Publiczna w Walimiu po raz kolejny poprosiła instruktorkę o udział w pracach jury gminnego konkursu recytatorskiego „Pegazik”. Konkurs ten organizowany jest od około 20 lat. Biblioteki z powiatu wałbrzyskiego przygotowują eliminacje na poziomie gminnym, ale nie ma instytucji, która zajęłaby się organizacją na poziomie powiatowym. Powiat wałbrzyski jest jedynym powiatem

w województwie, który nie przeprowadza eliminacji i jest to spory problem dla organizatorów etapu wojewódzkiego. Samorządowe biblioteki publiczne postulują, by etap powiatowy „Pegazika” poprowadziła, tak jak kiedyś, Biblioteka pod Atlantami, wykorzystując na ten cel dotację Starostwa.

Centrum Kultury-Miejska Biblioteka Publiczna w Głuszycy zaprosiła instruktorkę do udziału w finale konkursu „Kronika przeczytanych książek”, organizowanego kolejny raz wspólnie z Publiczną Szkołą Podstawową nr 1 w Głuszycy Górnej. To podsumowanie konkursu stało się dobrym pretekstem do rozmowy z dziećmi na temat 130 rocznicy urodzin Kornela Makuszyńskiego, wręczenia gazetki „Walizki 2014”, promującej następców pisarza oraz do wspólnej zabawy, wykorzystującej do głośnego czytania elementy form teatralnych i słuchowiska radiowego.

W tym roku po raz pierwszy instruktorka nie brała czynnego udziału w XI akcji czytelniczej „Z książką na walizkach”. Została jednakże zaproszona na finał imprezy do Oleśnicy. W ramach tejże akcji odbyły się spotkania autorskie z Barbarą Gawryluk w wałbrzyskiej księżnicy i w GBP w Starych Bogaczowicach. Czytelnik GBP w Starych Bogaczowicach, Karol Wojtkowski, zdobył wyróżnienie w Dolnośląskim Turnieju Młodych Recenzentów w kategorii - uczniowie gimnazjum.

Statystyka; kontrola zbiorów; bieżące poradnictwo

W styczniu zostały zebrane dane statystyczne placówek bibliotecznych powiatu wałbrzyskiego i wysłane do Urzędu Statystycznego w Krakowie oraz do Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu, tzw. „GUS Excel” i „Ankieta Ministerialna”. Zostały też wypełnione ankiety dla biblioteki wojewódzkiej, dotyczące współpracy z lokalnymi NGO oraz oceny szkolenia w zakresie statystyki. Wyjazdy instruktorki w teren oraz udzielane porady w siedzibie biblioteki powiatowej przedstawiają się następująco:

Nazwa biblioteki	Data	Cel wizyty; temat porady
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Mieroszów	22.01.2014 r.	Pomoc przy wyszukaniu błędów dotyczącego wielkości księgozbioru filii w Sokołowsku. Analiza druków K-03 od 2009 r. Sporządzenie korekty dla US w Krakowie. Omówienie przygotowanego przez instruktorkę programu działań edukacyjnych kierowanych do dzieci i młodzieży w związku z wnioskiem na modernizację placówki „Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek. Niestety, zabrakło 2 punktów, aby pozyskać dotację (porada)
Gminna Biblioteka Publiczna w Walimiu	13.02.2014 r.	Udział w pracach jury gminnego konkursu recytatorskiego „Pegazik” (wizyta)
Centrum Kultury-Miejska Biblioteka Publiczna w Głuszycy	13.03.2014 r.	Porada dotycząca uwarunkowań prawnych związanych z likwidacją filii niesamodzielnej biblioteki. Omówienie wymogów prawidłowo sporządzonej dokumentacji skontrum.
Centrum Kultury-Miejska Biblioteka Publiczna w Głuszycy; Filii nr 4 w Głuszycy Górnej	19.03.2013 r.	Sporządzenie opinii dotyczącej likwidacji filii. Przekazanie wzorcowego regulaminu skontrum i zarządzeń: wprowadzającego regulamin skontrum i powołującego komisję skontrum, Ustalenie harmonogramu prac mających na celu likwidację filii. Zwrócenie uwagi na protokolarne ubytkowanie materiałów bibliotecznych. Przekazanie wzorcowego protokołu komisji likwidacyjnej z wnioskami o zamknięcie inwentarzy, rejestru ubytków, komisyjne

		zniszczenie kartoteki czytelników, zdjęcie z majątku centrum majątki filii bibliotecznej. Przekazanie wzorcowego regulaminu organizacyjnego biblioteki działającej w strukturze centrum kultury w związku z zamiarem zmiany statutu CK-MBP (wizyta)
Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnym Borze	20.03.2014 r.	Wizyta dyr. Agaty Czajor z GBP w Czarnym Borze i informacja o odwołaniu jej z funkcji dyrektora. Przekazanie tej informacji przewodniczącej ZZBPZW wraz z prośbą o pomoc prawną w ocenie prawidłowości wręczenia zmiany warunków pracy i wynagrodzenia (porada)
Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnym Borze	25.03.2014 r.	Pomoc przy selekcji księgozbioru popularno-naukowego (wizyta)
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Mieroszów	22.04.2014 r.	Propozycje działań adresowanych do dzieci i młodzieży; sporządzenie wykazu adresowego firm prowadzących warsztaty dotyczące historii książki i papieru czerpanego (porada)
Gminna Biblioteka Publiczna w Starych Bogaczowicach	29.04. 2014 r.	Ustalenie programu wycieczki edukacyjnej organizowanej w Dniu Bibliotekarza (wizyta)
Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnym Borze	5.05. 2014 r.	Wizyta w GBP w celu wręczenia Agacie Czajor tytułu Bibliotekarz Roku.
PiMBP w Oleśnicy	7.06.2014 r.	Reprezentowanie PiMBP „Biblioteki pod Atlantami” w finale akcji czytelnicznej „Z książką na walizkach”(wizyta)
Gminna Biblioteka w Walimiu	9.06.2014 r.	Porada przy wypełnianiu wniosku z Priorytetu 2 Zakup nowości wydawniczych do bibliotek zgodnie z potrzebami partnerskich bibliotek szkolnych. Wnioski złożyły także biblioteki w Głuszycy, Starych Bogaczowicach i Boguszowie-Gorcach
Centrum Kultury- Miejska Biblioteka Publiczna w Głuszycy	16.06.2014 r.	Udział w finale konkursu „Kronika przeczytanych książek”. Rozdanie gazetki Walizki 2014 i okolicznościowych zakładek do książek. Informacja o 130 rocznicy urodzin K. Makuszyńskiego i zabawa w „żywy komiks” na podstawie „120 przygód Koziołka Matołka” (wizyta)

W II półroczu 2014 r. nastąpiły zawirowania personalne na stanowisku instruktora. Dotychczasowa instruktorka – Pani Anna Szczepaniak otrzymała we wrześniu wypowiedzenie umowy o pracę. Do końca roku jej obowiązki przejęła Pani Mariola Kowalska – zastępca dyrektora, która 11 grudnia br. zorganizowała naradę kadry kierowniczej bibliotek z terenu powiatu. Odbyła się ona gościnnie w Miejskiej Bibliotece Publicznej - Centrum Kultury im. Władysława Broniewskiego w Boguszowie-Gorcach. Głównym tematem spotkania było podsumowanie działalności bibliotek publicznych z terenu powiatu wałbrzyskiego w roku 2014 oraz przedstawienie ich planów na rok 2015. Zaprezentowano podstawowe dane dotyczące funkcjonowania poszczególnych bibliotek powiatu wałbrzyskiego w br. – realizowane programy, ciekawe imprezy i wydarzenia, ważniejsze zmiany. Ponadto podano najistotniejsze komunikaty dotyczące statystyki i sprawozdawczości za rok 2014, a Zarząd wałbrzyskiego koła Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich - informacje i komunikaty dotyczące bieżących spraw Stowarzyszenia. Na zakończenie zaprezentowano przegląd nowości wydawniczych z literatury regionalnej (Arleta Wojciechowska z Pracowni Regionalnej).

POPULARYZACJA KSIĄŻKI, BIBLIOTEKI I CZYTELNICTWA

LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z BIBLIOTEKI POD ATLANTAMI W 2014 R.

Dział/Filia	Liczba czytelników	Liczba odwiedzin w czytelni	Liczba uczestników imprez bibliotecznych	Liczba korzystających z biblioteki	Liczba osób korzystających z Internetu	Liczba udzielonych informacji
Wypożycz.	4263	0	433	4696	0	957
Czytelnia	0	7008	410	7418	2420	2784
Oddz. Dziec.	1561	11579	6757	19897	10231	276
Prac. Reg.	0	643	1612	2255	0	1097
Oddz. Zb. dla Niewid.	248	0	368	616	0	141
Oddz. Zb. Audio.	286	2559	642	3487	2114	324
Filia nr 1	992	1237	0	2229	419	962
Filia nr 1 dz.	407	508	590	1505	0	384
Filia nr 2	738	151	110	999	104	1007
Filia nr 3	945	1025	640	2610	277	974
Filia nr 5	557	9397	1597	11551	1946	3656
Filia nr 6	1050	574	3375	4999	537	37
Filia nr 7	2907	6339	2343	11589	2470	251
Filia nr 11 do września 2014 r.	1191	1368	287	2846	679	20
Filia nr 11 dz. - do września 2014 r.	709	409	831	1949	0	372
MFB - (od października do grudnia 2014 r.)	577	1033	1317	2927	277	152
Filia nr 13	90	13	99	202	0	6
Filia nr 14	971	3323	1367	5661	995	1092
Galerie			3363	3363		
Razem w 2014 r.	17492	47166	26141	90799	22469	14492
Razem w 2013 r.	18270	51226	23312	92808	25811	16954
Różnica	-778	-4060	2829	2009	-3342	-2462

Liczba wizyt na str. www.atlanty.pl - 43897 + 14492 informacji = 58389 informacji (liczba informacji w 2013 r. - 59 648), liczba odsłon w 2014 r. - 107 553.

Liczba korzystających z Biblioteki pod Atlantami w 2014 r. - 90 799 osoby (o 2009 mniej niż w 2013 r.).

Podobnie, jak w przypadku danych dotyczących czytelnictwa, zmniejszyła się liczba osób korzystających z biblioteki, ponieważ ze względu na wspomniane wyżej prace inwestycyjne w naszej instytucji. Pomimo trudności i ograniczeń w funkcjonowaniu niektórych komórek organizacyjnych udało się zrealizować wiele atrakcyjnych przedsięwzięć i imprez edukacyjno-kulturalnych. Jak już wyżej wspomniano, nie udało się niestety, wzorem lat ubiegłych, pozyskać w tym roku z MKiDN dodatkowych środków finansowych

na realizację planowanych projektów, w tym z programu Promocji literatury i czytelnictwa, nie mniej jednak w ofercie kulturalnej i edukacyjnej znalazło się wiele ciekawych propozycji, z których korzystali nie tylko mieszkańcy Wałbrzycha, ale także Powiatu Wałbrzyskiego.

W ramach projektu „**Książka – fascynacja, inspiracja, radość**”, realizowanego od 20 marca do 20 grudnia br., w którym Biblioteka partneruje Stowarzyszeniu Przyjaciół Biblioteki pod Atlantami w Wałbrzychu, i to ono pozyskało środki z Urzędu Miasta w konkursie na zadanie z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji (kwota 3 000,00 zł), przeprowadzono w sumie 40 spotkań, w których udział wzięło ok. 980 osób, w tym:.

- 7 spotkań z cyklu „Podróże naszych czytelników” – 147 osób;
- 6 spotkań z cyklu „Spotkania z poezją w bibliotece” – 113 osób;
- 12 spotkań z cyklu „Spotkania przy Książce” – 223 osoby;
- 5 spotkań autorskich z Iwoną Czech, Romualdem Owczarkiem, Łukaszem Kazkiem i Tomaszem Chyzińskim, a także cieszącym się największym zainteresowaniem mieszkańców – z Marią Czubaszek około 280 osób;
- 7 zajęć edukacyjnych z cyklu „Szukając śladów historii” – 148 uczestników;
- 3 spotkania z cyklu „Spotkania z regionem” – 69 osób.

Niezmiennie od wielu lat wałbrzyska Biblioteka stara się oferować działania kulturalno-edukacyjne dla szerokiej grupy swoich odbiorców, a szczególnie dba o najmłodszych czytelników. Wśród bogatej oferty spotkań i zajęć są zarówno sprawdzone imprezy, jak również zupełnie nowe propozycje realizowane przez działy i filie pracujące z dziećmi. Poniżej zostaną wymienione te najważniejsze.

WAŻNIEJSZE IMPREZY DLA DZIECI

Działaniach adresowane do dzieci i młodzieży, realizowały filie biblioteczne z oddziałami dziecięcymi, jak również Oddział Dziecięco-Młodzieżowy i Akademia Młodych. Większość placówek z powodzeniem współpracowała z wieloma instytucjami miejskimi (m.in. przedszkolami, szkołami, świetlicami socjoterapeutycznymi). Niektóre, jak Oddział Dziecięco-Młodzieżowy także z placówkami z terenu powiatu, tj. Publiczną Szkołą Podstawową w Mieroszowie, Zespołem Szkolno-Przedszkolnym im. Janusza Korczaka w Sokołowsku, czy Gimnazjum im. Jana Pawła II w Jedlinie Zdroju.

W ofercie edukacyjno-kulturalnej Oddziału Dziecięco-Młodzieżowego i Akademii Młodych znalazły się między innymi:

1. Działania multimedialne w ramach takich projektów, jak: *FunMedia (FunEnglish i Angielski123)* z platformy e-learningowej do nauki angielskiego i *Megamatma* oraz *Wirtualna podróż po Wałbrzychu*, w trakcie których przybliżana była dzieciom legenda powstania miasta i jego historia, a następnie wirtualne zwiedzanie Wałbrzycha.

2. Imprezy czytelnicze takie jak:

- *Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci – Maraton czytania*, który odbył się 2 kwietnia z okazji Międzynarodowego Dnia Książki Dziecięcej i był poświęcony postaci Kornela Makuszyńskiego.

- *Dzień Bezpiecznego Internetu* – zorganizowany 12 lutego w multimedialnej sali Akademii Młodych. Zaproszona grupa dzieci na wstępie obejrzała odcinek o sieciakach i sieciuchach. Omówione zostały zasady bezpiecznego Internetu. Zajęcia zostały zgłoszone i zarejestrowane w ogólnopolskiej bazie inicjatyw DBI 2014.

- *Tydzień z Internetem*, zorganizowany w marcu w Akademii Młodych, wpisał się w ramy tegorocznej edycji ogólnoeuropejskiej kampanii Tydzień z Internetem. Uczestnicy poznali historię Internetu oraz jego najważniejsze funkcje. Szukali m.in. połączeń kolejowych, sprawdzali dostępność książki w bibliotece oraz obliczali odległości między miastami. Zajęcia zakończyły się pokazem „Internetu na wesoło”.

- *Szlakiem ginących zawodów – Introligator* – wspólnie z pracownikiem Introligatorni bibliotekarze z Oddziału Dziecięco-Młodzieżowego stworzyli prezentację multimedialną ukazującą historię oraz warsztat

pracy zawodu Introligatora. Uczestnicy zajęć obejrzeni w/w prezentację, w której pokazano kim jest introligator, na czym polega jego praca, a także jakich narzędzi podczas niej używa. Następnie dzieci przeszły do pracowni introligatorskiej, gdzie mogły na żywo zobaczyć introligatorskie maszyny i obejrzeć, jak wygląda naprawianie rozklejonej książki. Najciekawszym jednak punktem programu było własnoręczne robienie notesików na profesjonalnej maszynie. Kilka osób stwierdziło, że chciałoby kiedyś pracować w tym zawodzie.

- **Tydzień Bibliotek** (pod hasłem: Czytanie łączy pokolenia), w ramach którego zaproponowano dwie imprezy:

- *Opowiedz nam dziadku bajkę ciekawą*, czyli spotkanie z udziałem dwóch gości Janem Walkowiakiem oraz Tadeuszem Maczubem z Centrum Aktywności Lokalnej. Spotkanie rozpoczęło się od przeczytania legendy o Złotej Kaczce ze zbiorów „Legend Warszawskich” A. Oppmana. Dzieci zafascynowane przygodami szewczyka zostały zaproszone do wspólnego malowania. Pan Jan Walkowiak – instruktor – zaprezentował techniki rysowania i kolorowania w taki sposób aby praca była przyjemnością, a efekt zaskakujący.
- *Moda z książką*, czyli nietypowa kampania promująca książki dla młodzieży. Każdy kto przyszedł po lekturę mógł zrobić sobie zdjęcie z książką, której okładka zastępowała część ciała. Inspiracją do zorganizowania akcji w Wałbrzychu był pomysł Biblioteki w Lublinie.

- **Tydzień Akademii Orange, Kultura uskrzydła** - w ramach Tygodnia Akademii Orange Oddział Dziecięco-Młodzieżowy zaprosił chętnych do udziału w akcji „Kultura uskrzydła” i zorganizował uskrzydloną sesję fotograficzną. Jej efekty oraz inne uskrzydłone zdjęcia oglądać można pod adresem: <http://www.akademiaorange.pl/kulturauskrydla/> w zakładce „uskrydłona galeria”.

W ramach **XI Dolnośląskich Spotkań Pisarzy z Młodymi Czytelnikami „Z książką na walizkach”**, których organizatorem jest Dolnośląska Biblioteka Publiczna im. T. Mikulskiego we Wrocławiu, w Oddziale Dziecięco-Młodzieżowym odbyło się jedno spotkanie autorskie z pisarką i dziennikarką Barbarą Gawryluk, które określić można jako spotkanie pod psem. Nie znaczy to jednak, że spotkanie odbyło się w nieciekawej i nudnej atmosferze – wręcz przeciwnie – ale że głównym tematem rozmów były psy, tj. bohaterowie książek autorki - Kaktus, Kibic, Baltic i Juhas. W spotkaniu udział wzięło 28 dzieci.

Noc w Bibliotece

Nocą z 30 na 31 maja zorganizowano noc w bibliotece pod tytułem: *W królestwie Baśni*. Dzieci poszukiwały złotej korony, która miała pomóc obudzić śpiącą królową. Po drodze spotykały różne baśniowe postacie, które w zamian za wykonanie zadań udzielały im wskazówek. Udało się znaleźć koronę i śpiącą w Galerii Książki królowa mogła dołączyć do zabawy. Oprócz nocnych wędrówek na uczestników czekały także inne atrakcje, jak np. sesja fotograficzna z duchami czy czytanie bajek i baśni. Atrakcji i wrażeń było tak wiele, że dzieci bardzo niechętnie kładły się spać, ale w końcu „przy pomocy” audiobooka, Oddział Dziecięcy wypełniło delikatne pochrapywanie zmęczonych zabawą uczestników. Nieco inne nastroje towarzyszyły dzieciom podczas porannej pobudki, ale i tak opuszczały one mury biblioteki w doskonałych humorach. „Noc w bibliotece” zorganizowana została przez pracowników Oddziału Dziecięco – Młodzieżowego Biblioteki pod Atlantami oraz członków Klubu Asystenta Biblioteki pod Atlantami.

BookCrossing - Ogólnopolskie Święto Wolnych Książek

Po raz pierwszy przystąpiono do XI edycji Ogólnopolskiego Święta Wolnych Książek. Akcja spotkała się z dużym zainteresowaniem ze strony czytelników. Uwolniono 15 książek, z których większość znalazła nowych właścicieli. W Oddziale Dziecięco-Młodzieżowym powstała także półka z książkami przeznaczonymi na book crossing. Każda książka została zarejestrowana i został nadany jej numer umożliwiający sprawdzenie jej historii.

Klub Asystentów Bibliotecznych

W tym roku w dniu Bibliotekarza i Bibliotek – 8 maja – odbyło się uroczyste otwarcie Klubu Asystentów Oddziału Dziecięco-Młodzieżowego. Asystentami jest młodzież z wałbrzyskich szkół, która chce poświęcić swój czas wolny dzieląc go z innymi poprzez pomoc bibliotekarzom w organizacji i prowadzeniu lekcji

bibliotecznych, działań promujących czytelnictwo, warsztatach multimedialnych lub pomoc rówieśnikom w odrabianiu lekcji.

Asystenci otrzymali legitymacje członka Klubu uprawniającą do korzystania z wielu przywilejów w bibliotece. Młodzież propozycje przyjęła z dużym entuzjazmem. Aktualnie mamy **10 aktywnych wolontariuszy**

Biblioteka pod Atlantami włączyła się w miejskie obchody **Święta Wolności** organizowane przez Urząd Miejski. Oprócz opracowania i zaprojektowania wystawy, która stanęła na wałbrzyskim Rynku, dzieciom i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i gimnazjalnych zaproponowano 2 konkursy (plastyczny i na prezentacje multimedialną). Przygotowaniem i organizacją obu konkursów zajęły się Elżbieta Kwiatkowska-Wyrwisz i Danuta Płoszaj. Wystawę prac konkursowych można było oglądać w atrium biblioteki do końca czerwca.

„Podróże po literaturze”

W ramach projektu „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” - Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych zgodnie z potrzebami partnerskich bibliotek szkolnych – Priorytet 2, którego celem jest współpraca bibliotek szkolnych i publicznych, Oddział Dziecięco-Młodzieżowy przygotował szereg ciekawych zajęć edukacyjnych i literackich. We wrześniu zrealizowano spotkania pod hasłem „Paskudki słowiańskie” w październiku „Zabawa jest nauką, nauka jest zabawą”, a w listopadzie „Nie taka bajka”. Na zakończenie projektu przeprowadzony został konkurs „Mistrz pięknego czytania”. Wszystkie działania skierowane były do uczniów PSP nr 28, z którą Biblioteka pod Atlantami podpisała porozumienie o współpracy w ramach realizacji projektu.

Konkurs czytelniczy „Pożeracze książek”

8 grudnia odbyła się kolejna, IX edycja konkursu czytelniczego „Pożeracze książek”. Hasło tegorocznej edycji brzmiało „Czasy dawne i dziwne”. Zgodnie z regulaminem w konkursie wzięli udział uczniowie klas IV, V i VI szkół podstawowych. Do finału zgłosiło się 8 wałbrzyskich, publicznych szkół podstawowych, jedna szkoła prywatna oraz Miejska Szkoła Podstawowa ze Szczawna Zdroju. Konkurencję rozgrywano tradycyjnie w dwóch kategoriach; grupowej i indywidualnej. W kategorii indywidualnej najlepsi okazali się uczniowie z MSP w Szczawnie Zdroju, a w kategorii drużynowej uczniowie z PSP nr 26 w Wałbrzychu. Wraz z konkursem głównym ogłoszone zostały dwa dodatkowe; plastyczny pod nazwą „Ilustratorzy książek”, na który wpłynęło 180 prac plastycznych i literacki – „Twórcy książek” do którego zgłoszono 27 ciekawych prac. Wszyscy zwycięzcy, jak również wyróżnieni otrzymali nagrody książkowe.

KLUB CZYTAJĄCYCH RODZIN

Bibliotekarze Filii nr 7 z oddziałem dziecięcym oraz Multimedialnej Filii Bibliotecznej na Podzamczu w ubiegłym roku włączyli się w ogólnopolską inicjatywę stworzoną w ramach kampanii społecznej „Cała Polska czyta dzieciom”, czyli w tzw. Kluby Czytających Rodzin. Głównym celem Klubów jest stworzenie platformy do kontaktów i spotkań rodzin członkowskich, podczas których będą mogły wymieniać się doświadczeniami głośnego czytania w rodzinie oraz książkami, wzajemnie się inspirować i informować o ciekawych lekturach, organizować wspólne „poczytanki” dla dzieci, dyskusje na temat książek i/lub inne imprezy Klubu. Jak okazało się również na wałbrzyskim przykładzie - biblioteki publiczne są najlepszym miejscem na prowadzenie tego typu spotkań. Doświadczenia w/w filii bibliotecznych pokazują, że pomysł podoba się nie tylko dzieciom, ale także coraz bardziej samym rodzicom, którzy powinni aktywnie uczestniczyć w inicjowaniu czytelnictwa u swoich pociech.

Klub Czytających Rodzin „Tęczowa Kraina” działający od 2013 roku przy Filii nr 5 z oddziałem dziecięcym na Sobiecinie cieszy się coraz większą popularnością. Utworzyła się już stała grupa rodziców biorących udział w każdym spotkaniu. Po Walentynkach i wesołej majówce zorganizowano także spotkanie z logopedą nt. ćwiczeń mózgu, czyli kinezylogii edukacyjnej. W drugim półroczu odbyły się dwa spotkania:

„Jesień w Stumilowym Lesie” i „Boże Narodzenie tuż tuż...” W sumie w pięciu spotkaniach uczestniczyło 78 osób. Dzięki współpracy z MOPS-em można było przygotować poczęstunek podczas spotkań.

Na Filii nr 11 dziecięco-młodzieżowej (Podzamcze) w pierwszym półroczu 2014 roku chęć przynależności zadeklarowały kolejne dwie rodziny. Spotkania były poświęcone serii książek Martina Widmarka „Biuro detektywistyczne Lassego i Mai”. Zorganizowano także konkurs z pytaniami, który okazał się świetną okazją do rywalizacji a w konsekwencji zdobywania punktów i nagród. Nagrody przesłała Fundacja ABC XXI Cała Polska Czyta Dzieciom. Następnie odbyły się zajęcia warsztatowe, które przygotowała i poprowadziła współpracująca z filią Ewa Wojtaszek, „wałbrzyszaneczka z pasją”, na co dzień tworząca różnorodne dekoracje i gadżety przy użyciu gotowych drewnianych szablonów i profesjonalnych farb. Trzecie spotkanie KCR odbyło się w czerwcu pod hasłem „Rozwijanie funkcji percepcyjno-motorycznej

u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w oparciu o literaturę” Poprowadziła je w ramach współpracy filii i Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Wałbrzychu – Natalia Łagan, psycholog, pedagog dziecięcy i jednocześnie bibliotekarz z Miejskiej Biblioteki Publicznej- Centrum Kultury w Boguszowie Gorcach. Prezentacja multimedialna skierowana była przede wszystkim do rodziców, jednak z uwagi na obecność kilku najmłodszych członków klubu zaprezentowano ciekawe ćwiczenia sprawdzające poziom rozwoju percepcyjno- motorycznego dzieci, które jak się okazało dostarczyły im świetnej zabawy.

Od października 2014 roku po połączeniu trzech filii powstała Multimedialna Filia Biblioteczna, w której również kontynuowana jest działalność Klubu Czytających Rodzin. Odbyły się dwa spotkania, w których udział wzięło 19 dzieci wraz z rodzicami. Pierwsze spotkanie odbyło się w listopadzie, z okazji Świątowego Dnia Pluszowego Misia. W grudniu na zajęciach pod hasłem „Hu! Hu! Ha! Nasza zima zła” wszyscy wykonywali ozdoby choinkowe, rozmawiali i czytali o tradycjach świątecznych.

Od października w Filii nr 7 na Piaskowej Górze działa również Klub Czytających Rodzin – „Piaskowe Ludki”. Pierwsze spotkanie miało uroczysty charakter. Czytelnia, w której się odbywało się spotkania została specjalnie udekorowana na tę okazję, na dzieci czekał słodki poczęstunek. Spotkanie nawiązywało do rocznicy urodzin pisarki Marii Kownackiej i to właśnie Plastuś był pierwszym jego bohaterem. Na początku, wszyscy zebrani, na specjalnych wizytówkach napisali swoje imię, i kiedy już się ze sobą zapoznali, nastąpił moment głośnego czytania. Czytała jedna z pań prowadzących spotkanie jak również opiekunowie, z którymi przyszły dzieci (babcia, siostra i mama). Najmłodszy z uwagą i zaciekawieniem słuchali. Następnie samodzielnie, bądź przy niewielkiej pomocy dorosłych zaczęli tworzyć postać Plastusia. Jedni lepili go z plasteliny inni rysowali. Po części literackiej i plastycznej nastąpił oficjalny moment wręczenia dzieciom emblematów z nazwą klubu. Drugie spotkanie klubu odbyło się w listopadzie. Scenariusz zajęć stworzony został w oparciu o książkę Doroty Gelner „Gryzmoł”. W czasie spotkania przeczytane zostały fragmenty książki oraz dzieci wraz z rodzicami tworzyły z materiałów plastycznych własne „gryzmołki” i brały udział w zabawach.

FERIE W BIBLIOTECE

Tegoroczne ferie zimowe zorganizowano pod hasłem „Ferie z Muminkami” (od 17 do 28 lutego). Codziennie od godz. 11.00 do 13.00 dzieci brały udział w zajęciach organizowanych przez Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Akademię Młodych oraz filie i punkty biblioteczne w dzielnicy Nowe Miasto, Podzamcze, Szczawienko i Lubiechów. Zakres form i technik pracy z dziećmi to zajęcia literacko-plastyczne z elementami socjoterapii, animacje sportowe, praca z chustą klanza, zajęcia komputerowe i tradycyjne z elementami nauki angielskiego. Były także gry sportowe i zręcznościowe.

W Oddziale Dziecięco-Młodzieżowym w pierwszym tygodniu dzieci poznały świat wynalazków Muminka i jego latającej maszyny, budowały papierowe samoloty z origami, rysowały w programie Paint Doline

Muminków z elementów podanych w języku angielskim, układały puzzle online. Po wysłuchaniu przygód Tatusia Muminka zapisanych w jego pamiętnikach dzieci zmierzyły się z trudnym zadaniem samodzielnego napisania i zilustrowania opowieści o Tacie Muminka i jego przygodach.

Efektom wspólnej pracy jest książeczka dostępna w dziale, która opisuje wycieczkę Muminków po Wałbrzychu i okolicach oraz ich spotkanie z nietypowym gościem. W drugim tygodniu dzieci sprawdzały swoje umiejętności w grach sportowych i tanecznych za pomocą konsoli X-Box, hula-hop, kęgli. W codziennych spotkaniach z Muminkami brała udział również kolorowa chusta klanza, która zdobyła najwięcej sympatii i po którą z wielką radością sięgały dzieci w przerwie od pracy nad wyznaczonymi zadaniami. W Akademii Młodych na podstawie wzoru dzieci wirtualnie rysowały dom Muminków z podanych, podpisanych w języku angielskim elementów. Wirtualnie także budowano i dekorowano pomieszczenia domu Muminków. Dzieci opowiadały o wycieczce Tatusia Muminka po Europie ucząc się przy tym angielskich nazw państw i stolic.

Spośród uczestników zostali także wyłonieni mistrzowie angielskich słówek. Z oferty Działu skorzystało 266 dzieci. Natomiast w samej Akademii Młodych z rozrywki multimedialnej skorzystało kolejnych 500 osób (indywidualne odwiedziny + grupy szkolne). Łącznie ferie zimowe w Oddziale Dziecięco-Młodzieżowym i Akademii Młodych spędziło 766 dzieci.

Ponadto zajęcia pod w/w hasłem zorganizowały: Filia nr 1 dziecięca na Nowym Mieście (uczestniczyło 65 osób), Filia nr 11 dziecięca na Podzamczu (151 uczestników) oraz punkty biblioteczne na Szczawienku i w Lubiechowie (183 uczestników). Tak więc ogółem w tegorocznych zajęciach wzięło udział ogółem 1165 osoby. Jeśli dodać do tego indywidualnych użytkowników korzystających m.in. z gier stolikowych to liczba ta wzrasta do **prawie 1400 osób**.

WAKACJE W BIBLIOTECE

Wakacje w Bibliotece pod Atlantami upłynęły pod hasłem; „Atlanty i słońce na letnie miesiące.” Przez cały lipiec dzieci korzystały z proponowanych przez Oddział Dziecięco- Młodzieżowy zajęć. Rozmawiano o bezpieczeństwie podczas wakacji, nie ruszając się z biblioteki dzieci podróżowały po Dolnym Śląsku oraz zwiedzały najciekawsze zakątki Polski i Europy. Uczestnicy zajęć grali w gigantycznego chińczyka, kapsle i kalambury – zabawy te okazały się lepsze od komputerowych gier! Najmłodszy zobaczyli, w co bawili się na podwórku ich rodzice i do czego służyły trzepaki. Wspólnie zbudowali olbrzymi namiot, czytali: „Sposób na Elfa” Marcina Pałasa i rysowali portrety Elfa, które następnie zostały ocenione przez pana Marcina. Dzieci rozwiązywały również tajemnicze zagadki dotyczące Kamienicy pod Atlantami. Wraz z Janem Walkowiakiem rysowały olbrzymiego smoka z Książa. Podczas zajęć o wielokulturowości dzieci dowiedziały się, czym jest emigracja i kim są emigranci. Pracę bibliotekarzy wspomagały asystenci: Paulina i Martyna Gwiazda oraz Karolina Radoła, Natalia Rzemek i Sebastian Stalka.

Dodatkową atrakcją była wycieczka na zakończenie wakacji w Bibliotece pod Atlantami pn. „Śladami wałbrzyskich tajemnic”, która odbyła się 27 sierpnia. Dzieci miały okazję spojrzeć na swoje miasto z innej strony. Dzięki opowieściom pana Mateusza Wyrzykowskiego poznały legendę kamienicy Pod Trzema Różami, dowiedziały się dlaczego na jednej z kamienic znajduje się kotwica, odnalazły stare epitafia na kościele Aniołów Stróżów oraz dowiedziały się o skamieniałym drzewie znajdującym się na terenie PWSZ-u. Obejrzały także wnętrze posiadłości, w której mieszkała księżniczka Daisy, a w której obecnie znajduje się wyższa uczelnia. Poznały początki historii naszego miasta. Na koniec wśród uczestników rozlosowano dwa bilety na wystawę poświęconą J.A. Komeńskiemu w [Broumovie](#). Pozostali uczestnicy nie wyszli jednak z pustymi rękami – każdy dostał kalendarz na nowy rok szkolny i zestaw zdjęć z najciekawszymi miejscami Wałbrzycha oraz mapę zabytków Dolnego Śląska. Prezenty te podarował dzieciom Centrum Informacji Turystycznej. Podsumowując, wydarzenie to było dobrym zakończeniem wakacji. Ogólna liczba uczestników zajęć wakacyjnych – **2530 osób.**

INNE IMPREZY DLA DZIECI

Filie biblioteczne pracujące z dziećmi oferowały różnorodne zajęcia i spotkania promujące literaturę dziecięcą, kształtujące kulturę literacką wśród najmłodszych. Najbardziej aktywne placówki to:

Filia nr 6 z oddziałem dziecięcym na Białym Kamieniu zorganizowała spotkania w ramach cyklu „Poranek z panią Książką” (65 spotkań, 1377 uczestników). Biorą w nich udział dzieci 5 i 6 latnie z dzielnicowych przedszkoli, które poznają wartościowe teksty literackie, uczą się obcować z książką. Nie wystarczy pokazanie książki. Trzeba wytłumaczyć jak z nią postępować, by długo służyła. Pomaga w tym głośne czytanie, rozwiązywanie zagadek, zajęcia plastyczne, wspólna zabawa. Podczas spotkań dzieciom zostały przedstawione m.in. książki z serii „Czytam sobie” oraz „Lato Stiny” L. Anderson, „Lalka Williama” Ch. Zolotow, „Niesforny alfabet” G. Kasdepke, „Stary rybak i foczka” J. Waite, „Kochany tatuś” A. Frączek, „Dżok” B. Gawryluk.

10 października z okazji Dnia Drzewa bibliotekę na Białym Kamieniu odwiedziły dzieci z Niepublicznego Przedszkola „U Mikołaja”. Najmłodszy wzięli udział w zajęciach rozwijających postawę proekologiczną. Dowiedziały się między innymi, jak zakładać zielnik. Nauczyły się rozpoznawać niektóre gatunki drzew, ich owoce i liście. Wysłuchały również wierszy tematycznych. „**Twórcze środy**” - to propozycja zajęć popołudniowych skierowanych do młodych czytelników z opiekunami, dzieci ze świetlicy TPD oraz ze świetlicy szkolnej. Są to głównie zajęcia plastyczne (np. lepienie z masy solnej), ale podparte literaturą dziecięcą (praca w oparciu o tekst literacki). Kolejna propozycja to „**Popołudnia w bibliotece**” - oferta dla dzieci, które nie wiedzą jak zorganizować sobie czas po lekcjach. W bibliotece mogą odrobić lekcje, pograć w gry planszowe, poukładać puzzle, poczytać czasopisma i książki. Filia nr 6 włączyła się również do działań w ramach **Tygodnia Edukacji Globalnej**. Od 15-23 listopada trwa coroczna międzynarodowa akcja edukacyjna organizowana w celu zwrócenia uwagi Europejczyków na problemy o charakterze globalnym. Tegorocznym tematem było bezpieczeństwo żywieniowe („Czy wiesz, co zjesz jutro? Nie wszyscy na świecie są pewni codziennego posiłku). W filii zostały wywieszono plakaty tematyczne oraz wyeksponowane książki dotyczące zagadnień związanych z tematem przewodnim akcji. Również przeprowadzone zostały zajęcia dla dzieci w oparciu o otrzymane materiały. Łącznie w imprezach bibliotecznych zorganizowanych w Filii nr 6 wzięło udział **3375 dzieci**.

Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym w pierwszym półroczu przeprowadziła lekcje czytelniczo – informacyjne, przysposabiające do korzystania z biblioteki, dla dzieci z PG nr 6 PSP nr 15 i 37, Zespołu Szkół Specjalnych oraz Przedszkola Integrycyjnego pn. „**Magiczny świat bajek**”. Ponadto odbył się cykl zajęć literackich dla uczniów PSP nr 37 i 15 pod hasłem „**Podróże z Książką po najpiękniejszych zakątkach Polski**”, czyli zajęcia w oparciu o odpowiednio dobraną literaturę, ukazujące wybrane miasta Polski, ich tradycję i kulturę. Cykl zakłada przekazanie dzieciom wiedzy z zakresu dziedzictwa kulturowego kraju poprzez popularyzację walorów turystyczno-krajoznawczych oraz poszerzenie informacji odnośnie historii wybranych miast, tradycji i zabytków. Odbyło się również, dla dzieci z przedszkola, głośne czytanie bajek. Przeprowadzone zostały zajęcia edukacyjne, a ich temat uzależniony był od potrzeb środowiska. Dominowały spotkania dotyczące takich zagadnień jak: przyjaźń, tolerancja i odmienność. W ich trakcie, uczniowie mieli możliwość kształcenia umiejętności uważnego słuchania, prawidłowego wyrażania własnych emocji, rozwijania wyobraźni twórczej itd. Ogółem filia na Piaskowej Górze zorganizowała zajęcia dla **1406 dzieci**.

Filia nr 11 dziecięco-młodzieżowa na Podzamczu realizowała program „**Przedszkolak w bibliotece**”. Bibliotekę odwiedzały regularnie przedszkolaki z Niepublicznego Przedszkola „Stokrotka”, Pierwszego Niepublicznego Przedszkola przy ul. Hetmańskiej i Sportowego Punktu Przedszkolnego „Olimpijczyk”. W czerwcu na spotkaniu w bibliotece były dwie nowe grupy pięcioletków z PN „Stokrotka”. Dzieci przedszkolne uczestniczyły w seansach głośnego czytania połączonych z reguły z zajęciami plastycznymi. Każde spotkanie jest dobrą promocją biblioteki, gdyż po każdym z nich dzieci namawiają

rodziców do ich zapisania do biblioteki i wypożyczenia książek. Spora grupa tych dzieci zostaje naszymi wiernymi czytelnikami. Odbyły się także inne zajęcia dla młodych czytelników.

Od początku funkcjonowania Multimedialnej Filii Bibliotecznej dużym zainteresowaniem cieszą się zajęcia dla przedszkoli i szkół o charakterze edukacyjnym i literacko-plastycznym. Na pierwszych zajęciach uczestnicy przede wszystkim zapoznają się z nową placówką, jej zbiorami i zasadami wypożyczenia książek. Spotkania te spełniają bardzo ważną rolę, ponieważ od jakości ich przeprowadzenia zależy, czy dzieci przyjdą do nas ponownie zarówno w grupie, jak i indywidualnie. Od października bieżącego roku w Dziale dla Dzieci przeprowadzono **28 spotkań edukacyjnych, w których udział wzięło 474 uczestników.**

W zakresie działań na rzecz najmłodszych aktywnie działały także **Punkty Biblioteczne**, które realizowały cykl zajęć „Głośne podróże po literaturze”, czyli prezentacja nowości wydawniczych z literatury dziecięcej (14 spotkań, 109 dzieci). Ponadto w ramach cyklu „Od pióra gęsiego do długopisu”- promowano literaturę popularno-naukową dla dzieci. Zajęcia edukacyjne połączone z prezentacjami multimedialnymi, miały na celu zapoznanie dzieci z osiągnięciami i odkryciami w dziedzinie techniki, fizyki, chemii itp.(15 spotkań, 142 dzieci). Natomiast „Akademia rękodzieła”, czyli warsztaty plastyczne rozwijały u dzieci różne techniki plastyczne (18 spotkań, 177 dzieci). Przeprowadzone zostały również trzy lekcje biblioteczne, w których udział wzięło 40 dzieci oraz zorganizowano warsztaty tworzenia kartek bożonarodzeniowych i zdobienia bombek różnorodnymi technikami (35 dzieci). Podsumowując, w punktach bibliotecznych przeprowadzono **51 zajęć, w których uczestniczyło 503 dzieci.**

OFERTA DLA MŁODZIEŻY

Ciekawą propozycją dla młodzieży, w którą włączyła się wałbrzyska Biblioteka była II edycja ogólnopolskiej akcji pod nazwą **LINK DO PRZYSZŁOŚCI. MŁODZI. INTERNET. KARIERA.** Jest to przedsięwzięcie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, realizowane dzięki środkom firmy Microsoft i Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności. Zorganizowali ją pracownicy Wypożyczalni Głównej. Zaproszono do współpracy Publiczne Gimnazjum nr 1. I tak 9.01 odbyły się pierwsze zajęcia z Karolem Olczakiem, specjalistą ds. Telekomunikacji, przedsiębiorcą, laureatem stypendium GENERAL ELECTRIC. Natomiast 13.02 gościem był Adrian Furman – web developer, właściciel firmy Grupa af, podinspektor do spraw osób niepełnosprawnych z ramienia MOPS w Świdnicy. Za zorganizowanie tego spotkania biblioteka otrzymała wyróżnienie w konkursie pn. „O przyszłości – lokalnie”, który był częścią akcji LINK DO PRZYSZŁOŚCI. W drugim półroczu biblioteka kolejny raz podjęła starania o włączenie się do III edycji akcji LINK DO PRZYSZŁOŚCI. I tym razem również udało się nam zakwalifikować. Planowane spotkania odbędą się w tym roku. Natomiast w grudniu ubiegłego roku w MFB odbyło się spotkanie on line z młodym profesjonalistą, który opowiadał o stworzeniu własnego miejsca pracy, czyli o tworzeniu własnej firmy. Aktywnymi słuchaczami byli uczniowie trzeciej klasy Gimnazjum Specjalnego nr 15. Poza wykładem i rozmową z profesjonalistą podczas spotkania młodzież rozwiązywała quiz wiedzy o rynku pracy i poznawała narzędzie „Twój potencjał” służące do określenia swoich preferencji zawodowych.

Filia nr 6 z oddziałem dziecięcym na Białym Kamieniu kontynuowała cykl „Spotkanie z ciekawym człowiekiem”, adresowany do starszych uczniów. Jego celem jest m.in. prezentacja osób, które realizują swoje pasje, marzenia, prowadzą aktywny tryb życia:

- w styczniu z okazji Dnia Wegetarian gościem spotkania była Martyna Hoppe, właścicielka baru wegetariańskiego „Govinda” i Tomasza Lewandowicza zwolennika medycyny naturalnej. Tematem spotkania były zasady zdrowego odżywiania, rady jak dbać o swoje zdrowie, opowieści o wegetarianizmie jako sposobie życia. Młodzi ludzie degustowali zdrowe słodkości przygotowane na ich oczach przez Martynę;
- w lutym z okazji Dnia Przewodnika goszczono Maję i Bartłomieja Sobolewskich właścicieli biura turystycznego „Omnibus”, którzy przygotowali prezentację multimedialną i opowiadali o swoich podróżach do Azji;

- w marcu z okazji Światowego Dnia Wody współwłaściciel i pracownik jednego z największych na Dolnym Śląsku sklepu akwarystycznego „Gekon” pokazali młodzieży, jak założyć akwarium, poinformowali na co należy zwrócić szczególną uwagę;

- w kwietniu z okazji Międzynarodowego Dnia Tańca Sylwia Szałamaj, instruktorka tańca ZPiT „Wałbrzych”, poprowadziła dwa spotkania podczas, których opowiadała o swojej przygodzie z tańcem i o podróżach jakie odbyła z zespołem, pokazała stroje ludowe;

- w maju młodzież pozostała w tanecznym klimacie za sprawą Piotra Szewczyka - tancerza i właściciela Szkoły Tańca „Cordex” oraz jego podopiecznych, którzy przygotowali pokaz tańców standardowych i latynoamerykańskich.

- w październiku z okazji Międzynarodowego Dnia Muzyki - święta ustanowione w 1975 roku z inicjatywy Yehudiego Menuhina. To wyjątkowe święto jest okazją do organizowania wielu koncertów i innych około muzycznych wydarzeń. Gościem Filii nr 6 był Paweł Rybczyński uczeń Zespołu Szkół Muzycznych im. S. Moniuszki w Wałbrzychu, który zgromadzonej publiczności opowiedział o muzyce i dał popis swoich gitarowych umiejętności. Również w październiku dzieci spotkały się z patrolem szkolnym Straży Miejskiej. Główną atrakcją był Pan Kruk – maskotka wałbrzyskich strażników. Celem spotkania było przedstawienie dzieciom zasad bezpieczeństwa drogowego oraz uczenie jak należy zachować się w sytuacji zagrożenia, czego nie można robić, jak zostaną same w domu i jak należy się zachować podczas ataku psa. Pani Książka przedstawiła maluchom książki o tej tematyce. **Łącznie zorganizowano 289 spotkań, w których udział wzięło 3375 uczestników.**

Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym na Piaskowej Górze zorganizowała cykl zajęć literackich dla klas gimnazjalnych pod hasłem „**Świat nastolatków w literaturze młodzieżowej**”. Celem programu jest ukazanie młodzieży najczęstszych zagrożeń we współczesnym świecie i kształtowanie właściwych postaw w sytuacjach wymagających podejmowania decyzji. Uczestnicy spotkań wzmacniają pewność siebie, poczucie własnej wartości i asertywność. Wszystkie zajęcia prowadzone są w oparciu o odpowiednio dobraną literaturę młodzieżową.

Oddział Dziecięco-Młodzieżowy realizował ciekawą propozycję dla młodzieży - **WIELKI WAŁBRZYSKI KONKURS FOTOGRAFICZNY**, którego sponsorem był Bank Zachodni WBK (wartość dofinansowania to 2 500,00 zł). Konkurs, który trwał od 1 listopada 2013r. – 31 maja 2014r., był adresowany do młodych amatorów fotografii z Aglomeracji Wałbrzyskiej składał się z siedmiu tematycznych odsłon, podczas których uczestnicy nadsyłali zdjęcia m.in. przyrody, architektury czy Wałbrzycha. W konkursie wzięło udział 38 uczestników, którzy nadesłali 196 zdjęć. Wybór najlepszej comiesięcznej fotografii odbywał się na dwa sposoby: poprzez głosowanie jury oraz głosowanie internautów na profilu facebookowym konkursu. W każdej odsłonie autorzy dwóch najlepszych fotografii otrzymywali nagrody, natomiast na zakończenie konkursu wręczono 6 cennych nagród fotografiom wybranym przez jury i internautów. Comiesięczne podsumowania odbywały się w Bibliotece pod Atlantami, natomiast finał konkursu odbył się 26 czerwca br. w wałbrzyskim oddziale Banku Zachodniego WBK.

W miesięcznych odsłonach można też było oglądać na wystawie w Oddziale Dziecięco-Młodzieżowym zdjęcia nagrodzone w poszczególnych edycjach. Natomiast nagrodzone w finale fotografie można było najpierw obejrzeć na wystawie zorganizowanej w siedzibie Banku Zachodniego WBK przy ul. Chrobrego 7, a następnie przeniesionej do atrium Biblioteki pod Atlantami.

Festiwal Nauki

17 października w ramach XVII Dolnośląskiego Festiwalu Nauki w Galerii Biblioteki pod Atlantami odbył się wykład pod hasłem „Słowianie dawniej i dziś”, który przygotowała p. Agnieszka Szczęśna (pracownik Działu Dziecięco-Młodzieżowego) oraz p. Natalia Ciępka z Muzeum Śląska Opolskiego i Stowarzyszenia – Teatr Tańca i Ruchu z Ogniem Mantikora. Podczas wykładu przybliżone zostały zapomniane mity i obrzędy, a także historia słowiańskich ogrodów na przykładzie Ostrówka, który został odkryty na terenie Opola. Prezentację urozmaiciła ekspozycja prac plastycznych przygotowanych przez dzieci z PSP 28 w Wałbrzychu.

Profilaktyka uzależnień

Wałbrzyscy bibliotekarze wychodząc naprzeciw potrzebom środowiska, przy współpracy z psychologami i terapeutami uzależnień, a także z wykorzystaniem dostępnych materiałów bibliotecznych, włączają się w różnorodne działania profilaktyczne, które są realizowane z myślą o młodych czytelnikach.

Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym na Sobięcinie, w ramach cyklu dla gimnazjum „Pułapki dorastania” przygotowała spotkanie z psychologiem (przy współpracy wałbrzyskim MOPS-em) na temat uzależnień. W trzech spotkaniach wzięło udział 33 uczniów z Publicznego Gimnazjum nr 4.

Filia nr 6 z oddziałem dziecięcym na Białym Kamieniu w czerwcu z okazji **Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Narkomanii** zorganizowała spotkanie z Patrycją Cyganik, terapeutką uzależnień z Działu Profilaktyki, Uzależnień i Interwencji Kryzysowej MOPS w Wałbrzychu. Gość skoncentrował się głównie na uzależnieniach od narkotyków i jego pochodnych. Ogromne wrażenie zrobił film o dopalaczach. Bohaterami były osoby, które przez dopalacze straciły prawie wszystko. Celem tego spotkania było uświadomienie młodym ludziom jak łatwo wpaść w pułapkę uzależnienia i jak łatwym są celem (w spotkaniu brali udział uczniowie klas szóstych, którzy lada moment kończą szkołę podstawową i ruszają „w świat” do nowych szkół, środowisk).

EDUKACJA REGIONALNA

Swoją ofertę edukacyjno-kulturalną dla starszej młodzieży i dorosłych użytkowników realizowała **Pracownia Regionalna** proponując między innymi:

- prezentację zbiorów i specyfiki Działu Informacji Naukowej i Czytelni (pogadanka, prezentacja, zwiedzanie biblioteki),
- wykłady i pokazy multimedialne przybliżające historię regionu wałbrzyskiego: historię Daisy von Pless, kolej wałbrzyską i sowiogórską, wałbrzyskie Mauzoleum, „Riese”, herb Wałbrzycha, zabytki architektury miasta oraz geomorfologię Sudetów, które były realizowane m.in. we współpracy z Kołem Przewodników Sudeckich i Terenowych PTTK Oddział Ziemi Wałbrzyskiej (spotkanie z przewodnikiem sudeckim Grzegorzem Rozpendowskim pt. „Fizjografia Sudetów Czeskich – cz. II” oraz z Łukaszem Pokorskim – ratownikiem GOPR, pt. „Bezpieczne góry”, którą wygłosił pan Łukasz Pokorski – ratownik GOPR,
- wykłady i warsztaty związane z motywami literackimi w literaturze i sztuce,
- prezentację „Pokoju Pamięci Poety Mariana Jachimowicza”,
- spotkania autorskie promujące książki regionalne i twórców regionalnych z Wałbrzycha i powiatu:
 - Zofii Hadaj-Cieślińskiej - spotkanie promujące pierwszą część wspomnień p. Zofii Hadaj-Cieślińskiej pt. „Naznaczona przez los”. W kameralnej atmosferze zebrani słuchali o czasach dzieciństwa i latach młodości we Francji oraz o przeprowadzce do Polski i niełatwych początkach życia w Wałbrzychu;
 - Eugeniusza Skarupy – spotkanie promujące książkę „Upośledzone życie”, opisującą sytuację osób niepełnosprawnych;
 - Stanisława Michalika – spotkanie połączone z promocją najnowszego wydawnictwa współfinansowanego ponadto przez Gminę Wałbrzych i Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu pt. „Wałbrzyskie powaby”. Bogato ilustrowana książka to zbiór gawęd na temat przeszłości Wałbrzycha i okolicznych miejscowości z poszczególnych gmin powiatu wałbrzyskiego. Spotkanie poprowadził Mateusz Mykityszyn, który zajął się redakcją techniczną i korektą książki. Obecny był również młody fotografik Marcin Jagiellicz – autor większości współczesnych zdjęć ilustrujących publikację. Wśród uczestników spotkania rozlosowano 10 egzemplarzy promowanej książki, tyle samo otrzymała w prezencie wałbrzyska Biblioteka;
 - Iwony Czech - spotkanie było okazją do zapoznania się z mało znanym tematem „Szczawno literackie”. Gość z wielką pasją opowiadał o historii naszego kurortu przeplatając wątki literackie i biograficzne. Prelekcja była obficie wzbogacona zdjęciami widokówek i ilustracji Szczawna, na których widniały zarówno zachowane zabytki, ale także te już nieistniejące. Zebrani wysłuchali informacji nie tylko o literatach goszczących w Szczawnie Zdroju na kuracji, ale także o Gerhardzie Hauptmannie – laureacie literackiej Nagrody Nobla urodzonym właśnie w Szczawnie Zdroju. Jako

prezes Towarzystwa Miłośników Szczawna Zdroju pani Iwona opowiadała też o staraniach tego towarzystwa w zakresie renowacji sgraffita istniejącego w Hali Spacerowej. Podczas wspólnej rozmowy uczestnicy wyrazili wielki podziw dla pani Iwony za jej wielką pasję poszukiwania informacji w różnych źródłach historycznych. Spotkanie zostało zrealizowane w ramach projektu „Książka-fascynacja, inspiracja, radość!”.

- Kolejne dwa spotkania zrealizowane w ramach w/w projektu odbyły się w listopadzie. Gościem pierwszego z nich był p. Romualdem Owczarkiem. Spotkanie pt. „Tajne fabryki Hitlera w Wałbrzychu” zorganizowane przez Pracownię Regionalną, odbyło się w Multimedialnej Filii Bibliotecznej na Podzamczu. Miało ono formę wykładu połączonego z prezentacją. Pan Owczarek jest wałbrzyszaninem, badaczem archiwalnych dokumentów wojennych. Przez wiele lat współpracował z miesięcznikiem „Odkrywca”. Rozwiązania zagadek szuka w archiwach i czytelniach naukowych i dociera do dokumentów, które często po raz pierwszy „widzą światło dzienne” w jego publikacjach i tak, jak w książce „Zagłada Riese” obalają dotychczasowe mity. W czasie spotkania na Podzamczu Romuald Owczarek przedstawił fakty zawarte w swoich dwóch książkach dotyczących projektu III Rzeszy pod nazwą Riese, ale z zupełnie innego punktu widzenia. Nie opowiadał o eksploracji sztolni i podziemi, ale o obiektach przemysłowych tworzonych i wykorzystywanych przez Niemców w Górach Sowich. Uchylił też rąbka tajemnicy związanej z tajnymi fabrykami umiejscowionymi na terenie Wałbrzycha. Jednak na więcej informacji w tym temacie, zgodnie z zapowiedzią pana Owczarka, musimy poczekać, aż ukaże się jego następna książka.
- Spotkania dotyczące naszego regionu cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem, co znalazło potwierdzenie na kolejnym spotkaniu, którego zaproszonym gościem był Łukasz Kazek, znany regionalista, dziennikarz, autor książek i artykułów dotyczących historii naszego regionu. W czasie spotkania zaprezentował pochodzący z 1936 roku film pt. „Waldwinter”, do którego zdjęcia były kręcone we wnętrzach i okolicach zamku Grodno. Dzięki temu można zobaczyć wygląd i bogate wyposażenie obiektu, utracone bezpowrotnie w kilka lat po powstaniu filmu. Za scenariusz posłużyła twórcom powieść pochodzącego ze Świdnicy Paula Kellera z 1902 r. o tym samym tytule. Po zakończeniu projekcji, którą z zainteresowaniem obejrzało ponad 60 osób, Ł. Kazek opowiedział szereg ciekawostek związanych z powstawaniem filmu oraz okolicznościami jego odnalezienia po 75 latach.

W ramach edukacji regionalnej również Akademia Młodych organizowała spotkania dla chętnych grup pod tytułem „Wirtualna podróż po Wałbrzychu”, w trakcie których przybliżana była dzieciom legenda powstania miasta, historia miasta, aktualne zabytki itp. W drugiej części zajęć uczestnicy korzystając z bogatej platformy strony Urzędu Miasta lub Google Maps zwiedzali wirtualnie Wałbrzych. We wszystkich zajęciach ogółem wzięło udział 91 uczestników.

Także Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym zainicjował nowy cykl interesujących spotkań pt. „Historie, które warto pamiętać”. Założeniem programu jest poszerzenie wiedzy na temat historii regionu i jego mieszkańców, oraz tradycji, obrzędów i zwyczajów. Pierwszy wykład „Koleją przez Góry Wałbrzyskie i Sowie” połączony był z prezentacją multimedialną, przedstawiającą historię kolei na Dolnym Śląsku ze szczególnym uwzględnieniem tras i dworców ziemi wałbrzyskiej. Spotkanie poprowadziła Arleta Wojciechowska – pracownik działu regionalnego „Biblioteki pod Atlantami”. Kolejne spotkania poprowadził Tomasz Jurek ze stowarzyszenia Dolnośląska Grupa Badawcza. Wygłosił on wykład pod tytułem „Tajemnice Wałbrzycha”. Przekonywał licznie zgromadzoną publiczność, że nie tylko lata 40-te ubiegłego wieku pełne są tajemnic. Tajemnice kryje też powojenny Wałbrzych. Opowiadał między innymi o tym czy w Waldenbergu prowadzono prace nad cudowną bronią Wunderwaffe i dlaczego planowano budowę koksowni w Cierniach. Przedstawił w niezwykle interesujący sposób nieznane fakty i dokumenty z powojennych dziejów Wałbrzycha. Poszerzył świadomość mieszkańców o tym, jak wyglądało i co się w nim wydarzyło na przełomie lat 1945 do 1948. Wprowadził uczestników spotkania w tajemnice, podziemnych kompleksów naszego miasta. Podczas kolejnego spotkania słuchacze dowiedzieli się, jakie były realia życia w Waldenbergu. Poznali doskonale znane i te mniej znane zakłady pracy

w przedwojennym Wałbrzychu. W mieście oprócz kopalni, koksowni, fabryk porcelany czy huty szkła istniały również inne ważne miejsca pracy. Zdziwienie wzbudził zwłaszcza fakt funkcjonowania w Waldenburgu zakładów produkujących likiery i wódkę. - Jeszcze do niedawna mówiło się o Wałbrzychu „czerwone miasto” ze względu na robotników i późniejsze strajki. Po tak wyczerpującym dniu należało się wypocząć. Jak spędzano czas wolny? Możliwości było całkiem sporo. Tamto miasto tętniło życiem. Istniały kawiarnie i restauracje (w „Ratuszowej” znajdowało się mini muzeum z trofeami z afrykańskich polowań jednego z burmistrzów). Niektóre malowniczo położone na wzgórzach jak np. schronisko „Schillera” (dziś „Harcówka”). Oprócz nich przeróżne obiekty rekreacyjne. W latach 30. zaczęto inaczej traktować młodzież. Pojawiły się zajęcia i schroniska (na Starym Zdroju, Podgórzu, Białym Kamieniu i w parku Sobieskiego). - W ten sposób NSDAP budowała sobie zaplecze. Hitler miał w Waldenburgu bardzo małe poparcie. W momencie gdy zmieniono podejście do robotnika, dano mu mieszkanie, gdy zajęto się młodzieżą, ci ludzie zaczęli zmieniać swój światopogląd - wyjaśnia Jurek. W czasie grudniowego spotkania słuchacze mieli wyjątkową okazję zobaczenia nieznanych zdjęć i kronik filmowych Wałbrzycha z lat powojennych.

SENIOR W BIBLIOTECE

Nieziemie od kilku lat wałbrzyska biblioteka pomaga seniorom stawiać pierwsze kroki w świecie nowoczesnych technologii. Dzięki sprawnie działającej (od 2010 r.) Akademii Młodych i zaangażowaniu prowadzącej ją kadry, odbyła się kolejna, VIII już edycja **kursu komputerowego I stopnia**. Spotkania uczestników obejmował cykl 28 zajęć (I stopnia) w grupach 10-12 osobowych (ogółem 3014 osoby), które odbywały się raz w tygodniu i trwały dwie godziny dydaktyczne.

Aktywną działalność na rzecz seniorów od kilku lat prowadzi także Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym na Piaskowej Górze, która w 2014 r. zorganizowała wiele różnorodnych spotkań m.in.: **„Podróże naszych czytelników”** (prowadzonych przy udziale naszych czytelników będący relacją, również multimedialną, z ich podróży po świecie). W ubiegłym roku dużą część spotkań poprowadził p. Andrzej Wojtoń - nauczyciel geografii oraz wychowania fizycznego z wykształcenia, a z zamiłowania podróżnik, wspinacz i grotolarz. Opowiadał między innymi; o wyprawie rowerowej po Islandii i Wyspach Owczych, o podróży do malowniczej Sri Lanki oraz zabrał nas ze sobą dookoła Jeziora Wiktorii, Kenii, Tanzanii i Ugandy. W trakcie spotkań Andrzej Wojtoń prezentuje swoje zdjęcia, które wzbogacają jego opowieści. Kolejnym podróżnikiem, który odwiedził filię na Piaskowej Górze był Tomasz Chyziński - podróżnik, który, choć od lat mieszka i pracuje za granicą, nadal czuje się wałbrzyszaninem. Gość opowiedział czytelnikom o swojej pasji, którą oczywiście są podróże — podróże niezwykle, bowiem jako jeden z nielicznych ludzi na świecie odbył podróż dookoła świata... rowerem! Wyprawa rozpoczęła się w 2006 roku i trwała cztery lata. Podróżnik przebył tysiące kilometrów wyłącznie na rowerze, bez pomocy środków lokomocji. Nocował w przypadkowych miejscach: przy drodze, na posterunkach policji, u poznanych w trakcie podróży ludzi. Posiłki jadał w przydrożnych barach. Większość drogi przebył samotnie. Wrażenia z tej niezwyklej wyprawy opisał w książce „Droga jest moim domem, czyli rowerem dookoła świata”.

Kolejną ofertą adresowaną do tej grupy użytkowników były **„Spotkania Przy Książce”**. To prelekcje przygotowywane przez pracowników biblioteki, dotyczące wybranych postaci literackich, wzbogacone prezentacją multimedialną. Inspiracją do spotkań są nowości wydawnicze prezentujące sylwetki wybitnych ludzi. Odbyły się prelekcje poświęcone między innymi takim postaciom jak; Papsza, Konstanty Indelfons Gałczyński, Zdzisław i Tomasz Beksiński. W drugim półroczu 2014 roku **„Spotkania Przy Książce”** prowadził również czytelnik p. Ireneusz Kostrzębski. Niezwykły człowiek, pasjonat i znawca literatury. Poprowadził między innymi spotkania, trakcie których przybliżył postać Franza Kafki i Władysława Reymonta.

„Spotkania ze sztuką w bibliotece” to cykl spotkań popularyzujących wiedzę o sztuce, a także wybitne postaci ze świata sztuki. Cykl ten prowadzony jest już od kilku lat i w tym roku odbyły się tylko dwa spotkania.

Dużym zainteresowaniem cieszy się nowy cykl spotkań zapoczątkowany w 2014 roku pod nazwą **„Spotkania z poezją w bibliotece”**. W czasie spotkań zaproszeni goście czytają swoje wiersze, jak również czytelnicy recytują wiersze znanych poetów. I tak między innymi odbyło się spotkanie z poetką Moniką Bill,

która również w 2015 roku zapowiedziała swój udział w spotkaniu promującym jej najnowszy tomik wierszy. Duży zachwyt wzbudziło wśród uczestników spotkanie z wałbrzyską poetką Anna Habdaś-Czujko. Był to debiut literacki pani Anny, która swój występ przygotowała w bardzo interesujący sposób. Nie ograniczyła się tylko do przeczytania swoich wierszy, ale również śpiewała (bohaterka spotkania podczas 27. Ogólnopolskiej Turystycznej Giełdy Piosenki Studenckiej w Szklarskiej Porębie w 1994 roku zdobyła wyróżnienie za piosenkę „Mak”) i zaprezentowała swoje fotografie (od 2011 roku poetka jest związana z Wałbrzyskim Klubem Fotograficznym). Wyjątkowy klimat, który stworzyła poetka, był podkreślony przez nastrojową, starannie dobraną muzykę. W grudniu w Bibliotece podczas kolejnego „Spotkanie poezją” przy blasku świec, pani Janina Mikołajek wraz z panem Ryszardem Godlewskim, recytowali poezję bożonarodzeniową. Dla wielu poetów Boże Narodzenie było szczególną inspiracją. Motywy związane z tym świętem występują w twórczości m.in. Norwida, Staffa i wielu innych polskich poetów. Odświętny nastrój udzielił się wszystkim przybyłym czytelnikom, którzy wspólnie odśpiewali kilka kolęd. Oderwani od codziennych spraw, w miłej atmosferze, zasłuchani w wiersze, spędzili kilka niezapomnianych chwil.

W październiku na Filii nr 7 miała miejsce inauguracja Dyskusyjnego Klubu Książki. Spotkanie miało charakter organizacyjny. Zapoznano uczestników z ideą i zasadami funkcjonowania klubu. W spotkaniu wzięło udział 9 osób. Po części wprowadzającej wywiązała się dyskusja, podczas której uczestnicy poznali swoje gusta czytelnicze. W czasie drugiego spotkania uczestnicy rozmawiali o książce „W rajskiej dolinie wśród zielska” Jacka Hugo-Badera. Zbiór ten powstał dla „Gazety Wyborczej”, której dziennikarzem jest autor. Hugo-Bader został wielokrotnie doceniony, między innymi dwukrotnie nagrodą Grand Press (w latach 1999 i 2003) i Bursztynowego Motyla (w 2010) oraz nominacjami do Nagrody Literackiej Gdynia i do Nagrody Nike. W omawianej przez nas książce autor prowadzi czytelnika przez kraje byłego Związku Radzieckiego oraz Rosję. Spotyka się z ludźmi, którzy stanowią żywą historię Rosji, m.in. Lebediew czy Kałasznikow. Znakomite rozmowy z weteranami wojny w Afganistanie i Czeczenii; obraz konfliktu rosyjsko-czeczeńskiego widziany i pokazany oczyma matek szukających swoich zaginionych synów. Te oraz pozostałe reportaże zrobiły na klubowiczach naprawdę duże wrażenie.

Cykl spotkań z czytelnikami, którzy prezentują swoje amatorskie pasje i zainteresowania p.n. **AKADEMIA LUDZI Z PASJĄ**, to propozycja realizowana z powodzeniem przez Wypożyczalnię Główną. W pierwszym półroczu odbyły się 4 imprezy. Dużym zainteresowaniem cieszyły się spotkania, którym towarzyszyły wystawy: z Natalią Szewczyk - twórczynią dekoracji malarskich i Agnieszką Gaik, autorką ciekawych wielobarwnych obrazów. W ramach cyklu gościliśmy także Mateusza Wyrzykowskiego oraz członków stowarzyszenia Moto Weteran Wałbrzych.

W dalszym ciągu kontynuowana była współpraca z Wałbrzyskim Uniwersytetem III Wieku, Sudeckim Uniwersytetem III Wieku, Wałbrzyskim Uniwersytetem III Wieku przy PWSZ oraz Klubem Seniora.

POZOSTAŁE IMPREZY

Dla szerokiej grupy odbiorców przygotowano m.in. spotkania w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki „Chmurdalia” oraz „Rozmowy z Mistrzem”, spotkania autorskie, koncerty, wystawy.

DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI „CHMURDALIA”

Filia nr 11, a obecnie Multimedialna Filia Biblioteczna na Podzamczu z powodzeniem kontynuuje działania w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki „Chmurdalia”. Stałe i wierne grono czytelników potwierdza potrzebę i sens prowadzonej działalności. „Chmurdalia” w tym roku obchodziła swoje piąte urodziny. Spośród różnorodnej oferty książek omówiono następujące pozycje:

27.01 - 5-lecie Dyskusyjnego Klubu Książki „Chmurdalia”

W poniedziałek 27 stycznia obchodzono 5-lecie działalności Dyskusyjnego Klubu Książki „Chmurdalia”. Ponad 50 wspólnie przeczytanych i „przedyskutowanych” książek to coś, co bardzo łączy ludzi /wiedzą to ci, którzy czytają/, dlatego wspomnianiu nie było końca. Naszym gościem była przemiła pani Alicja

z „Tygodnika Wałbrzyskiego”, która słuchała, słuchała..., a Klubowiczki snuły swoje opowieści. Nieformalnymi gośćmi na naszych urodzinach byli więc między innymi; Joanna Bator /patronka klubu/, Robert Makłowicz, Izabela Sowa, Jan Grzegorzczak, Karina Obara i wielu innych. Głównym tematem naszego spotkania były jednak książki: „Traktat o łuskaniu fasoli” Wiesława Myśliwskiego, „Piaskowa Góra”, „Chmurdalia” i „Ciemno prawie noc” Joanny Bator, „Wściekły pies” Wojciecha Tochmana, „Zrób sobie raj” Mariusza Szczygła, „Alfabet Tischnera”, „Miłość z kamienia” Grażyny Jagielskiej itd., itd... Był tort, jak na urodziny przystało i życzenia kolejnych wspólnych książkowych odkryć oraz dołączenia do Klubu nowych literackich pasjonatów.

24.02 „Ostatnie rozdanie” W. Myśliwski

Na książkę tego autora czekaliśmy siedem lat, ale warto było. Trudno jest dyskutować na temat literatury, która wzbudza tylko zachwyt i tak właśnie było z najnowszą książką Wiesława Myśliwskiego „Ostatnie rozdanie”. Autor po raz kolejny nie zawiodł. Cała powieść jest monologiem głównego bohatera, który z porzyspywanych zdarzeń, stara się złożyć historię swojego życia. To historia głównego bohatera, ale też wiele uniwersalnych prawd o życiu, które w jakimś stopniu dotyczą każdego czytelnika. Zeszyty, w których członkowie klubu zapisują cytaty z przeczytanych książek, były wypełnione. Wszyscy uczestnicy spotkania stwierdzili, że tak pięknie i z czułością o rzeczach najprostszych i największych umie pisać tylko jeden ze współczesnych polskich pisarzy i jest nim właśnie Wiesław Myśliwski.

24.03 „Papusza” A. Kuźniak

Marcowe spotkanie z okazji obchodzonego w tym miesiącu Międzynarodowego Dnia Poezji, tradycyjnie poświęcone zostało poetce. Tym razem omawiana była książka Angeliki Kuźniak „Papusza”. Bohaterką rozmowy była Bronisława Wajs. Po cygańsku Papusza, czyli lalka, poetka odkryta przez Jerzego Ficowskiego i wynoszona na piedestał przez Juliana Tuwima. Papusza to znakomita opowieść reporterska o świecie, którego już nie ma i cenie, jaką płaci się za inność. Jej wiersze, proste piosenki pełne tęsknoty za przyrodą, są do dzisiaj chlubą cygańskiego dziedzictwa, ale popularność, która przyniosła poetce rozgłos, szybko okazała się przekleństwem. Posądzenie o zdradę plemiennego kodeksu złamało Papuszy życie. Latami żyła w odosobnieniu i pogardzie. Podczas spotkania, dzięki płytce pożyczonej z Fonoteki, słuchano fragmentów audycji radiowych z nagraniem głosem Papuszy i muzyki cygańskiej w wykonaniu jej męża, sięgnięto także po poezję bohaterki spotkania. Jak zwykle lektura została uzupełniona innymi książkami związanymi z tematem dyskusji. Tym razem były to „Chyba za nami nie trafiać” Jacka Milewskiego i „Cyganie na polskich drogach” Jerzego Ficowskiego.

28.04 „Niepokonani” Krzysztof Ziemię

Tematem kwietniowej dyskusji była książka napisana przez jednego z najpopularniejszych i najbardziej lubianych prezenterów telewizyjnych a równocześnie człowieka ogromnie doświadczonego przez los - Krzysztofa Ziemię. Jest to jego debiut książkowy, przeniesienie na papier relacji ze spotkań podczas autorskiego programu „Niepokonani”. Zbiór poruszających wywiadów z niezwykłymi ludźmi, którzy nie dali się złamać życiowym dramatom wzbudził sporą dyskusję czytelników. Uznały one, że książka ta była dla nich dobrą, wzruszającą, pełną emocji lekturą, a także dojrzałą lekcją życia. Zmusiła ich ona do refleksji, a także zadawania sobie wielu pytań; o sens życia, odwagę zmierzenia się z przeciwnościami losu czy też umiejętność pokonywania cierpienia. Historie Moniki Kuszyńskiej, Roberta Skolimowskiego, Kuby Błaszczkowskiego, Eleni, Ewy Błaszczuk i innych uświadomiły im jak ważne jest poczucie, że nie jesteśmy sami, pokazały jak należy wspierać bliskich i dodawać im otuchy po trudnych przejściach, jak słabość można przekuć w siłę. Lektura, którą długo się pamięta.

16.06 „Moja Trójka” Bartosz Janiszewski

Zwykle przed przerwą wakacyjną na lekturę dla DKK wybiera się lekkie, relaksujące książki. Tym razem również tak było. „Moja Trójka” to historia ulubionej radiostacji wielu Polaków i wszystkich członków naszego klubu. Bartosz Janiszewski ukuł pewną kategorię, stworzył swoistą grupę społeczną, do której zaliczył twórców i odbiorców radiowej Trójki. Uznał jej słuchaczy i dziennikarzy za osobne plemię,

charakteryzujące się określonymi przymiotami. Są oni przede wszystkim wyjątkowi, gustujący w dobrej muzyce, pełni obycia, serdeczności wymieszanej z optymizmem, humorem. Autor opowiada o początkach radiostacji, jej audycjach, twórcach, przeprowadza rozmowy z nimi. To właśnie tej stacji zawdzięcza radio czytanie powieści na antenie, Festiwal Polskiej Piosenki w Opolu, pierwsze płyty z zachodnią muzyką. Z książki tej dowiadujemy się o radiowych początkach Piotra Kaczkowskiego, Tadeusza Szuka, Wojciecha Manna, Marka Niedźwieckiego. Czytamy historie niezwykłych słuchaczy, którzy na stałe weszli do historii programu, autor opowiada w niej jak radio łączy ludzi.

14.04, spotkanie autorskie z Katarzyną Enerlich

Majowe spotkanie Klubu DKK nie mogło się odbyć ze względu na odbywające się w bibliotece scontrum księgozbioru, ale czytelnicy otrzymali coś w zamian. W poniedziałek 14 kwietnia na zaproszenie Dyskusyjnego Klubu Książki „Chmurdalia” bibliotekę na Podzamczu odwiedziła Katarzyna Enerlich – dziennikarka, autorka wielu poczytnych powieści /wszystkie są w posiadaniu biblioteki/, ale również jak okazało się na spotkaniu poetka. Pisarka opowiadała o swojej miłości do Mazur, zainteresowaniu ludzkimi historiami i pozytywnemu nastawieniu do świata, które tak procentuje w jej życiu. Bibliotece odwiedzili czytelnicy, którzy doskonale znają twórczość pisarki, zadawali więc sporo pytań dotyczących szczegółów jej warsztatu i historii powstawania poszczególnych tytułów. Byli także tacy, których spotkanie zachęciło do przeczytania książek gościa. Trudno jest teraz znaleźć książki tej autorki na bibliotecznej półce.

Od października podzamczańska filia już jako Multimedialna Filia Biblioteczna nadal kontynuowała działania w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki.

27.10 -Joanna Bator –„Rekin z parku Yoyogi”

Nasz Klub nie bez powodu nosi nazwę „Chmurdalia”. Książki, które wychodzą spod pióra Joanny Bator cieszą się ogromnym uwielbieniem jego uczestniczek. Trudno się więc dziwić, że pierwszą lekturą na nowym miejscu była książka autorstwa tej pisarki. „Rekin z parku Yoyogi” nie zawiódł klubowiczek. Książka dzieli się na trzy rozdziały, trzy ścieżki, którymi autorka podąża: niesamowitości, alegorie i heterotopie (heterotopia- „dziwne miejsce, inne i niesamowite, w którym to, co zwykłe, odbija się jak w krzywym zwierciadle, ukazując nową, zaskakującą twarz”) i jak zwykle zachwyca czytelników. Pełna emocji i opowieści przede wszystkim o ludziach, tak bardzo kulturowo odległych od nas, fascynacji autorki Krajem Kwitnącej Wiśni oraz tej specyficznej refleksyjności, która jest tak bardzo charakterystyczna dla twórczości naszej ulubionej autorki. Podczas rozmowy trudno było ominąć temat naszych spotkań z autorką, nowych o niej informacjach, w tym nagrody Nike oraz dyskusji o jej felietonach w „Pani”, na które zawsze niecierpliwie czekamy. „Rekin...” jest naszym przystankiem w oczekiwaniu na następną beletrystyczną książkę pani Joanny oraz kolejne z nią spotkanie.

24.11. Jurij Andruchowycz „Leksykon miast intymnych”

Podtytuł tej książki „Swobodny podręcznik do geopoetyki i kosmopolityki” sprowokował nas do zabawy nią. Postanowiliśmy nie czytać jej „od deski do deski” w pierwszym podejściu /książka liczy sobie 494 strony/ , tylko kierować się nazwami miast. I co się okazało? Otóż wybierając miasta wcale nie myślałyśmy o ich geograficznej atrakcyjności, lecz kierowałyśmy się emocjami, które wzbudzała w nas ich nazwa. W ten sposób Genewa/ gdzie mieszka córka jednej z klubowiczek/, Drohobycz/tam urodzili się rodzice innej i mieszkał Bruno Schulz- uwielbiany autor kolejnej/, Gdańsk /wakacje w tym mieście wspominała większość/, Jerozolima /mieszka w nim przyjaciółka pani Heni/, Rodos / tam wyjechała rodzina Magdy/ czy Rzym /tam był w podróży poślubnej nasz „rodzynek/ uznane zostały za godne zwrócenia na nie uwagi w pierwszej kolejności. Tymi samymi kryteriami kierował się autor. Książka ta nie jest przewodnikiem po miastach lecz opowieścią o nim samym , jego twórczości, ludziach , których mijał po drodze i przeżywanych emocjach.

15.12. „Książka pod choinkę”

Są książki, które pamięta się całe życie i lekturą, których chciałoby się zarazić innych. Na ich temat rozmawialiśmy w grudniowy przedświąteczny wieczór. Klubowiczki mówiły o swoich ulubionych książkach. Pani Gosia wróciła do książki swojego dzieciństwa „Dzieci z Bullerbyn”, Lidce trudno było się zdecydować czy był to „Martin Eden”, czy też „Ostatnie rozdanie”. W końcu doszła do wniosku, że na różnych etapach życia były jednakowo ważne. Pani Henia opowiadała o „Miedziance historii znikania” ilustrując swoją wypowiedź slajdami z podróży. Słuchałyśmy innych klubowiczek, które mówiły dlaczego zachwyciły ich „Mistrz i Małgorzata”, „Wichrowe wzgórza”, „Ciemno prawie noc” czy też dlaczego tak chętnie wracają do „Harrego Pottera”. Każda z nich mówiła pięknie i z wielkim zachwytem o swoich lekturach, ale to przecież nic dziwnego, są przecież członkiniami Dyskusyjnego Klubu Książki.

„ROZMOWY Z MISTRZEM”, CZYLI SPOTKANIA Z JÓZEFEM WIŁKOMIRSKIM

Na Filii nr 11, a obecnie Multimedialnej Filii Bibliotecznej na Podzamczu nadal kontynuowane były spotkania z dyrygentem, kompozytorem, popularyzatorem muzyki Józefem Wiłkomirskim. Obecnie odbywają się one już w Multimedialnej Filii Bibliotecznej. W okresie sprawozdawczym odbyło się ich 16. Dla uczestników spotkań, którzy odwiedzają bibliotekę co dwa tygodnie w sobotnie popołudnia, stanowią one prawdziwą ucztę intelektualną. W marcową sobotę /01.03/ uroczystie świętowano **50 spotkanie**. Podczas tego spotkania jego uczestnicy podkreślili jak bardzo są one dla nich ważne i wyrazili ogromną nadzieję, że Maestro zechce się z nimi spotykać „dopóki sił starczy”. Ponieważ zarówno dla uczestników spotkań jak i naszego gościa biblioteka zajmuje ważne miejsce w życiu i bardzo istotna jest dla nich formuła jej działania, w czerwcu /podczas ostatniego spotkania przed przeniesieniem filii do innego lokalu/ rozmawiano o oczekiwaniach czytelników wobec nowej placówki. Przedstawiony również został zespół pracowników odpowiedzialnych za spełnienie tych oczekiwań.

W drugim półroczu 2014 roku odbyło się sześć spotkań, w większości poświęconych historii muzyki poważnej, podczas których opowieści maestra ilustrowane były utworami muzycznymi, odtwarzanymi z płyt udostępnionych przez Oddział Zbiorów Audiowizualnych. Wyjątkowy charakter miało spotkanie, które odbyło się 6 grudnia, ponieważ było ono sześćdziesiątym spotkaniem maestro z wiernym gronem słuchaczy.

SPOTKANIA AUTORSKIE I INNE IMPREZY BIBLIOTECZNE

Spotkanie autorskie z Marią Czubaszek

Multimedialna Filia Biblioteczna na Podzamczu zaoferowała swoim czytelnikom i wszystkim chętnym spotkanie z pisarką, dziennikarką, scenarzystką, autorką tekstów piosenek, słuchowisk radiowych, felietonów, dialogów filmowych i legendą polskiej sceny kabaretowej w jednym, czyli Marią Czubaszek. Półtoragodzinne spotkanie wypełniły opowieści z życia wzięte m.in. o paleniu, sporcie, rodzinie, natchnieniu, sesji do Playboya i o pierwszym festiwalu Marii Czubaszek, który odbył się w Polanicy – Zdroju. Kolejne anegdoty wywoływały wśród publiczności wybuchy śmiechu i gromkie brawa, a miał kto śmiać się i klaskać, ponieważ budynek MFB szczerze wypełnił się sympatykami twórczości pani Marii. Na zakończenie spotkania do gościa ustawiła się długa kolejka po autograf, dedykację lub wspólne zdjęcie. Przy okazji można było zaopatrzyć się w książki jej autorstwa: „Každy szczyt ma swój Czubaszek” i „Každy szczyt ma swój Czubaszek i Karolak, czyli boks na ptaku”. Wydarzenie było częścią projektu „Książka – inspiracja, fascynacja, radość”, dofinansowanego ze środków gminy Wałbrzych.

Spotkanie z Agnieszką Steur

1 marca 2013 r. W Galerii pod Atlantami miało miejsce spotkanie autorskie z Agnieszką Steur, promujące pierwszy tom sagi o królestwie Jangblizji. Uczestnicy wieczoru otrzymali zaproszenie na kolejne, po ukazaniu się następnego tomu. I stało się. **16 października** br. tym razem w filii na Piaskowej Górze

odbyła się promocja drugiego tomu książki *Wojna w Jangblizji*. Czytelnicy mogli się przekonać się, że chociaż dzieje się dużo w życiu p. Agnieszki, ona sama się nie zmienia. Jest dalej otwartą, twórczą osobą o ciepłym uśmiechu. Podczas wieczoru była okazja, aby zapytać autorkę nie tylko o jej życie osobiste i aktywność społeczną w holenderskim środowisku polonijnym. Duże zainteresowanie budzą dalsze losy bohaterów trylogii. Czekamy na nie z niecierpliwością. Tym bardziej, że będzie to okazja do jeszcze jednego spotkania z pisarką.

Spotkanie z Kornelem Maliszewskim

W listopadzie, w Filii nr 7 (Piaskowa Góra) odbyło się spotkanie autorskie z młodym, ale już dostrzeżonym przez krytykę literacką pisarzem, Kornelem Maliszewskim, który promował swoją drugą powieść pod tytułem „Sardynka”. (Debiutował w 2011 roku powieścią „Wintro”). Akcja „Sardynki” toczy się m.in. w Wałbrzychu, Szczawnie-Zdroju i w Nowej Rudzie. Jej bohaterem jest młody mężczyzna, którego historia to niekończąca się ucieczka przed teraźniejszością, eskapady młodzieńcze, mocno zakrapiane alkoholem imprezy, no i niespełniona miłość. To prosta, żywiołowa opowieść, której akcja toczy się cały czas w drodze, mogąca kojarzyć się nieco z twórczością bitników. Spotkanie miało bardzo emocjonalny charakter. Wśród niektórych czytelników książka wzbudziła kontrowersje z powodu bardzo naturalistycznych opisów i ze względu na obfitość wulgaryzmów. Część z widzów zwracała jednak uwagę na swobodę, z jaką autor posługuje się językiem, balansując pomiędzy ulicznym slangiem młodego pokolenia a sprawnym monologiem erudyty. Doceniono też poczucie humoru młodego pisarza. Pomimo odmiennych opinii (a może właśnie dzięki temu) spotkanie miało niepowtarzalny charakter.

Spotkanie autorskie z prof. Stanisław Sławomirem Nicieją - odbyło się 11 kwietnia i połączone było z promocją kolejnych tomów „Kresowej Atlantydy”. Organizatorem tego wydarzenia była PiMBP „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu i Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Drohobyckiej.

Fonoteka zaprosiła na trzy koncerty o zróżnicowanym charakterze. Pod koniec stycznia odbył się koncert pod nazwą „**Kolędowanie pod Atlantami**” w wykonaniu chóru *Canticum Novum* pod dyr. Katarzyny Bazeli. W kwietniu młodzi artyści – uczniowie Zespołu Szkół Muzycznych w Wałbrzychu zagrali dla osób niepełnosprawnych fizycznie i umysłowo w koncercie pod nazwą „**Koncert Muzyki Kameralnej – Przełamujemy bariery**”

Kolejną, majową propozycją Fonoteki było wydarzenie „**Kąpiel w dźwiękach gongów**”, czyli koncert muzyki Wschodu o charakterze relaksacyjnym. Z instrumentów tybetańskich wydobywała dźwięki pani Arleta Mańka, nauczycielka z I Gimnazjum w Wałbrzychu, korzystająca na co dzień ze zbiorów Oddziału. Już drugi „Koncert” w murach Biblioteki wzbudził tak duże zainteresowanie odbiorców, że prowadząca potwierdziła cykliczne prowadzenie go w przyszłości.

Spotkanie autorskie z Izabelą Moniką Bill – odbyło się 13 maja w bibliotece na Piaskowej Górze. Poetka czytała wybrane wiersze ze swoich tomików. Jej poezja dotyka nie tylko spraw miłosnych i erotyki, ale spraw egzystencjalnych i moralnych. Oprawa spotkania, czyli świece i muzyka dopełniły całości tworząc niepowtarzalny klimat, któremu ulegli uczestnicy spotkania. A tak poetka opisała na swoim blogu w/w spotkanie: „Bardzo klimatyczne spotkanie z czytelnikami Biblioteki w Wałbrzychu na Piaskowej Górze w dniu 13 maja 2014 roku, odbyło się o godzinie 17-iej. Burzowy klimat sprzyjał odbiorowi poezji, mistyczna atmosfera przy przymrużonych żaluzjach i świecach oraz oprawa muzyczna z Enigmą dały wręcz pozaziemskie przeżywanie wydarzenia zarówno po stronie mojej jak i zebranej publiczności (...) Wytworzyła się magiczna więź między autorem a czytelnikami. Cisza. Taka niesamowita cisza zatopiona w granacie nieba i zieleni drzew zagładających pod żaluzje. Po pobliskich wzgórzach przebiegały chmury, może też śpieszyły na moje spotkanie? Biblioteka w Wałbrzychu jest bardzo przyjazna twórcom, spotkania są przygotowywane z sercem. To jedno z tych miejsc, do których chce się wracać jak do domu rodzinnego. To była prawdziwa „Podróż z poezją”. Dziękuję obecnym na spotkaniu i Paniom bibliotekarkom”.

W dniu 12 maja br. w Czytelni Czasopism Biblioteki pod Atlantami odbyło się uroczyste **spotkanie z okazji Roku Czytelnika**. Właśnie w tym dniu miało 650 lat od ustanowienia zawodu związanego z książką. Król Kazimierz Wielki 12 maja 1364 roku ustanowił Akademię Krakowską. W akcie założycielskim wśród pracowników uczelni wymieniał stationarii czyli tych, którzy organizowali wytwarzanie i udostępnianie książek rękopiśmiennych, pełniąc funkcję wydawców, księgarzy i bibliotekarzy. W dniu 12 maja miała także rocznica urodzin wałbrzyskiego poety Mariana Jachimowicza, dlatego połączono oba święta. Podziękowano czytelnikom za ich obecność w bibliotece, za fakt, że nie pozwalają bibliotekarzom popaść w rutynę i życzyło wspaniałych odkryć nowych literackich światów. Następnie czytelników zaproszono do obejrzenia filmu dokumentalnego Elżbiety Sitek pt. „Jestem tym, co mnie otacza” i wspólnego odkrywania poezji Mariana Jachimowicza.

Irańskie artystki w bibliotece

1 lipca gościliśmy w bibliotece Narjes Rafie Jou – artystkę z Teheranu, która przyjechała do Wałbrzycha na zaproszenie festiwalu Brave Kids. Przeprowadziła ona w Galerii pod Atlantami performance pod tytułem „Rodzina, pokój i jedzenie”. Mimo wczesnej pory, w galerii zgromadziło się wielu widzów. Spotkanie rozpoczął film artystki prezentujący tradycyjne irańskie wesele. Następnie Narjes udekorowała przestrzeń za pomocą wykonanych przez siebie obrusów i poprosiła publiczność o pomoc w ozdobieniu stworzonego przez nią namiotu. Na koniec, wszyscy razem zasiedli i spożyli podawany przez artystkę tradycyjny irański posiłek, a wszystko z towarzyszeniem pięknej irańskiej muzyki. Niespodzianką dla przybyłych gości było to, że Narjes podarowała im stworzone przez siebie własnoręcznie obrusy, dołączając do każdego specjalną sentencję – dedykację. Na pewno jeszcze długo będziemy wspominać spotkanie z irańską kulturą

2 lipca gościliśmy drugą z irańskich artystek – Niloufar Shirani. Prezentowała ona w Galerii pod Atlantami projekt artystyczny „Pomnik ku czci odważnych polskich dzieci”. Artystka pochodzi z Isfahanu, nazywanego miastem polskich dzieci i właśnie o nich chciała nam przypomnieć. Zaprezentowała widzom film nakreślający historię wydostania w czasie II Wojny Światowej polskich dzieci z ZSRR do Iranu. Niloufar przeczytała we wspomnieniach dzieci, że robiły one samoloty, które wyrażały ich pragnienie powrotu do domu. Przygotowała więc z irańskimi dziećmi samoloty ceramiczne, które zaprezentowane zostały w galerii. By upamiętnić tych, którzy po swoich ciężkich przeżyciach zmarli w Iranie, artystka (wzorując się na zdjęciach) stworzyła rzeźby. Niloufar wierzy, że dusze tych osób obecne są w irańskiej ziemi, więc rzeźby wykonała z gliny. Następnie, każdy z przybyłych gości miał za zadanie uszyć lalkę ze zdjęć przyczepionych do samolotów. Uczestnicy spotkania wywiązali się ze swojej roli wspaniale i mogli zabrać stworzone przez siebie dzieła do domu. Projekt Niloufar dostarczył widzom wielu wzruszeń i na pewno pobudził do refleksji

Narodowe Czytanie

6 września odbyła się trzecia edycja Narodowego Czytania, które w tym roku poświęcone było Henrykowi Sienkiewiczowi i jednemu z jego największych dzieł. Licznie przybyli goście, wśród których znaleźli się m.in. wałbrzyscy parlamentarzyści (posłanka Katarzyna Mrzygłocka, poseł Robert Jagła), władze lokalne (wiceprezydent Zygmunt Nowaczyk, starosta Józef Piksa), przedstawiciele wałbrzyskich instytucji kultury i oświaty, przedstawiciele służb mundurowych, bibliotekarze, aktorzy wałbrzyskich teatrów, czytelnicy oraz młodzież z wałbrzyskich szkół podstawowych i gimnazjalnych (GZS nr 2, PG nr 4 i 6, PSP nr 15, 17 i 28) czytali miłosne fragmenty Trylogii, zgodnie z hasłem „Miłość z bogami nas równa”. Sienkiewiczowskie romanse przeplatane były konkursami, scenkami teatralnymi oraz piosenkami, w tym „Dumką na dwa serca” wykonaną przez Danutę Gołdon – Legler z Teatru William Es. Tegoroczną edycję Narodowego Czytania, ze względu na trwający remont budynku głównego, Biblioteka pod Atlantami zorganizowała wspólnie z Teatrem Dramatycznym im. Jerzego Szaniawskiego. Być może stanie się to dobrą tradycją w następnych edycjach imprezy.

Uroczyste otwarcie biblioteki dla bibliotekarzy i przyjaciół

Multimedialna Filia Biblioteczna rozpoczęła swoją działalność 2 października. Dwa dni później, w sobotę 4 października, odbyła się uroczystość, na którą zaproszeni zostali obecni i emerytowani pracownicy „Biblioteki pod Atlantami”, a także jej przyjaciele, z Józefem Wiłkomirskim na czele. Dyrektor biblioteki

Renata Nowicka opowiedziała o historii powstania Multimedialnej Filii Bibliotecznej, a kierownik filii Krystyna Pieczonka przedstawiła profil jej działalności oraz pracowników. Na końcu głos zabrał Józef Wiłkomirski, przytaczając kilka anegdot związanych z książkami. Spotkanie zakończyło się zwiedzaniem biblioteki.

Żywnienie i aktywność fizyczna w profilaktyce nowotworowej

13 listopada wraz z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Wałbrzychu w Multimedialnej Filii Bibliotecznej odbyło się spotkanie pod tytułem „Żywnienie i aktywność fizyczna w profilaktyce nowotworowej”, w którym, oprócz naszych czytelników, uczestniczyli także członkowie z sąsiadującego Klubu Seniora. Podczas spotkania pracownica PSSSE wygłosiła wykład na powyższy temat, natomiast uczniowie PSP nr 28 zaprezentowali przedstawienie o tematyce zdrowotnej.

I Wałbrzyskie Dni Zdrowia Psychicznego

Multimedialna Filia Biblioteczna brała udział w I Wałbrzyskich Dniach Zdrowia Psychicznego. Wraz z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie 19 listopada zorganizowano spotkanie z prezesem Fundacji „Concordia”, Ryszardem Spychalskim, który wygłosił prelekcję na temat zdrowia psychicznego oraz Aleksandrą Kożuszek, autorką książki „Radość Odzyskana”, w której opowiada o swojej zwycięskiej walce z chorobą psychiczną. Wielu zasiadających wśród publiczności ludzi odnajdowało w opowieści pani Aleksandry swoje zmagania z chorobą; innym natomiast pozwoliły one lepiej zrozumieć to, co przeżywają osoby w kryzysie psychicznym i jak bardzo wówczas jest ważna „mądra” obecność otoczenia.

Lekcje czytania

17 listopada 2014 roku Bibliotece pod Atlantami gościł znakomity historyk literatury, poeta i tłumacz profesor Stanisław Bereś, który aktualnie jest wykładowcą w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Wrocławskiego. Przyjechał do biblioteki w ramach akcji czytelnicznej Lekcje Czytania pod patronatem Fundacji Tygodnika Powszechnego z Krakowa spotkał się z młodzieżą licealną. Celem tego spotkania było wspólne czytanie i dyskusja o poezji Czesława Miłosza. Podczas wykładu pan profesor uświadomił wszystkim uczestnikom, że poezja wypływająca ze stanu ducha w dużej mierze zależy też od otaczającej autora rzeczywistości. „Traktat poetycki”, o fragmencie którego dyskutowano, Czesław Miłosz napisał już po wojnie w latach 50-tych, ale nawiązuje on do wydarzeń z czasów wojny i okupacji. Profesor opowiadając o aspekcie historycznym i biograficznym powstania tego traktatu odkrył młodzieży mało znany nowy obraz poety. Lekcje czytania odbyły się w bibliotece już po raz trzeci. W spotkaniu uczestniczyła młodzież z Zespołu Szkół im. Marii Curie-Skłodowskiej ze Szczawna Zdroju oraz z III Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Wałbrzychu.

Projekcje filmowe

W tym roku w Multimedialnej Filii Bibliotecznej ponownie rozpoczęto projekcję seansów filmowych. Wyświetlane one były w dwóch cyklach: „Literatura na ekranie” oraz „Warto zobaczyć”. Projekcje cieszą się dużą popularnością. W ciągu dwóch miesięcy odbiorcy obejrzeli cztery filmy: „Tylko razem z córką” reż. Brian Gilbert, „Ona” reż. Spike Jonze, „Między piekłem a niebem” reż. Vincent Ward, „Rachel wychodzi za mąż” reż. Jonathan Demme.

OFERTA DLA SPECJALNYCH GRUP UŻYTKOWNIKÓW

(m.in. chorych, niewidomych, niepełnosprawnych)

Tradycyjnie, wzorem lat ubiegłych zadbano szczególnie o potrzeby czytelników niewidomych i niepełnosprawnych. Choć nie udało się w tym roku pozyskać środków z MKiDN na kolejną edycję projektu „Zasłuchaj się...”, który w ostatnich latach zyskał wśród osób z dysfunkcją wzroku miano jednego z lepszych przedsięwzięć w skali ogólnopolskiej, to mimo wszystko Oddział Zbiorów dla Niewidomych oferował czytelnikom kilka ciekawych propozycji. Pod koniec 2013 r. Stowarzyszenie Osobom Niepełnosprawnym LARIX im. Henryka Ruszczyca z siedzibą w Warszawie udostępniło wałbrzyskiemu

Oddziałowi Zbiorów dla Niewidomych, na okres dwóch lat, urządzenie do odtwarzania cyfrowej książki mówionej - **Czytaka Plus**. U podstaw tego działania leży upowszechnianie, czyli wypożyczanie czytelnikom niewidomym i słabo widzącym sprzętu w formie odtwarzacza oraz książek nagranych w tym formacie. Dzięki uprzejmości w/w partnera otrzymaliśmy również bezpłatnie ponad 906 tytułów książki mówionej zapisanej w zakodowanym standardzie cyfrowym przeznaczonym tylko do odtwarzania na tym urządzeniu. Lista tytułów dostępna jest na stronie internetowej Biblioteki. W 2014 roku, z samego oddziału skorzystało 3 osoby, w ogóle 6 czytelników wypożyczyło 230 tytułów.

Kontynuowano także cykl pn. **„Książka mówiona, dotykana i czytana – edukacja integracyjna”** (realizowany wcześniej w ramach każdej kolejnej edycji projektu ministerialnego). To lekcje biblioteczne adresowane do dzieci i młodzieży szkolnej, których głównym celem jest kształtowanie postawy tolerancji, umiejętności okazywania empatii, wyrabianie nawyku stosowania odpowiedniego słownictwa określającego osoby sprawne inaczej. Spotkania biblioteczne dla dzieci i młodzieży w tym roku, zostały wzbogacone filmem z audiodeskrypcją **„Wyobrazić kino, siebie i świat”** (reż. Maciej Żurawski). Jest to dokument o niewidomej młodzieży z ośrodka szkolno-wychowawczego we Wrocławiu. Lekcje realizowane są przy współpracy Akademii Młodych i Czytelni Głównej.

Wśród działań na rzecz specjalnych grup użytkowników warto także wspomnieć o dobrej i systematycznej współpracy Oddziału Dziecięco-Młodzieżowego z Zasadniczą Szkołą Zawodową Specjalną oraz Ośrodkiem Wychowawczym z Poniatowa i Kozic. Podopieczni regularnie uczęszczali na zajęcia multimedialne specjalnie dla nich przygotowane. W październiku Oddział Zbiorów Audiowizualnych rozpoczął współpracę z Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym, która polega merytorycznym wsparciu w prowadzeniu zajęć filmowych. Przeprowadzone zostały dwa spotkania z młodzieżą przez pracownika oddziału, a współpraca ma być kontynuowana w 2015 roku.

Także Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym na Piaskowej Górze w tym półroczu zorganizowała lekcje biblioteczne skierowane do najmłodszych dzieci z przedszkola integracyjnego. Przeprowadzony został cykl spotkań pod hasłem **„Magiczny świat bajek”** którego głównym celem była promocja biblioteki i książek oraz kształtowanie i rozwijanie czytelnictwa wśród najmłodszych. Dla osób ze Środowiskowego Domu Samopomocy filia z Piaskowej Góry przygotowała cykl pod hasłem **„Podróże z Książką przez Świat”**. Wszystkie zajęcia w swoim przebiegu i metodach pracy były dostosowane do poziomu całej grupy, jak i również do możliwości poszczególnych odbiorców. W trakcie spotkań stosowane przez nas formy pracy mają bardzo różnorodny charakter, co umożliwia dostosowanie poszczególnych działań do indywidualnych potrzeb (8 spotkań – 66 osób). Również z oferty dla dorosłych, raz w miesiącu, korzystają pacjenci Dziennego Oddziału Psychiatrycznego w Wałbrzychu.

Natomiast Filia nr 14 na Szczawienku prowadziła współpracę ze Specjalną Publiczną Szkołą Podstawową nr 10 (3 spotkania, 29 dzieci) oraz z Powiatowym Środowiskowym Domem Samopomocy (2 spotkania, 18 osób).

Wypożyczalnia Główna oraz większość filii dla dorosłych realizowały bezpłatną usługę **„Książka na telefon”**, to jest dostarczanie osobom samotnym i chorym, które nie mogą samodzielnie dotrzeć do biblioteki, książek do domu.

DZIAŁALNOŚĆ WYSTAWIENNICZA i WYDAWNICZA

Wystawiennictwo

W okresie sprawozdawczym pracownik Sekcji Oświatowo-Wydawniczej zorganizował dziewięć wystaw: cztery w Galerii Książki i pięć w Galerii pod Atlantami.

O ile pierwsze półrocze przebiegło bez większych problemów organizacyjnych, o tyle program wystawienniczy drugiej części roku został niemal całkowicie zburzony przez remont budynku głównego Biblioteki pod Atlantami, trwający od początku sierpnia br.. Ostatecznie wystawę malarstwa Aleksandry

Malmgren-Parnes i ekspozycję poświęconą Teofilowi Modrzejewskiemu urządzono w Zamku Książ, korzystając z uprzejmości prezesa i pracowników Zamku; niestety musiano zrezygnować z dwóch wystaw zaplanowanych na koniec roku: z pokazu fotografii Andrzeja Dąbrowskiego (w Galerii pod Atlantami) i z uczczenia 500-lecia reformacji (w Galerii Książki).

Urządzenie wystaw w Zamku Książ skomplikowało proces obliczania statystyki odwiedzin. Jak zaobserwowano podczas prac montażowych, a także podczas wernisażu A. Malmgren-Parnes, do sal wystawienniczych wchodzi tylko część odwiedzających, którzy eksponaty wystaw czasowych oglądają niejako przy okazji, koncentrując się raczej na walorach architektonicznych Książa — inaczej niż to ma miejsce w wypadku Galerii pod Atlantami i Galerii Książki, do których odwiedzający przychodzą, aby oglądać tylko i wyłącznie anonsowane wystawy.

Chcąc zachować jakąkolwiek adekwatność danych liczbowych drugiego półrocza do tych z okresu porównawczego, a także pamiętając o tym, że dane te będą punktem odniesienia do przyszłorocznej statystyki, zdecydowano się przyjąć wartości szacunkowe dla liczby odwiedzin i liczby grup zorganizowanych (metoda dopuszczana przez GUS).

Po zsumowaniu: wystawy Galerii Książki odwiedziło 1268 osób, czyli o 0,63% więcej niż w okresie porównawczym roku ubiegłego, w tym 57 grup zorganizowanych, czyli o 32,56% więcej niż rok temu; wystawy Galerii pod Atlantami odwiedziło 2095 widzów (6,18% więcej), w tym 68 grup zorganizowanych (36% więcej). W sumie wystawy obejrzało 3363 odwiedzających (4,02% więcej), w tym 125 grup zorganizowanych (34,41% więcej). Jeszcze raz trzeba jednak zastrzec, że miarodajne dla mijającego roku są dane z pierwszego półrocza, nie odbiegające w wyraźny sposób od wartości z okresu porównawczego. Szczegółowe dane statystyczne zamieszczono poniżej.

GALERIA KSIĄŻKI

Historia wytwórni płytowej Tonpress (24 stycznia – 4 kwietnia)

Zaprezentowano obszerny wybór płyt wydawnictwa, którego działalność stanowi ważny etap w dziejach polskiej fonografii. W drugiej połowie lat 70. oraz w całej dekadzie lat 80. Tonpress był jedyną polską wytwórnią, która starała się przybliżyć krajowemu słuchaczowi zachodnią muzykę rozrywkową — i to z jak najmniejszym opóźnieniem.

Firma powstała w 1975 jako muzyczna ekspozytura Krajowej Agencji Wydawniczej (KAW), która z kolei stanowiła część potężnego koncernu państwowego RSW Prasa – Książka – Ruch. Przez pierwsze pięć lat Tonpress koncentrował się na wydawaniu singli i pocztówek dźwiękowych; to wtedy ukazały się po raz pierwszy na naszym rynku płyty takich wykonawców jak The Beatles, ABBA, The Rolling Stones, Queen, Pink Floyd, Jethro Tull i in. Niektóre z nich opakowane były w atrakcyjne, posiadające wartość artystyczną okładki, projektowane przez wybitnych polskich artystów plastyków, np. Waldemara Świerzego, Edwarda Lutczyna. Najlepszy okres działalności Tonpressu to lata 80. — czas szalonej popularności muzyki rockowej, która była wówczas autentycznym głosem młodego pokolenia, dorastającego w cieniu burzliwych przemian społeczno-gospodarczych zachodzących w kraju i niespokojnej sytuacji politycznej na świecie. Pod szyldem Tonpressu ukazało się wiele singli i longplayów z repertuarem, który dzisiaj zaliczany jest do kanonu polskiego rocka. Atrakcją wystawy były plansze, zawierające szczegółowe informacje o wyposażeniu nieistniejącego już studia nagraniowego, które u progu lat 80. Tonpress otworzył w warszawskiej dzielnicy Wawrzyszew.

Introligatorskie wczoraj i dziś (8 kwietnia – 9 maja)

Introligatorstwo — rozumiane jako sztuka ręcznego oprawiania książek — zaliczane jest obecnie do grona ginących zawodów. Rzeczywiście, w Polsce nie ma cechu zrzeszającego introligatorów, a krajowe zakłady rzemieślnicze tego typu można policzyć na palcach obu rąk.

Mimo to można zaryzykować tezę, że ten szlachetny zawód przetrwa. Na naszych oczach zmienia się funkcja społeczna książki. Jeszcze bardziej niż kiedyś jawi się ona jako ostoja usystematyzowanej

i sprawdzonej wiedzy, która błyszczy na tle zalewu informacji elektronicznej — często niepełnej, nieudokumentowanej, mało wiarygodnej, goniącej za tanią sensacją, męczącej. Wielu czytelników potrafi ten fakt docenić, kupując (często drogie) publikacje, a te z nich, które przedstawiają dużą wartość informacyjną, estetyczną, emocjonalną, chce zachować na dłużej — dać im piękną i trwałą oprawę. Wyjście naprzeciw temu zapotrzebowaniu jest szansą dla introligatorstwa. Oczywiście postęp jaki dokonał się w poligrafii i introligatorstwie przemysłowym (nierzadko oprawy nakładowe mają bardzo dobrą jakość) podnosi poprzeczkę rzemiosłu ręcznemu.

Wystawa przypomniła fakty z dziejów oprawy książkowej, równocześnie dała przykłady nowoczesnych opraw — co ważne — będących dziełem polskich artystów introligatorów: Jacka Tylkowskiego z Poznania i Jerzego Budnika z Pelplina. Pokazano też (w skromnym wyborze) wyroby naszej bibliotecznej introligatorni, która działa już od ponad sześćdziesięciu lat, ma w swoich zasobach kilka zabytkowych (nadal używanych!) maszyn introligatorskich z początku XX wieku.

Litery minionej ery. Fotografie Jarosława Michalaka (16 maja – 30 czerwca)

Przedstawiono cykl fotografii Jarosława Michalaka (prezesa Stowarzyszenia „Wałbrzyski Klub Fotograficzny”), na których utrwalił on szyldy, neony i inne instalacje liternicze wykonane na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci — od lat 60. do 90. — sporządzając tym samym swoistą dokumentację kondycji polskiego liternictwa końca minionego stulecia.

Napisy wykonane czterdzieści, pięćdziesiąt lat temu są zazwyczaj świadectwem kunsztu literniczego tych, którzy je zaprojektowali. Umiejętność kreślenia pięknych liter, adekwatny dobór kroju pisma do treści, estetyczne wykonanie i staranne zamontowanie napisu — będącego często tylko rusztowaniem pod neon — to cechy wielu konstrukcji literniczych tamtego okresu.

Prawdziwy upadek sztuki literniczej nastąpił jednak w latach 90. I to z innych powodów. Wybuch ogólnej niechęci do tego, co odgórnie narzucone (w różnych dziedzinach życia), choćby i było najlepszej jakości, przesadne manifestowanie prawa do dowolnego dysponowania własnością prywatną — owocowało na gruncie literniczym zalewem fatalnie, gorzej niż amatorsko wykonanych napisów. Wiele z nich straszny do dziś. Pojawiły się też środki techniczne (komputery, drukarki, niedostępne dawniej tworzywa i materiały konstrukcyjne), ułatwiające radosną twórczość domorosłym liternikom.

Do wystawy wyselekcjonowano (celowo) zarówno przykłady dobrego, jak i złego liternictwa. Nie chcąc umieszczać pod fotografiami dużych podpisów, które zepsułyby estetykę ekspozycji, zdecydowano się na opublikowanie obszernego komentarza do zdjęć na osobnym druku. Pracownik Sekcji szczegółowo przeanalizował w nim — z literniczego punktu widzenia — każdy spośród uwiecznionych przez autora napisów.

Zaskakujące jest to, że odwiedzający (sądząc po ich licznych i obszernych wpisach w zeszycie odwiedzin) wydobyli z wystawy jeszcze inne walory. Jeden można by nazwać sentymentalnym, drugi regionalnym. Artysta fotograf wykonał zdjęcia w Wałbrzychu i w kilku innych miastach Dolnego Śląska, utrwalone obiekty były więc szybko przez odwiedzających rozpoznawane. Dawny hotel „Sudety”, nieczynne kino „Zorza”, czekający na rozbiórkę budynek zrównanego z ziemią dworca PKS-u, nieistniejąca drukarnia — to miejsca mogące u wałbrzyszan wywoływać gorzkie uczucia, zagłuszające główny temat wystawy.

Teofil Modrzejewski vel Franek Kluski (26 września – 4 listopada)

Postać Teofila Modrzejewskiego nie jest powszechnie znana. Urodzony w 1873, przez całe życie związany z Warszawą, na co dzień skromny urzędnik bankowy, który z powodzeniem próbował swoich sił jako dziennikarz, felietonista, poeta. Zyskał niejaką popularność jako twórca satyrycznych tekstów dla znanego w Warszawie początku XX w. kabaretu Momus; doczekał się tam nawet benefisu. Wiersze pisane dla Momusa oraz utwory o mniej frywolnej tematyce wypełniły dwa zbiorki poezji Modrzejewskiego. Próbował swoich sił jako językoznawca, pisząc autorski słownik wyrazów wychodzących z użycia pt. „Wyrazy, które umarły i które umierają” (1936) — pracę o amatorskim charakterze. Modrzejewski znany jest, i to już na całym świecie, pod pseudonimem Franek Kluski — jako człowiek

o fenomenalnych zdolnościach parapsychologicznych. Eksperymenty z Kluskim jako medium zostały doskonale udokumentowane w książce Norberta Okołowicza, oficera WP, pt. „Wspomnienia z seansów z medium Frankiem Kluskim” (1926). Niecodzienne zdolności Kluskiego potwierdził m.in. laureat Nagrody Nobla w dziedzinie medycyny Charles Richet z Paryża.

Na wystawie zaprezentowano książki ze zbiorów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu oraz książki i materiały ze zbiorów Biblioteki pod Atlantami w Wałbrzychu.

Ze względu na prace remontowo-budowlane, trwające w budynku głównym PiMBP, wystawę urządzono w salach wystawienniczych na trzecim piętrze Zamku Książ (ul. Piastów Śląskich 1).

GALERIA POD ATLANTAMI

Miasto. Malarstwo, fotografia i grafika komputerowa Krzysztofa Ślazińskiego (17 stycznia – 28 lutego)

Krzysztof Ślaziński urodził się w 1982 roku w Wałbrzychu. Ukończył studia malarskie w łódzkiej Akademii Sztuk Pięknych. Dyplom uzyskał w 2009 roku w pracowni prof. Mariana Kepińskiego. Określa siebie mianem artysty multimedialnego. Poza malarstwem zajmuje się grafiką komputerową (3D oraz 2D), animacją, muzyką, scenopisarstwem. Ma na koncie kilka wyróżnień w konkursach artystycznych w kraju i za granicą. Brał udział w zbiorowych wystawach w Łodzi, Warszawie i Wałbrzychu.

Nasza wystawa była debiutancką ekspozycją indywidualną artysty, mimo to, podczas wernisażu, salę galerii wypełnili szczerze miłośnicy jego twórczości, jak można się było spodziewać, przede wszystkim młodzi odbiorcy. Siła twórczości Ślazińskiego leży, jak się wydaje, nie w fotografii, która ilościowo zdominowała wystawę, ale w malarstwie. O ile geometryczne eksperymenty, wprost nawiązujące do „Czarnego kwadratu” Kazimierza Malewicza, można uznać za wprawki młodego malarza, za oko puszczane do widza, o tyle płótna z przedstawieniami wyimaginowanego, mrocznego, jakby chylącego się ku nieuchronnemu upadkowi – tytułowego – miasta robią wrażenie. Autor świetnie radzi sobie z kompozycją obrazu: klarowną, nieprzeładowaną, wzmocnioną kilkoma mocnymi punktami (zazwyczaj światłami); dba również o detal, pieczołowicie wyczyszczony. Industrialne krajobrazy umiejętnie „zmiękcza” ni to mgłą, ni to przemysłowymi oparami spowijającymi ciemne budynki i samochody, tworzy atmosferę kojarzącą się z filmami futurologicznymi z monumentalnym „Metropolis” Fritza Langa na czele. Bohater wystawy nie ukrywa zresztą swojego zamiłowania do kinematografii – dał temu wyraz podczas wernisażu, prezentując swój film animowany, wykonany w technice 3D, korespondujący z tematyką pokazanych prac.

Po wystawie Krzysztofa Ślazińskiego, przez trzy tygodnie, goszczono nieplanowaną ekspozycję poświęconą bezzałogowej, naukowej misji, którą realizuje łazik *Curiosity* – samobieżne urządzenie wysłane przez Amerykanów na Marsa, aby zbierać i przekazywać na Ziemię informacje o Czerwonej Planecie. Zestaw plansz edukacyjnych udostępnił Konsulat Generalny Stanów Zjednoczonych w Krakowie. Wystawę, której nadaliśmy tytuł „Ciekawy Marsa” (liczoną do statystyki), można było pokazać w Galerii dlatego, że z przyczyn od nas niezależnych opóźniła się ekspozycja.

Pod pozorem codzienności. Malarstwo Edwarda Szuttera (28 marca – 30 kwietnia)

Edward Szutter urodził się w 1957 w Bolesławcu. Obok malarstwa sztalugowego zajmuje się monumentalnym malarstwem ściennym i projektowaniem witraży. Wziął udział w 73 ogólnopolskich i międzynarodowych wystawach; piętnastokrotnie był podczas nich nagradzany. Ma na koncie 27 ekspozycji indywidualnych, m.in. w Bolesławcu, Zgorzelcu, Legnicy, Jeleniej Górze, Świdnicy, Kostrzynie, Poznaniu, Wrocławiu oraz w Berlinie, Görlitz, Bautzen, Siegburgu (Niemcy) i w Pradze (Czechy). W 2007 uzyskał stypendium twórcze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Należy do Związku Polskich Artystów Plastyków.

Aż dziw bierze, że nasza wystawa była pierwszym wałbrzyskim indywidualnym pokazem prac tego wybitnego malarza. Dziwne to tym bardziej, że bolesławianin u progu swojej artystycznej kariery

czterokrotnie brał z powodzeniem udział w pamiętnym turnieju malarskim „O Złotą Lampkę Górnica” (1981-1984) i czuje przez to do Wałbrzycha sentyment.

Najprościej byłoby napisać, że malarstwo Szuttera to niekonwencjonalne martwe natury; niekonwencjonalne, bo przedstawiające przedmioty, którym trudno przypisać atrybut piękna: stare naczynia i puszki, lampy naftowe, kawałki tektury, zmięty papier, sznury, zardzewiałe blachy, fragmenty nieotynkowanego muru itp. Szutter przyznaje się do fascynacji siedemnastowiecznymi mistrzami niderlandzkimi, ale od terminu *martwa natura* ucieka. Może dlatego, że z wielką pasją stara się tchnąć nowe życie w przedmioty, które potocznie kojarzą się z bezużytecznością, ze śmietnikiem. I rzeczywiście zdają się one na oczach widza ożywać, pokazują nieodkryte przedtem przez nikogo oblicze, zdumiewają efektem powstającym przez ich niecodzienne zestawienie.

Cieszy to, że artyście bardzo podobała się aranżacja wystawy, smuci natomiast frekwencja na wernisażu i w następnych dniach trwania ekspozycji, ponieważ nie była ona na miarę tego wydarzenia artystycznego.

Rysunki w szkle zatopione. Szkoła artystyczna Katarzyny Karbownik-Urbańskiej (9 maja – 30 czerwca)

Katarzyna Karbownik-Urbańska urodziła się w 1973 roku. W latach 1993-1998 studiowała na Wydziale Ceramiki i Szkła Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Dyplom z wyróżnieniem uzyskała w roku 1998 w pracowni prof. Ludwika Kiczury; jej promotorem był prof. Kazimierz Pawlak. Uprawia twórczość w zakresie szkła artystycznego. Obecnie mieszka w Niedźwiedzicy, w Górach Sowich, ma tu swoją pracownię. Oprócz podstawowej działalności twórczej prowadzi warsztaty artystyczne dla dzieci i realizuje indywidualne zamówienia. Artystka dała się już poznać publiczności Galerii podczas wystaw zbiorowych grupy „Kontrast” oraz V Triennale Plastyki Wałbrzyskiej. Indywidualnie zaprezentowała się jednak dopiero po raz pierwszy – i to nie tylko pod Atlantami, ale i w Wałbrzychu, co zastanawia nie mniej niż w przypadku Szuttera, bo mieszkanka Gór Sowich zdążyła już pokazać swoje prace w Niemczech, Danii, Holandii, we Włoszech, a nawet w Stanach Zjednoczonych. Karbownik-Urbańska posługuje się techniką *fusingu*, czyli szkła zgrzewanego, techniką, która znana była już w starożytnym Egipcie, ale popularność zdobyła dopiero kilkadziesiąt lat temu dzięki rozwojowi technologii produkcji pieców elektrycznych, w których zgrzewa się szkło. Na wystawie pokazano też kilka bardzo dekoracyjnych (w jak najlepszym tego słowa znaczeniu) obiektów szklanych – figur akrobatów i form bliższych abstrakcji.

Wystawa cieszyła się sporym powodzeniem i wśród ekspozycji pierwszego półrocza miała najliczniejszą publiczność.

Aleksandra Malmgren-Parnes. Malarstwo (13 września – 4 listopada)

Aleksandra Malmgren-Parnes urodziła się w 1949 roku w Wałbrzychu; od 1970 mieszka i tworzy w Szwecji. Z wykształcenia jest architektem; przez wiele lat pracowała w Malmö jako inżynier komputerowy. Na niwie artystycznej zadebiutowała w 1987, kwalifikując się do prestiżowej wystawy, do tak zwanego Wiosennego Salonu, odbywającego się w Hali Sztuki Liljevalchs w Sztokholmie. W roku 2000 postanowiła całkowicie poświęcić się sztuce, rezygnując z innych zajęć. Ma na koncie kilkadziesiąt wystaw indywidualnych; jej prace wielokrotnie pokazywano też w ramach ekspozycji zbiorowych. W malowniczej miejscowości Tyringe prowadzi autorską pracownię artystyczną Ateljé PÅ Stenberget.

Większość prac malarskich Aleksandry Malmgren-Parnes jest przejawem fascynacji naturą, krajobrazem. Nie jest to jednak fascynacja powierzchowna – artystka nierzadko akcentuje destruktywny wpływ człowieka na środowisko naturalne, pokazuje ludzką – bezmyślną i nieodwracalną ingerencję w przyrodę. Artystka nie stroni też od malarstwa nowocześniejszego, zarówno w zakresie formy, jak i treści, ocierającego się o surrealizm, a nawet o abstrakcję.

Charakterystyczną formą twórczości Malmgren-Parnes są parawany, jak sama je określa. To wykonane z płyt październowych instalacje, na których, posługując się różnymi, nie tylko malarskimi technikami (np. wypalaniem), tworzy kompozycje odwołujące się do narodzin kultur w różnych zakątkach świata (to kolejna fascynacja artystki): do kultury indonezyjskiej, afrykańskiej, indiańskiej.

Dla Aleksandry Malmgren-Parnes wystawa w Wałbrzychu miała wielkie znaczenie. Była nie tylko okazją do zaprezentowania po raz pierwszy swojej twórczości tutejszym odbiorcom sztuki, ale też podróżą sentymentalną do miasta, w którym spędziła dzieciństwo i młodość. Warto podkreślić jest to, że artystka sama, na własny koszt, zajęła się transportem obrazów i parawanów, które Galeria pod Atlantami pokazała w dwóch salach wystawienniczych Zamku Książ.

Galeria Książki

Oznaczenie wystawy	okres trwania	dni	katalogi	inne wyd.	odwiedz.	dziennie	grup zorg.
<i>Tonpress</i>	24.01-4.04	51	0	1	342	6,71	13
<i>Introligatorskie</i>	8.04-9.05	21	0	0	157	7,48	7
<i>Litery minionej ery</i>	16.05-30.06	31	0	1	282	9,10	14
<i>T. Modrzejewski</i>	26.09-4.11	39	0	0	487	12,49	23
razem		142	0	2	1268	8,93	57

Galeria pod Atlantami

Oznaczenie wystawy	okres trwania	dni	katalogi	inne wyd.	odwiedz.	dziennie	grup zorg.
<i>V Triennale</i>	2-3.01	2	0	0	83	41,50	1
<i>K. Ślaziński</i>	17.01-28.02	31	0	0	318	10,26	9
<i>Ciekawy Marsa</i>	5-25.03	15	0	0	197	13,13	5
<i>E. Szutter</i>	28.03-5.05	24	0	1	172	7,17	4
<i>K. Karbownik-Urb.</i>	9.05-30.06	36	0	1	350	9,72	15
<i>A. Parnes</i>	13.09-4.11	52	1	0	975	18,75	34
razem		160	1	2	2095	13,09	68

Obie galerie

odwiedz.	dziennie	grup zorg.
3363	11,14	125

Porównanie z poprzednim rokiem

nazwa placówki	odwiedzający			grupy zorganizowane		
	bieżący	poprz.	bieżący:poprz.	bieżący	poprz.	bieżący:poprz.
Galeria Książki	1268	1260	8 0,63%	57	43	14 32,56%
Galeria pod Atlantami	2095	1973	122 6,18%	68	50	18 36,00%
razem	3363	3233	130 4,02%	125	93	32 34,41%

INNE EKSPOZYCJE

Z działań wystawienniczych organizowanych w I półroczu warto jeszcze wspomnieć o kilku ekspozycjach, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem odbiorców, a zorganizowały je inne działy biblioteczne:

- Wystawa z okazji kanonizacji Jana Pawła II w Atrium (cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem, szczególnie ze strony PSP 28) zdjęcia pochodziły z prywatnych zbiorów pracowników Oddziału Dziecięco-Młodzieżowego. Wernisaż z udziałem chóru szkolnego z PSP 28 odbył się w dniu 29.04.2014. Wystawę, która trwała do 13 maja można było obejrzeć najpierw w atrium (6 grup zorganizowanych – 99 osób), a następnie w formie online w Akademii Młodych (6 grup, 129 dzieci). Wystawę łącznie odwiedziło 12 grup zorganizowanych – 228 osób. Obejrzało ją również wielu użytkowników indywidualnych;
- wystawa jubileuszowa pt. „220 lat Kamienicy pod Atlantami”, zainicjowana i zorganizowana przez pracowników Działu Informacji Naukowej i Czytelń, a zaprojektowana i wykonana przez Małgorzatę Laszczak – bibliotecznego plastyka. Materiały wykorzystane na wystawie pochodzą ze zbiorów Pracowni Regionalnej, dodatkowo wykorzystano zdjęcia ze strony dolny-slask.org.pl. Najnowsze zdjęcie kamienicy zostało wykonane na potrzeby wystawy przez Annę Habdąs-Czujko, wałbrzyską fotografik, na prośbę Pracowni Regionalnej. Ekspozycja wzbudziła duże zainteresowanie, szacunkowo obejrzało ją ponad 900 osób;
- w związku z wałbrzyskimi obchodami 25. rocznicy, wykonano projekt graficzny i przygotowano do druku wystawę „Święto Wolności” (wystawa plenerowa na Rynku, 12 plansz 100 x 70 cm). Na tablicach umieszczono zdjęcia i materiały wyborcze oraz prasowe, które pochodzą ze zbiorów Biblioteki pod Atlantami oraz osób prywatnych. Pod względem merytorycznym wystawę przygotowała Elżbieta Kwiatkowska-Wyrwisz (pełniąca w tym okresie funkcje zastępcy dyrektora Biblioteki pod Atlantami), natomiast projekt graficzny opracowała Małgorzata Laszczak.
- we wrześniu, w foyer Teatru Dramatycznego im. J. Szaniawskiego w Wałbrzychu, zorganizowano wystawę pt. „Sienkiewicz w zbiorach Biblioteki pod Atlantami” – z okazji Narodowego Czytania. Od końca listopada redaguje stronę internetową PiMBP.

PODSUMOWANIE

Bieżący okres sprawozdawczy można podsumować dość krótko – mimo iż zawodził sprzęt (szczególnie informatyczny) to nie zawiedli ludzie. I to zarówno czytelnicy, uczestnicy imprez bibliotecznych, jak również zdecydowana większość pracowników, którzy nie tylko rzetelnie wykonywali swoje obowiązki, ale także kreatywnie włączali się w realizację wielu zadań. To był również rok bogaty w działania inwestycyjne, niezmiernie potrzebne naszej placówce. Powstanie nowoczesnej filii na Podzamczu, termomodernizacja wysłużonego budynku głównego Biblioteki – to kroki milowe w tym zakresie na przestrzeni ostatnich lat.

Sprawne przygotowanie trzech filii do połączenia i utworzenia Multimedialnej Filii Bibliotecznej (m.in. skontrum, przygotowanie i pakowanie zbiorów) - ogrom pracy niewidocznej dla czytelników, a także trudne warunki funkcjonowania podczas remontu centrali nie zniechęciły wielu pracowników do sumiennej pracy. Także realizacja wielu działań kulturalno-edukacyjnych na rzecz środowiska, dobra współpraca z partnerami lokalnymi, a przede wszystkim dbałość o potrzeby i oczekiwania naszych użytkowników. Należy dokładać starań, by wszystkie komórki biblioteczne podnosiły swój poziom pracy i usług. Przed nami wiele pracy związanej między innymi z utrzymaniem wysokiego poziomu usług w nowej placówce na Podzamczu i realizowaniem tu atrakcyjnej oferty dla mieszkańców, prace porządkowe po zakończeniu termomodernizacji budynku głównego. I oczywiście systematyczna praca z książką i czytelnikiem oraz wszelkie starania o rozwój instytucji, nie tylko w zakresie technologicznym.

Wałbrzych, 27 stycznia 2015 r.

DYREKTOR
Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej
„BIBLIOTEKI „ATLANTAMI”
mgr Renata Wójcicka